

TXESUSU NÀNYAKETXHO RO KOMO YEXETXHÀRÀNHÀRÀ ON HA.

Kahe yaka Txesusu tothàrà on ha.

1 ¹Teyoferu y, àmenhehe xarha, ohyaka. Amnyehra àmenhoye. Tano Txesusu yexetxhàràtho wekarymaye, owya. Àsok hana nehxakon ha, noro ha. Àsok hana hananàhno yeryakon ha. Omeroro rma wekarymatxehkaye, owya.

²Kahe yaka tåtohra ro exetxhàrànhanhàrà rma wekarymatxehkaye, owya. Tåtohra ro rma haka, tànànyaknyàr komo yanotomay hatà. Tànwanhanonkatxhàyamo rma yanotomay hatà. Nanotomatxownà hatà, Khoryenkom yokato yano me. ³Wayehye hatà, noro ha. Àwayehsahonhàrà rma, nasanàmye harha tà. Tasanàmàtxhe rma, 40 me nenmahye hatà, yukryeka ho rma haka. Yake ro nosonyhoy hatà, tànànyaknyàr komo wya. Karyhe harha nosonyhoy hatà, àwyanye. Anar me rha nosonyhekong hatà, àwyanye, karyhe harha nay hamà tawro horà, àwyanye. Kàkayaryet kom me Khoryenkom yehtxoho yokarymekon xarha tà.

⁴Taa. Akoronye temtakmantoko, onà wyaro nkekong hatà, àwyanye. Xerusaryen hoye àtohra hak ehtxoko, kekon hatà. Royàm nàmrà àmomohtxoko. Rokato wàmyaha, toto komo wya, kanyenhàr me na, royàmà. Wekarymaye rma, owyanye. Noro rma àmomohtxoko, kekon hatà. ⁵Tuna kwaka ryhe aymommo yeryeye, Xowaw heno. Anar me taymomsom me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. Àsok tawro hana. Yake rohra enmahàtxhe, nomokyaha, Khoryenkom yokato, ohonanye. Ayaymomtoho komo rma àro ha, noro wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁶Taa. Nohsamnohtxownà xarha tà. Amna yohà y, ketxkon hatà, Txesusu wya. Amnye rma katà Ehsayewyana komo kayaryet me mosonyheno, toto komo nenyàr me, omeroror komo nenyàr me, ketxkon hatà.

⁷Onà wyaro haxa nkekón hatà, àwyanye. Àsokentok hana àkayaryet kom me kosonyhen ha, amnye rma hana, amnye haxa hana, on yawasàn ho hana, anaro yawasàn ho haxa hana, kekon hatà. Àywenyeke rma manatxhe, omnyamo. Royàmà ryhe, àywero naha. Rosonyhoto yawasànà rma wahanonkaye, noro, tano me ro rma, kekon hatà. ⁸Onà wyaro ryhe manatxhe ha. Ohonanye nomokyaha, Khoryenkom yokato, kekon hatà. Ohonanye omokàtxhe rma, tahoxerye harha manatxhe hampànà, ohnawonye, kekon hatà. Uro mekarymetxhe hampànà, toto komo wya, Xerusaryen hon komo wya, Xukneya yamtar hon komo wya xarha, Samarya yamtar hon komo wya xarha, kekon hatà. Uro mekarymetxhe hampànà, yukryeka hon komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁹Àro wyaro tàwya katxhe rma, nasanàmye hatà. Kahe yaka toy hatà. Nenyatxkon hatà, nyamoro, akoronotho komo. Sa, nosonyehkahye hatà, kahrutun waka.

¹⁰Kakoso rma nosompohtyatxkon hatà, nyamoro ha. Dàk, àto nehxatxkon hatà, toto wyaron komo, asako. Thononke nehxatxkon hatà. Buknyem yawo rma nehxatxkon hatà. ¹¹Ha y, Karyeryeya honotho komo y, ketxkon hatà. Àsok tawro mosompohtyatxow harha, ketxkon hatà. Txesus mok nahko ha. Ohyayenye ton ha, kahe yaka, ketxkon hatà. Noro rma nomokyaha harha hampànà, amnye ha. Kahe yaka àtonàrà rma menytxowà. Àro wyaro rma rha nomokyaha harha hampànà, ketxkon hatà, asakon komo, àwyanye.

¹²Oryefera yàhàn ho nehxatxkon hatà, Txesusu yakoronotho komo. Totxownà harha tà, Xerusaryen hona harha. Oryefera yàhàn hoye moxehra naha, Xerusaryenà. 2 kerometrus me naha, àmoxenonà.

¹³Owto ymo hona tahatakatzhenye rma, nowomtxownà hatà, bàn kom yaka. Ososnaha ro nehxakon hatà, àmàñ komo. Kayen yaka nekayàmtxownà hatà, tahuosomà ymo yaka rma hatà. Àro yawo nemahyatxkon hatà. Petru komo rma mokyam nehxatxkon hatà, Xowaw xarha, Txaku xarha, Antrye xarha, Feryepe xarha, Tome xarha, Bahtormew xarha, Matewsà xarha, anaro Txaku xarha, Awfew muru rma noro ha, Semaw xarha, Serotes komo yakoronotho rma noro ha, Xuknas xarha, anaro Txaku muru rma noro ha. ¹⁴Àto rye rma nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Àme rye rma haxa nehutwetxkon hatà. Àme rye rma haxa tehutwatxho kom hoye ro, Khoryenkom yakoro nàrwonatxkonà rye rma hatà. Àto rma rha nehxatxkon hatà, woràskomo komo xarha. Àwawonye rma nehxakon hatà, Maryeya, Txesus yonà. Àto nehxatxkon xarha tà, Txesus yowtà komo.

Xuknas heno hryetayo wahanonkatxhàrà on ha.

¹⁵Mexehra nyhe rma ehxah me nohsamnohtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Twahak hana nehxatxkon ha, àyakenon komo. 120 me hana nehxatxkon ha. Àro wyaro ohsamnohàtxhenye, nasanàmye hatà, Petru. Onà wyaro nkekón hatà, àwyanye.

¹⁶Rowtà komo y, kekon hatà. Amnyehra nmennhoy hatà, Dafe heno. Khoryenkom yokato yano me, Xuknas heno yanhàn hoko nmennhoy hatà, kekon hatà. Noro heno ryhe, Txesusu yonyheko, anhà komo wya, ahosnye komo wya. Atxke nehxak hamà, noro heno, Khoryenkom karyehtan hoyen yawo ro tehtxoho me, Dafe heno nmennhoho yawo ro rma tehtxoho me, kekon hatà, Petru. ¹⁷Amna kukutho rma mok nehxak heno. Amna wyaro rma rha, Txesusu hyaka tatamohxemà ro rma mok nehxako, noro heno xarha, kekon hatà, Petru. Àro wyaro Xuknas heno yokarymekon hatà, ohsamnohxemo komo wya, Txesusu mryenon komo wya.

¹⁸Àsok hana wayehye ha, Xuknas heno. Onà wyaro wayehye hatà. Tanhànàthàrà yano me txenyeru yahosày hatà. Àrotho hona, towto txko yehekatày hatà. Tàwya ehekàtàtxhe, nàywetay hatà, oxu oxu oxu, xa. Nerakay hatà, àmemethàrà. Xeryerye xeryerye xeryerye, natamxeryeryekay hatà, àhosotàthàrà. Àro wyaro wayehye heno hatà. ¹⁹Àro wyaro noro heno yonytxetxkon hatà, Xerusaryen hon komo, omeroro. Àro ke, noro heno yowtotho yosohtotxownà hatà. Akewdama me nesohtotxownà hatà. Xuknewyana komo rwonà àro ha, Akewdama katxho. Toto kamsukutho hutwatxho onà katxho me rma naha.

²⁰Onà wyaro nkekon xarha tà, Petru, àwyanye, ohsamnohxemo komo wya. Onà wyaro nkehe, Dafe heno nmennhoho, wano kom karyehtan hoyeno, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Apa y, àhnànkaxah me hak nahko, noro heno yowtotho. Àrotho hohra hak nahtxoko, toto komo.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nmennhoho. Xuknas heno hoko ryhe, àro wyaro nmennhoy hamà, kekon hatà, Petru. Onà wyaro nkehe xarha, noro heno hryetayo hoko rma hamà.

Apa y, noro heno hryetayo me hak nahko, anaro, ohyaka tatamohxemà ro me tehtxoho me.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nmennhoho, kekon hatà, Petru.

²¹Àro ke, anaro twahanonketxow hamà, Xuknas heno hryetayo, kekon hatà. Àsoken komo ryhe twahanonketxowà. Amna yakorono rotho rma twahanonketxow hamà, Txesusu yakorono rotho rma, Kohkomo yakorono rotho rma, kekon hatà, Petru. ²²Àsok tawro hana. Txesus yakoro amna ntekònà. Xowaw heno wya aymomno ynyetoko rma, amna ntekònà rma, noro yakoro. Kahe yaka asanàmpàra ro rma haka, noro yakoro rma amna ntekònà, kekon hatà. Àro ke, noro yakorono rotho rma twahanonketxow hamà, amna wyaro rma rha ekarymeye ro me ehtxoho me, Txesusu nasanàmyak ha, àwayehxemo kom waye, kanye ro me ehtxoho me, kekon hatà, Petru, ohsamnohxemo komo wya.

²³Asako htxero wahanonkatxownà htxer hakahpa tà. Anaro Xose Bahsakmasà. Xustu rma noro ha, esot yowtà. Anaro xarha Mateyasà.

²⁴Tàwyanye àwahanonkatxhenye rma, nàrwonàmtxownà hatà, Khoryenkom yakoro. Apa y, amna yohà y, ketxkon hatà. Toto komo hutwany

me manaha. Omeroron komo hutwany me manaha, ketxkon hatà. Àro ke, uhutwamohsoko, amna wya. Onokà ryhe, onwahanonkatxhàr me naye, moson katà, moson haxa katà. Uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon hatà, Khoryenkomо wya. ²⁵Apa y, Txesusu nànyaknýàrà rma uhutwamohsoko, amna wya. Txesusu hyaka tatamohxemà ro rma uhutwamohsoko, Xuknas heno hryetayo me ehtxoho me. Noro heno ryhe, Txesusu hnànceko. Àro ke ananàhnöhàthàr me nay hamà, noro heno, ketxkon hatà, Khoryenkomо wya.

²⁶Àro wyaro tàrwonàmàtxhenye rma, tohu txko yarymatxownà hatà, tawyanye uhutwatxho me. Àro wyaro Mateyas haxa hutwatxownà hatà. Àro ke, 11 kom wawon me harha naha, katxho me nehxakon hatà, Mateyasà. Txesusu nànyaknýàrà kom wawon me harha naha, katxho me rma nehxakon hatà.

Khoryenkom yokato yomokàthàrà on ha.

2 ¹Nenmahye hatà, Pentekostes yawasànà. Xuknewyana komo yasahxemtoho rma àro ha, Pentekostes. Àro rma ho, àto rye nehxatxkon hatà, ohsamnohxemo komo, Txesusu mryenon komo. ²Nàmno yawo rye rma nehxatxkon hatà, eryewtaxemo. Atxowowo ymo wyaro nomokye hatà, thenyehra hatà. Kahe yaye nomokye hatà. Nàmno yaka nowomye hatà, omeroron komo nenytanaxàr me hatà. ³Weheto wyaro nomokye xarha tà. Bes mes mes mes mes me nànorukyakon hatà, ànenyàrà kom me. Natakhahye hatà. Nàhtoy hatà, àhonanye.

⁴Àro wyaro nomokye hatà, Khoryenkom yokato. Ewan yakanye nowomye hatà. Ewan yawonye rma haxa nehxakon hatà. Noro yano me rma nàrwonatxkon hatà, anaro rha yana komo rwon yaw hatà.

⁵Àro rma ho, Xerusaryen ho nehxatxkon hatà, toto komo, anar komo. Anaro rha owto hoye omohxemo komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Othoyehra nomohtxownà hatà, Xuknewyana kom kaxe, Khoryenkom hokon kom kaxe. ⁶Petri komo rwonà yonytxatxownà hatà. Àro ke nohsamnohtxownà hatà, thenyenohnà komo. Àsok nàrwonatxow haryhe, ketxkon hatà. Anaro rha yana komo rwon yawo nàrwonatxkon hatà, Petru komo. Anaro rha tàrwon kom me rma nenytetxkon hatà, toto komo. Àro ke noseryehoketxkon hatà.

⁷Àsok nàrwonatxow haryhe, ketxkon hatà. Àsok nàrwonatxow haryhe, moxamo. Karyeryeya honotho mehra kat natxowà, ketxkon hatà. ⁸Kàrwon kom me rye tenytxetxhe. Anaro rha komo rwon yawo rma nàrwonatxhe. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. ⁹Anaro rha owto hon komo kàwyamo. Anar komo Pahtxeya yamtar hon komo. Anar komo xarha Mehtxeya yamtar hon komo. Anar komo xarha Eram yamtar hon komo. Anar komo xarha Mesopotamya yamtar hon komo. Anar komo xarha Xukneya yamtar hon komo. Anar komo xarha Kapaknoseya yamtar hon komo. Anar komo xarha Pontu yamtar hon komo. Anar komo xarha Aaseya yamtar hon komo. ¹⁰Anar komo xarha Fàryexeya yamtar hon komo. Anar komo xarha Pamferya yamtar hon komo. Anar komo xarha Exet yamtar hon komo. Anar komo xarha Seryene yamtar hon komo. Ryekmeya yamtar hoyeno rma àro ha, Seryene yamtarà. Anar komo

xarha Homa hon komo, Xuknewyana komo rma, anaro rha yana komo xarha. Xuknewyana komo wyaro, Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro ha, anaro rha yana komo.¹¹ Anar komo xarha Kryeta yamtar hon komo. Anar komo xarha Arakmeya yamtar hon komo, ketxkon hatà. Àro wyaro nosotakyatxkon hatà, toto komo. Anaro rha yana rwon yawo nàrwonatxow hamà, moxamo, ketxkon xarha tà. Khoryenkom yahoxetà yokarymetxhe, kàrwon kom yawo, anaro rha yana rwon yawo, ketxkon hatà, toto komo.

¹² Noseryehoketxkon hatà, omeroro. Uhutwahra nehxatxkon hatà. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Àsok tawro harha. ¹³ Anar kom haxa ryhe, newnohyatxkon hatà. Àna matà, ketxkon hatà. Nànyerhontetxow hamà. Ufa xkunu hxak nànyerhometxow hamà, ketxkon hatà, Petru kom hoko.

Petri wya Txesusu yokarymatxhàrà on ha.

¹⁴ Àto rma nehxatxkon hatà, 12 komo, Petru komo rma. Petru ryhe, teryewrye ro nàrwonàmye hatà, toto kom yakoro. Toto komo y, kekon hatà. Xuknewyana komo y, Xerusaryen hon komo y, uro enytxatxoko, kekon hatà. Onà ryhe uhutwatxoko. ¹⁵ Ànyerhontahra amna naha, kekon hatà. Enmahrà ro rma hak naha. Àro ke, ànyerhontahra amna nay hamà. Yaworohra màketxow hamà, kekon hatà, Petru.

¹⁶ Amnyehra nekarymahoy hatà, Khoryenkomo, Xowew heno wya, kekon xarha tà. Noro heno nmehotho yawo ro amna naha. Onà wyaro nmehoy hatà, noro heno, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno.

¹⁷ Onà wyaro nkehe, Khoryenkomo. Amnye, rokato ànyakyaha hampànà, toto kom hona, kehe. Yukryeka heno yosomtaktxho hahnok ehtoko, rokato ànyakyaha hampànà, toto kom hona, kehe. Àhonanye rowya ànyaketxhe rma, rorwonà yokarymetxhe hampànà. Rokato yano me nekarymetxhe hampànà, romryenon komo, oyohamàthàyamo rma, kàrkomo komo rma, woràskomo komo xarha, kehe, Khoryenkomo. Rokato yano me rma rha, anar me harha nosenyehetyatxhe hampànà, bàryekomo komo. Horykomotho komo xarha, àro wyaro rma rha nosenyehetyatxhe hampànà, rokato yano me, kehe, Khoryenkomo. ¹⁸ Àtoko rma rokato ànyakyaha hampànà, romryenon kom hona, kàrkomo kom hona rma, woràskomo kom hona xarha. Rorwonà yokarymetxhe hampànà. Rokato yano me nekarymetxhe hampànà, kehe, Khoryenkomo. ¹⁹ Oyohkom yomokhàrà ro rma haka eryehokano weryaha hampànà. Kahe hoko, yukryeka hoko xarha, rahoxetà wenyhehe hampànà, toto komo wya, kehe, Khoryenkomo. Kamsuku ymo wenyhehe hampànà. Weheto ymo xarha wenyhehe hampànà. Esànà ymo xarha wenyhehe hampànà, àwyanye rahoxet yonytxoho me, kehe, Khoryenkomo. ²⁰ Kamàm heno nawanyeh he harha hampànà. Nuno heno xarha kamsuhtehe harha hampànà. Àro wyaro eryehokano weryaha hampànà, Oyohkom yomokhàrà ro rma haka. Sa, ehonomnà me xaxa nosonyhehe hampànà, noro ha. Àro rma ho

noseryehoketxhe hampànà, toto komo, kehe, Khoryenkom. ²¹ Àsoken kom hana wenyhoryen ha. Amna yohà omoro ha, uro enyhoryeko, kany komo rma wenyhoryehe hampànà, kehe, Khoryenkom.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Xowew heno, kekon hatà, Petru.

Ànmenhòthàrànhàrà yawo ro tokato nyaknyo haxa ha, Khoryenkom, kekon hatà.

²²Toto komo y, Ehsayewyana komo y, kekon xarha tà. Uro enytxatxoko.

Txesusu ryhe, Nasarye honotho rma, wekarymehe, owyanye, kekon hatà.

Tano rma nehxakonà, noro ha, awawonye. Keryehokatxho komo yeryhekònà, Khoryenkom, noro wya. Konyhoryetxho komo xarha yeryhekònà, àwya, kekon hatà. Tahoxetà rma yonyhekònà, kàwyanye. Àro wyaro rma muhutwetxhe, omnyamo. Àro wyaro tahoxetà yonyhontoko rma, ronànyaketxho moson ha, kekonà rma hamà, Txesus hoko, kàwyanye, kekon hatà, Petru.

²³Noro rma yahohsatxoko, anhà komo, kekon hatà. Khoryenkom yehutwatxho hoye ro rma nahohsatxoko. Àwyanye ahohtoho rma hutwekonà, Khoryenkom, amnyehra, kekon hatà. Tàwyanye ahosàtxhe rma, namoyathetxoko, yahkotohen hona. Omnyamo rhye mamoyathohetxoko, àwyanye, anhà komo wya, Xuknewyanahnà komo wya, kekon hatà. Mâawayehkahetxoko, omnyamo, àwyanye, kekon hatà, Petru, toto komo wya. ²⁴Khoryenkom haxa ryhe nanàmyak harha, àwayehxemo kom waye. Twayhàtxhe, nasanàmyak harha, Txesusu. Àwayehpànà ro kax mak nehxak ha, kekon hatà.

²⁵Noro hoko rma nmenhoy hatà, Dafe heno, amnyehra, kekon xarha tà, Petru. Onà wyaro nmenhoy hatà.

Rohyawo roro naха, Kohkom. Rakoronomanye ro me naха,
oseryehokahra ryehtxoho me. ²⁶Àro ke, teryehorye wehxaha, rohnawo.
Teryehorye rma kàrwonaha. Karyhe roro harha rohun yehtxoho hona
ro wehxaha. ²⁷Apa y, rowayhàtxhe, rohnànkahra ro mak manaha.
Àwayehxemo kom wawo roro hak nahko, kahra ro mak manaha,
rohoko. Onàhnàn me wehxaha. Enyhoru ro me wehxaha, owya. Àro
ke, anhàntahra hak nahko, noro hunutho, kany me haxa manaha,
rohoko. ²⁸Karyhe roro harha manaha, kany me manaha, rowya.

Ryeryehotanànye me rma haxa manaha, ohyawo roro ryesnàr ke.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Dafe heno, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

²⁹Rokukur komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà. Àsok hana nexey ha, Dafe heno, khoryen heno komo. Onà wyaro nexey hamà. Wayehye hamà. Tonamso xarha nexey hamà, kekon hatà. Noro yonamàthàràtho ryhe, tano rma naха. Kowto kom ho rma naха. Àro ke, thokohra àro wyaro nmenhoy hamà, Dafe heno, kekon hatà, Petru. Kryestu hok haxa ryhe, àro wyaro nmenhoy hamà.

³⁰Àsok tawro hana. Khoryenkom rwonà yokarymanye ro me nehxakon hatà, noro heno, kekon hatà. Onà wyaro Khoryenkom rwonà yonytxay heno hatà. Romryenon komo kayaryet me xaxa mpàn naха, oyohamàthàyamo kukuru, kekon hatà, Khoryenkom, noro heno wya, kekon hatà, Petru. Àro wyaro, yaworo xaxa àkehe, owya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kekon hatà, Khoryenkom,

noro heno wya, kekon hatà, Petru. ³¹Àro ke, Kryestu hutwekonà rma hatà, noro heno, Khoryenkomо rwonà yonytxanye ro me tesnàr ke, kekon hatà. Kryestu yasanàmtaho hoko rma nàrwonakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón heno hatà, noro hoko. Apa y, rowayhàtxhe, rohnànkahra ro mak manaha, kekon heno hatà, Kryestu hoko. Anhàntahra hak nahko, noro hunutho, kekon heno xarha tà, noro hoko rma, Kryestu hoko rma, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

³²Kryestu rma noro ha, Txesusu, kekon hatà. Noro yanàmyak ha, Khoryenkomо. Amna nenyako, kekon hatà. ³³Kahe yaka xarha nasanàmyako. Àto rma naха, ehonomnà me xaxa, Khoryenkom hanawo, howehehra, kekon hatà. Tàyàmà wya, rokato nyaknye me manaha, toto kom hona, katxhàr me naха, Txesusu, kekon hatà, Petru. Àro ke, amnye rma nànyaknyo hamà, amna hona. Menytxowà rma. Menytxatxow xarha, kekon hatà.

³⁴Dafe heno haxa ryhe, kahe yaka asanàmpàra nehxakonà, kekon hatà, Petru. Onà wyaro haxa nmehoy hatà, noro heno.

Onà wyaro nken hatà, Kohkomo, rohà wya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, ken hatà. Howehehra eryewtako, ken hatà. ³⁵Tan oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha, kany me weryatxhe hampànà, ohoko, ken hatà, Kohkomo, rohà wya.

Àro wyaro rma nmehoy hatà, Dafe heno, kekon hatà, Petru.

³⁶Àro ke, onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye, Ehsayewana komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà. Txesusu mamoyathohetxoko, omnyamo. Noro rma yanàmyak harha, Khoryenkomо. Àro wyaro rma Kohkom me noro verryako. Kryestu me neryako, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

Xerusaryen hon komo wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

³⁷Àro wyaro Petru yonytxatxownà hatà, toto komo. Tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, teryewrye ro, tanhànàthàyam hoko. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Petru komo wya, Txesusu nànyaketxho ro komo wya. Amna kukur komo y, àsok amna naye, ketxkon hatà. Àsok amna naye.

³⁸Onà wyaro nkekón hatà, Petru, àwyanye. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, kekon hatà. Ataymompotxok xarha, tuna kwaka, Txesusu Kryestu mryenon harha uro ha tawro me. Àro wyaro oyexetxhenye rma, noseryewhokehe, Khoryenkomо, ayanhànàthàyam hoko, kekon hatà. Àro wyaro oyexetxhenye rma, oyowan yakanye nowomyaha, Khoryenkom yokato, noro nàmàtho rma, kekon hatà, Petru, àwyanye. ³⁹Rokato wàmyaha, owyanye, kany me naха, Khoryenkomо, owyanye, oyohamàthàyamo wya xarha, anar komo wya xarha, monyen komo wya, anaro rha owto hon komo wya, kekon hatà. Tàmryenon me tànwahanonkanàr komo wya, àro wyaro kany me naха, Khoryenkomо, Kohkomo rma, kekon hatà, Petru.

⁴⁰Thenyehra nekarymay hatà, toto komo wya, Osonyhoryehotxok mak hampànà, kekon xarha tà, àwyanye. Anhà komo wyarohra harha

ehtxok hampànà. Amnyeno rma komo wyarohra harha ehtxok hampànà Osonyhoryehotxok mak hampànà, kekon hatà, Petru, àwyanye.

⁴¹ Nenytxatxownà hatà, ukukur komo, thenyehohnà komo. Neyuhtxownà hatà. Àro ke nataymompotxownà hatà, tuna kwaka. Nehamtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. 3000 me hana nehxatxkon ha, àyakenon komo. ⁴² Txesusu nànyaketxho ro komo wya thananàhtoho kom yawo ro rma haxa nehxatxkon hatà. Àme rye rma haxa nehxatxkon hatà, tohsamnohsomà ro komo. Ekeyu kràskanàr hoko roro rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu wayhàthàrà hutwanàr horà. Àto rye nàrwonatxkon xarha tà, Khoryenkom yakoro.

⁴³ Noseryehoketxkon hatà, toto komo, omeroro. Eryehokatxho komo rma yeryatxkon hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo. Khoryenkom yahoxetà rma yonyhetxkon hatà, àwyanye, thenyehra hatà.

⁴⁴ Àto rye rma nehxatxkon hatà, Txesusu yahosnyenhàyamo, omeroro. Àkatxho rye kom me rma nehxakon hatà. Rokatxho onà kahra nehxatxkon hatà. Kàkatxho komo onà ketxkon haxa hatà, omeroron hoko. ⁴⁵ Tkatxhonkem komo rma, tkatxhòthàyamo yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Towtokem komo xarha, towtothàyamo yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Txenyeru rma yokamyatxkon hatà, tkukur komo wya, àkatxhomnà komo wya, ànyahpàn komo wya xarha.

⁴⁶ Emahona ro Khoryenkom mòn yaka nohsamnohyatxkon hatà. Bàn kom yawo rma ekeyu kràsketxkon xarha tà. Àto rye rma nasahxemttxkon xarha tà, emahona ro hatà. Àro wyaro tasahxemtontokonye, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, tâhnawonye. Àme rye rma haxa nehxatxkon hatà. ⁴⁷ Ohxe xaxa manaha, ketxkonà roro hatà, Khoryenkom wya. Ohxe rma haxa natxow hamà moxamo, katxho me nehxatxkon hatà, toto komo wya, omeroron komo wya. Anar komo xarha yonyhoryekon hatà, Kohkomo, emahona ro hatà. Àro wyaro, tâmryenon me nehamkatxownà hatà.

Àhrohnà rotho yonyhoryetxhàrà on ha.

3 ¹Taa. Khoryenkom mòn yaka totxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Kokonye nehxakon hatà, 3 oras me hatà. Àro wyarontok yohà, nohsamnohyatxkon hatà, Xuknewiana komo, Khoryenkom mòn yaka. Khoryenkom yakoro àrwonàmso nohsamnohyatxkon hatà, àro wyarontok yoh hatà.

²Àto nehxakon hatà, toto. Àhrohnà ro rma noro hatà. Àhrohra rma nenuruy hatà. Norotho rma yokyatxkon hatà, toto komo. Emahona ro nekyatxkon hatà, Khoryenkom mòn hotaka. Ohxe tonyxem onà katxho rma àro ha, àhotar yosotà. Àro yaka àhrohnà yeryatxkon hatà. Àto tehtoko rma, onà wyaro nkekong hatà. Uro nyhe txko rokatxho ha, kekon hatà, toto komo wya, towomsom komo wya.

³Nomohtxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Khoryenkom mòn yaka owomnàtökonye rma, onà wyaro nkekong hatà, àhrohnà, àwyanye. Uro nyhe txko rokatxho ha, kekon hatà, àwyanye.

⁴Norotho yonytxehkatxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Amna xenyko, osompotko, kekon hatà, Petru, àwya. Amna xenyko, osompotko.

⁵Nenytxownà hatà, norortho. Rotxenyerunu yàmyatxow hamà, kekon hatà, tàwya rma.

⁶Onà wyaro haxa nkekon hatà, Petru. Txenyeru ehxera na, rohyawo, kekon hatà. Txenyeru ehxera na, rohyawo. Anar me xa kowakryehe ha, kekon hatà. Asanàmko, Txesusu Kryestu yano me. Ataryeknokho harha, noro yano me, Nasarye honotho yano me, kekon hatà, Petru.

⁷Amor hoko nanàmye hatà. Howeheno hnà hoko rma nanàmye hatà. Àtoko rma nàhrotay harha tà, àhrohnà rotho. ⁸Tatahrumso ro nasanàmye hatà. Nataryeknophyakon harha tà. Khoryenkom mân yaka nowomye hatà, Petru kom yakoro. Nataryeknophyakon hatà. Tatahrumyakon xarha tà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà.

⁹Noro yonyatxkon hatà, toto komo. Ataryeknogrà rma yonyatxkon hatà. Àwya, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, tawro yonytxetxkon xarha tà. ¹⁰Àywero nehxatxkon hatà. Moson hamà, ketxkon hatà. Moson hamà. Uro nyhe txko rokatxho ha kanye rotho rma moson hamà, ketxkon hatà. Khoryenkom mân hotawo tehxemà rotho rma moson hamà. Ohxe tonyxem onà katxho yawo rma tehxemà rotho moson hamà, ketxkon hatà. Àro ke, thenyehra rma haxa noseryehokatxehketxkon hatà, àhrotathàr hoko.

Khoryenkom mân hotawo Petru wya Txesusu yokarymatxhàrà on ha.

¹¹Àhrohnà rotho ryhe, Petru komo hyawo rma nehxakon hatà. Tàtonàr xehra mak nehxakon hatà, àhyayenye. Àro ke nahohntàketxkon hatà, noro ha. Khoryenkom mân watxan yawo nehxatxkon hatà. Àro yawo rma nehxakon hatà, toh yexaho, thatawo, bànke hatà. Saromaw heno hutwatxho onà katxho rma àro hatà, esotà. Àro yawo rma nehxatxkon hatà, Petru komo. Àhyakanye nomohtàkatxownà hatà, toto komo, omeroro. Karyhe nomohtàkatxownà hatà, toseryehokanàr kom ke mak hatà.

¹²Tàwya xenyetxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwyanye. Toto komo y, Ehsayewana komo y, kekon hatà. Àsok tawro moseryehoketxow harha, moson hoko. Àsok tawro amna hona menyatxow harha, kekon hatà. Àsok tawro, nàhroryetxow harha, ehonomnà me tesnàr komo ke hamà, Khoryenkom hokon me tesnàr kom ke hamà, màketxow harha, amna hoko, kekon hatà. Oseryehokahra ehtxoko. Amnahnà rma nàhroryeno. Txesus yahoxet yano me haxa ryhe nàhrotan harha, kekon hatà, Petru.

¹³Khoryenkomo ryhe, ehonomnà me xaxa Txesusu yeryak ha, kekon hatà. Akmaraw heno horyenàndo rma noro ha, Khoryenkomo. Esake heno horyenàndo xarha, Xako heno horyenàndo xarha, khoryen heno komo horyenàndo rma noro ha, Khoryenkomo, kekon hatà. Noro rma, tanoto Txesusu yeryak ha, ehonomnà me xaxa. Omnyamo ryhe mahohsetxoko, Peratusu wya. Noro yonampatakanàr xe nehxaknan haryhe, Peratusu. Omnyam haxa, atxke na, mosonà, amna

wya, màketxok haryhe, àwya, kekon hatà, Petru. ¹⁴Enyhoru ro me nehxakonà, Txesusu. Noro hoko rma, atxke naha màketxok mak ha, omnyamo. Ohxe rma haxa nehxakonà. Atxke naha màketxok mak ha, noro hoko, kekon hatà. Anaro haxa yonampatakanàr xe mehxatxoko, Peratusu wya. Toto yotahanyenàr haxa yonampatakanàr xe mehxatxoko, àwya. ¹⁵Txesus haxa mamoyathohetxoko, àwya. Kakàhtonyenàyamo rma mamoyathohetxoko, àwya, kekon hatà, Petru. Khoryenkom haxa ryhe nanàmyak ha. Txesusu yanàmyako, àwayehxemo kom waye. Asanàmsaho rma amna nenyako, kekon hatà, Petru.

¹⁶Txesus yahoxet yano me ryhe nàhrotan harha, mosonà, àhrohnà rotho. Noro menytxowà. Àywero rma manatxow hamà, kekon hatà. Txesus hona tàwya xenyàr ke ryhe, nàhrotan harha. Txesus hona tàwya xenytxoho hoye ro rma, ohxe harha naha, mosonà. Ohxe rma haxa nay hamà, onenyàr kom me, kekon hatà, Petru.

¹⁷Rokukur komo y, kekon hatà. Owyanye Txesusu yamoyathontoko, Kryestu me noro hutwahra mehxatxkenan hamà. Oyoh komo xarha, uhutwahra rma rha nehxatxkenan hamà, kekon hatà. ¹⁸Khoryenkom karyehtan yawo ro teryewhamnohsom me mak nehxako, noro ha. Teryewhamnohsom me naha hampànà, Kryestu, katxho menhotxownà hatà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo, kekon hatà. Àro wyaro nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, àwyanye. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro teryewhamnohsom me nehxako, Txesusu, kekon hatà, Petru.

¹⁹Àro ke, anar me harha ayanhàñàthàyamo xenytxoko. Anar me harha ehtxoko, ohnawonye, Khoryenkomo wya ayanhàñàthàyamo yowtoho me, kekon hatà. Anar me harha oyexetxhenye, teryehoryemà ro me harha oyeryatxhe ha, noro, Kohkomo rma. ²⁰Amnye Txesusu nyakyaha xarha, ohyakanye, kekon hatà. Kryestu rma noro ha, Txesusu, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma. Noro rma wahanonkaye, Khoryenkomo, oyonyhoryeny kom me ehtxoho me, kekon hatà, Petru. ²¹Kahe yawo roro harha naha, noro ha. Khoryenkomo wya onyhoryetxehkano yhera ro rma haka, kahe yawo roro xaxa mpànà naha ha, kekon hatà.

Onyhoryetxehkano weryaha hampànà, kanyenhàr me naha, Khoryenkomo. Àro hoko rma nmenhotxownà hatà, noro rwonà yokarymanye ro heno komo, enyhoru ro heno komo, amnyehran heno komo, kekon hatà. ²²Moyses heno ryhe, onà wyaro nmenhoy hatà.

Tàrwonà yokarymanye ro haxa nyakyan hatà, Khoryenkomo, Kohkomo rma. Tàwya ronyaketxhàrà wyaro, noro nyakyaha hampànà, ohyakanye. Oyohamàthàyamo kukuru rma noro ha, Khoryenkomo nànyaknyàrà rma. Noro enytxatxok xaxa mak hampànà. Noro nekarymanàrà rma enytxatxok xaxa mak hampànà, omeroro mak ha. ²³Noro yonytxanyehnàtho kom haxa ryhe, tanàhnosom me natxhe hampànà. Tàmryenon mehra harha neryatxhe hampànà, Khoryenkomo, tàwya anàhnoprà kom horà. Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Moyses heno, kekon hatà, Petru.

²⁴Noro yomohtoho yokarymay xarha tà, Samwew heno xarha. Noro heno wayhàtxhe, nekarymatxownà xarha tà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha, omeroro, kekon hatà, Petru.

²⁵Omnyamo ryhe, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo yohamàtho me manatxhe, kekon hatà. Oyowakryetxho kom hoko rma nàrwonakon hatà, Khoryenkomo, ohoryen heno kom yakoro tárwonàmnàtoko. Onà wyaro rma nkekon hatà, Akmaraw heno wya, ohokonye.

Oyohamàthàyamo kukur hoye ro ryhe, towakryexem me xaxa mpànà natxhe ha, anaro rha yana komo, omeroron komo rma. Àro wyaro rma nkekon hatà, Khoryenkomo, ohokonye, Akmaraw heno wya, kekon hatà, Petru. ²⁶Tàwya tanoto me buru nyaknyetoko, ohyakanye htxero nànyakye, kekon hatà. Oyowakryexenyè nànyakye, ayanhàn kom hokohra harha oyehtxoho menye, kekon hatà, Petru, toto komo wya.

Petri kom hoko horykomo komo yosonytxatxhàrà on ha.

4 ¹Àro wyaro nàrwonatxkon hatà, Petru komo, Xowaw xarha, toto kom yakoro. Àrwonàmnàtoko rma, nomohtxownà hatà, Khoryenkomo mán yonye ro komo, ahosno ynye ro komo yoh xarha, Saknusew komo xarha. Petru komo hyaka nomohtxownà hatà. ²Ewakhàrà nehxatxkon hatà, àwyanye hananàhno ynyàr ke. Àsok tawro hana. Onà wyaro nketxkon hatà, Petru komo. Txesusu nasanàmyako, àro ke, kàwyam xarha tasanàmyatxhe, àwayehxemo kom waye, ketxkon hatà. Àro hoye ro ewakhàrà nehxatxkon hatà, Saknusew komo.

³Àro ke nahohtxownà hatà, txom. Watxa ymo yaka nahryemtxownà hatà, dam. Awanaworo tenytxetxow hamà, ketxkon hatà, awanaka rma esnàr ke hatà.

⁴Petri komo yoyuhtxownà hatà, toto komo, enytxanyenhàyamo, ukukur komo rma. Àro wyar hamà, ketxkon hatà, thenyenohnà komo rma. 5000 me hana nehxatxkon ha, àyakenon komo, Txesusu yahosnyenhàyamo yakenonà. Kàrkomo komo yakenon marma àro hatà.

⁵Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe nohsamnohtxownà hatà, eh komo, horykomo komo xarha, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Xerusaryen ho rma nehxatxkon hatà. ⁶Àto nehxakon hatà, Anas xarha. Khoryenkomo mán yonye ro komo yohà ymo rma mok nehxakon hatà. Àto nehxatxkon xarha tà, Kayfas komo xarha, Xowaw xarha, Aryesantàrye xarha. Anar komo xarha, Anas kukur komo rma, àto nehxatxkon hatà.

⁷Petri komo yokhotxownà hatà, tanoto komo wya. Nehtxownà hatà, amrakatakanye. Onà wyaro nketxkon hatà, horykomo komo, àwyanye. Onok yahoxet ke ryhe mosonà màhroryetxoko, ketxkon hatà. Onok yano me ryhe màhroryetxoko.

⁸Neyuhtxownà hatà, Petru, Khoryenkomo yokato yano me rma haxa mak hatà. Toto kom yoh komo y, horykomo komo y, kekon hatà. ⁹Mosonà hroryetxhàr hoko amna menytxetxow hamà. Uhutwamohsoko, amna wya, màketxow hamà. Onok yano me ryhe nàhroteko, mosonà, màketxow hamà,

amna wya, kekon hatà, Petru. ¹⁰Àro ke uhutwamohsehe, owyanye, toto komo wya xarha, Ehsayewyana komo wya rma, omeroron komo wya, kekon hatà. Ohxe harha nay hamà, mosonà, onenyàr kom me. Txesusu Kryestu yano me ryhe ohxe harha naha, kekon hatà. Nasarye honotho rma yano me ohxe harha naha. Omnyamo ryhe, noro mamoyathohetxoko. Khoryenkom haxa ryhe nanàmyak ha, àwayehxemo kom waye, kekon hatà, Petru.

¹¹Noro ryhe, nàmno yetxehà wyaro naha. Àsok hana nàmno teryatxow ha, kekon hatà. Anatoko tohutho tàxanomkahnohyatxow hana. Anatoko, nàmno yetxeh me toh teryatxow hana, kekon hatà. Toh xanomkahnohyne komo wyaro, Txesusu màxanomkahnohyatxoko, omnyamo. Khoryenkom haxa ryhe, ehonomnà me harha neryako. Nàmno yetxehà wyaro, ehonomnà me noro yeryako, kekon hatà, Petru. ¹²Noro ryhe, konyhoryeny kom me naha. Anaro nyhe exhera ro mak naha. Anar kom hoko, oyonyhoryeny kom me naha, noro ha, kahra ro mak naha ha, Khoryenkom, kekon hatà, Petru.

¹³Nenytxetxkon hatà, horykomo komo. Àsok tawro harha, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Oseryehpàra koyukyatxow hamà. Ehonomnà mehra mak natxhe ha. Empamnohsahotho mehra mak natxhe ha. Àsok tawro oseryehpàra koyukyatxow harha, ketxkon hatà, Petru kom hoko, Xowaw hoko xarha. Oseryehpàra natxhe haryhe, Txesus yakorono rotho me tesnàr komo ke hamà, ketxkon hatà, horykomo komo.

¹⁴Àto rma nehxakon hatà, àhrohnà rotho. Àhroryexaho rma yonyatxkon hatà, nyamoro. Àro ke, Petru komo yameryekahra ro mak nehxatxkon hatà. ¹⁵Màmyaka narhotxownà htxer hakahpa tà, tanoto komo wya. Tàhyayenye àtotxhenye rma, nosonytxatxownà hatà.

¹⁶Àsoke ryhe teryatxowà, ketxkon hatà. Àsoke ryhe teryatxowà. Khoryenkom yahoxetà yonyhetxok hamà, toto komo wya, tàwyanye noro hroryenàr ke, ketxkon hatà. Àro wyaro rma nhutwetxow hamà, toto komo, Xerusaryen hon komo, omeroro. Àro ke, àhroryehra nehxatxoko, kahra tehxatxow hamà, ketxkon hatà, horykomo komo, tàwyanye rma. ¹⁷Àsoke ryhe tketxowà, àwyanye, ketxkon hatà. Àsoke ryhe tketxowà. Onà wyaro tketxow hamà, ekaytahra harha Txesus yehtxoho me. Txesus yokarymahra ehtxok hampànà, toto komo wya, tketxow hamà, àwyanye, ketxkon hatà, horykomo komo.

¹⁸Àro ke, Petru komo yanyehtxownà harha tà. Txesus yokarymahra ehtxok hampànà, toto komo wya, ketxkon hatà, teryewrye ro, àwyanye. Noro hoko rma, toto komo hananàhpàra ehtxok hampànà, ketxkon hatà.

¹⁹Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Àsok amna naye, Khoryenkomu nenyàr me, ketxkon hatà, horykomo komo wya. Àsok amna naye, owyanye. Amna kat oyoyukyatxowà. Khoryenkom haxa katà amna neyukyano. Àsok amna naye, owyanye, ketxkon hatà. ²⁰Onà wyaro ryhe amna naha. Txesus yehtxoho yonyenhàr me amna naha. Noro rwonà yonytxanyenhàr me amna naha. Amna nenytxhàrà rma, amna nenytxatxhàr xarha, amna nekaryemehe xaxa mak hampànà, ketxkon hatà, Petru komo, horykomo komo wya.

²¹ Noro yokarymahra ehtxok hampànà, ketxkonà rma haxa mak hatà, nyamoro. Noro yokarymahra ehtxok hampànà. Owyanye ekarymantoko rma, amna oyeryewhamnohyatxhe xaxa mak hampàna, ketxkon hatà, teryewrye ro. Àro wyaro tàwyanye katxhe rma, nànyahtxownà hatà. Àtotxok hakahpa harha, ketxkon hatà, àwyanye. Eryewhamnohpàrany hak nehxatxkon hatà, toto kom hona toseryehrà komo ke hatà. Àsok tawro hana. Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, toto hrotathàr hoko. ²²Mexe rma haxa àhrohra nexey hatà, noro ha. 40 yoho nyhe àtxemnyehàntaxah me nehxakon hatà, enuruthurunhuru. Àro ke, Khoryenkomo ryhe nenyhoryek hamà, ketxkon hatà, toto komo.

Khoryenkocom yakoro Txesusu mryenon komo rwonàmàthàrà on ha.

²³Horykomo komo wya tànyaketxhenye rma, totxownà harha tà, Petru komo, takoron komo hyaka harha, Txesusu mryenon komo hyaka harha. Onà wyaro nkatxow haryhe, Khoryenkomo mân yonye ro yoh komo, horykomo komo xarha, ketxkon hatà, àwyanye. Àrwonàmàthàyamo rma yokarymatxownà hatà, àwyanye.

²⁴Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, Khoryenkocom yakoro nàrwonàmtxownà hatà, nyamoro rye. Apa y, amna yohà omoro ha. Ehonomnà xaxa omoro ha, ketxkon hatà. Kahe yakàhtononyenhàr omoro ha. Yukryeka yakàhtononyenhàr xarha omoro ha. Tuna ymo yakàhtononyenhàr xarha omoro ha. Omeroro rma akâltono ynyenhàr omoro ha, ketxkon hatà. ²⁵Apa y, màmenhohoy hatà, Dafe heno wya, amna horyen heno wya, ayanoto heno wya. Onà wyaro rma nmehohoy hatà, oyokato, noro heno wya.

Àsok hana natxow ha, Ehsayewyanahnà kom ha. Ewakhàrà rma haxa natxow hamà. Àsok hana nehutwetxow ha, Ehsayewyana komo xarha. Atxke rma haxa nehutwetxow hamà. Àtohnawo rma haxa nehutwetxow hamà. ²⁶Àsok tawro hana. Onytxano ynye me nosonyhetxow hamà, anaro rha yana kayaryet komo. Osonytxaxe nohsamnohyatxow hamà, Ehsayewyana yoh komo xarha. Kohkom hoko nàrwonatxow hamà. Noro nànyaketxho hoko xarha nàrwonatxow hamà. Kryestu hoko rma nàrwonatxow hamà.

Apa y, àro wyaro rma nmehohoy hatà, Dafe heno, ketxkon hatà. ²⁷Apa y, yaworo xaxa nay hamà, ànmenhothàrànhàrà. Tano, Xerusaryen ho rma, nohsamnohyatxoko, Eroknes komo, Ponseyu Peratusu xarha, ketxkon hatà. Nohsamnohyatxoko, Ehsayewyanahnà komo. Toto komo xarha, Ehsayewyana komo rma, nohsamnohyatxoko. Txesus hoko nàrwonatxoko. Enyhoru ro hoko rma, ayanoto hoko rma, onànyaketxhàr hoko rma, nàrwonatxoko, nyamoro ha, ketxkon hatà. ²⁸Apa y, oyehutwatxhàrànhàr hoye ro ryhe, noro hoko nehxatxkenan hamà. Muhutwekonà rma, amnyehra, ketxkon hatà. Noro yeryewhamnohyatxhe hampànà, rano me, kanyenhàr me rma mehxakonà, apa y, ketxkon hatà.

²⁹Apa y, amna yohà y, atxke nàrwonatxhe rma, nyamoro ha, amna hoko. Àrwon komo enytxako, ketxkon xarha tà, Khoryenkomo wya. Apa y, ayanoto rma amna. Àro ke amna akoronamako, amna wya orwonà yokarymatxho me, oseryehpàra rma haxa amna wya ekarymatxho me, ketxkon hatà. ³⁰Apa y, ekeh komo enyhoryehok xarha, amna wya. Ayahoxetà rma xenyhok xarha, toto komo wya. Eryehokano rma txeryhok xarha, amna wya, Txesus yano me, enyhoru ro yano me, ayanoto yano me, ketxkon hatà.

³¹Àro wyaro nàrwonàmtxownà hatà, Khoryenkocom yakoro. Ohsamnohxemo komo rma mokyam nehxatxkon hatà, nàmno yawo. Àrwonàmàtxhenye rma, àmàn komo natahyey hatà. Khoryenkocom yokato ryhe, ewan yawonye rma haxa nehxakon hatà. Oseryehpàra rma haxa, Khoryenkomo rwonà yokarymetxkon hatà.

Txesusu mryenon komo yosowakryetxhàrà on ha.

³²Àsok hana nehxatxkon ha, tohsamnohsomà ro kom ha, Txesusu yahosnyenhàyamo. Àme rye rma haxa nehxatxkon hatà, tâhnawonye. Uro ryhe onà, rokatxho, kahra ro mak nehxatxkon hatà, tkatxho kom hoko. Onà wyaro haxa nketxkon hatà. Kàwyamo, kàkatxho komo ryhe onà, ketxkon hatà. ³³Txesusu nànyaketxho ro komo ryhe, tahoxerye rma haxa noro yokarymetxkon hatà. Àwayehxemo kom waye nasanàmyak ha, Txesusu, Kohkomo, ketxkon hatà. Khoryenkomo newakryenàr me rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, omeroro.

^{34,35}Àsok hana nehxatxkon ha. Onà wyaro nehxatxkon hatà. Tkatxhonkem komo, tkatxhòthàyamo yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Bànàthàyamo xarha yàmyatxkon hatà. Towtohàyamo xarha yàmyatxkon hatà, txenyeru hona. Txenyeru rma yokyatxkon hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka. Nyamoro rma nekamyatxkon hatà. Txenyeru rma yokamyatxkon hatà, àkatxhomnà komo wya, ànyahpàn komo wya xarha, àwyanye tkatxho komo yehekahtoho me, àwyanye tânyahrà komo yehekahtoho me xarha. Àro ke, ehxera harha nehxatxkon hatà, àkatxhomnà komo, ànyahpàn komo xarha, àwawonye.

³⁶Ukukur kom me nehxakon hatà, horykomo. Xose rma noro hatà. Bahnakme me harha nesohtotxownà hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo. Akoronamano ynye ro mosonà katxho me rma naha, Bahnakme katxho. Xeprye honotho me nehxakon hatà, noro ha. Ryefeta komo kukutho me nehxakon hatà, Khoryenkocom mân yonye ro komo yakoronomanye rotho me hatà. ³⁷Noro ryhe, towtoke nehxakon hatà. Towtohàrà rma yàmye hatà, txenyeru hona. Txenyeru rma yokye hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka, àwyanye ekamtxaho me hatà.

Ananeyas heno komo temarontathàrà on ha.

5 ¹Ananeyas heno ryhe, anar me nehxakon hatà. Àhetx heno xarha, anar me nehxakon hatà. Safera rma noro hatà, esotà, àhetx heno yosot hatà. Towtohàrà yàmye hatà, Ananeyas heno, txenyeru hona.

²Omerorohra mak nekye hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka. Txenyeru rma yahosày haryhe tà. Àhoye rma nekye hatà, àhyakanye. Temarontay xarha tà. Rowtotho yehethotho onà, wehtàkano, ohyakanye, kekonà rma haryhe tà, àwyanye, Petru komo wya. Nenkuhtetxkon mak hatà, noro heno. Àme rye rma nehxatxkon hatà, thetx heno yakoro.

³Ananeyasà y, kekon mak hatà, Petru, àwya. Oyowan yawo rma haxa nay hamà, Satanasà ymo, kekon hatà. Noro ymo yano me, Khoryenkom yokato menkuhton haryhe mà. Owya wehtàkano tatoko rma, yaworohra màkan haryhe. Omerorohra mekno haryhe, kekon hatà, Petru, noro heno wya.

⁴Tàmpàra rma hak oyehtoko, oyowto me nehxak hamà. Owya tàmtoho ohxe nehxako. Owya tàmpàra ehtxoho xarha, ohxe rma rha nehxako, kekon hatà. Owya tàmàtxhe rma, otxenyerun me nehxako. Owya sohtoho, ohxe nehxako. Owya sokhàra ehtxoho xarha, ohxe rma rha nehxako. Àro wyarohra mak mehxako, kekon hatà. Wehtàkano màkan haryhe, sohtàkahra rma oyehtok mak ha. Àsok tawro àro wyaro atxke mehutwano, ohnawo. Àsok tawro, Petru kom hak wenkuhtosà màkan harha, ohnawo, kekon hatà, noro heno wya. Amnahnà rma menkuhtono. Totohnà rma menkuhtono. Khoryenkom haxa menkuhton haryhe, kekon hatà, Petru.

^{5,6}Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, wayehye hatà, Ananeyas heno. Bo kay heno hatà. Noro heno karamtxownà hatà, wom ke, àton kukuru komo, bàryekomo komo. Enamso natxownà hatà. Nenamtxownà hatà. Noro heno yokaytà yonytxatxownà hatà, toto komo. Noseryehyatxkonà rma haxa mak hatà.

⁷3 oras yonatkatxehkatxhe rma, nowomye hatà, àhetxenhàrà. Tànyo heno wayhàthàrà hutwahra nehxakon hatà. Nàmno yaka nowomye hatà, Petru komo hyaka. ⁸Onà wyaro nkekon hatà, Petru, àwya. Oyowtothàrà yehethotho ekarymako, rowya, kekon hatà. Twahak nahko. Onà ryhe àro, kekon hatà, Petru. Àhà, ehethàthàrà rma moro nahko ha, kekon hatà, Safera heno

⁹Àsok mahtxok haryhe, kekon mak hatà, Petru, àwya. Àsok mahtxok haryhe. Kohkom yokato menkuhtotxow haryhe mà, kekon hatà. Àto rye mosonytxatxow hamà, omnyamo rye rma. Àsok tawro Kohkom yokato menkuhtotxow harha, kekon hatà. Nomoltxow harha mà, onyo heno yonamnyenhàyamo. Àhotawo rma natxhe. Omoro heno xarha ayaryatxhe hampànà, kekon hatà, Petru.

¹⁰Àtoko rma wayehye hatà, Safera heno. Bo, nehurkay heno hatà, Petru yakrataka. Nowomtxownà hatà, bàryekomo komo. Noro heno yonytxownà hatà. Tok sax, natxownà hatà. Nenamtxownà hatà, ànyo heno hanaka rma hatà.

¹¹Noseryehyatxkonà rma haxa mak hatà, Txesusu mryenon komo, omeroro. Ananeyas heno komo yokaytà yonytxatxownà hatà, anar komo xarha. Thenyehra noseryehtàketxkon hatà, omeroro.

Petri komo wya ekehàtho komo yonyhoryetxhàrà on ha.

¹²Eryehokano yeryhekón hatà, Khoryenkom, Petru komo wya, Txesusu nànyaketxho ro komo wya. Anaro rha eryehokano yeryatxkon hatà, thenyehra

hatà. Khoryenkom yahoxetà rma yonyhetxkon hatà, toto komo wya. Khoryenkom mìn watxan yawo nohsamnohyatxkon hatà, Txesusu mryenon komo. Saromaw heno hutwatxho onà katxho yawo rma nohsamnohyatxkon hatà, nyamoro rye. ¹³Àhyakanye ohsamnohpàra mak nehxatxkon hatà, anar komo. Àsok tawro hana, Khoryenkom yahoxet hona toseryehrà komo ke hatà. Onà wyaro rma nkètxkon hatà, Txesusu mryenon kom hoko. Ohxe xaxa natxow hamà, mokyamo, ketxkon hatà, toto komo. ¹⁴Ukukur komo rma, Txesusu yahohtxownà hatà, thenyehra nyhe hatà. Kàrkomo komo, woràskomo komo xarha, nahohtxownà hatà. Nehamyatxkon hatà, Kohkomo mryenon komo.

¹⁵Ekeh komo yokyatxkon hatà, toto komo. Bàn kom yaye nekyatxkon hatà, asama yaka. Ahon kom ho rma nekyatxkon hatà. Nàhnànkètxkon hatà, asama yaka. Petru yomoknàr hona ro nehxatxkon hatà. Petru yakrotnaw hak nahtxoko, ekeh komo, ohxe harha tehtxoho menye, ketxkon hatà. ¹⁶Anaro rha owto hoye nomokyatxkon xarha tà, anar komo. Xerusaryen màhton hoye rma nomokyatxkon hatà. Petru komo hyaka nohsamnohyatxkon hatà, thenyenohnà komo. Ekeh komo yokyatxkon hatà, nyamoro xarha. Worokyamo yoh komo xarha yokyatxkon hatà. Omeroro nenyhoryetxownà hatà, Petru komo.

Petru komo yeryewhamnöhàthàrà on ha.

¹⁷Natakuyatxkonà rma haxa mak hatà, Khoryenkom mìn yonye ro komo yohà ymo, takoron kom yakoro xarha. Saknusew komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Thenyehra rma haxa natakuyatxkon hatà, Petru kom hoko. ¹⁸Àro ke nahohsotxownà ymo hatà, tanoto komo wya. Txom, dam. Nahryemtxownà hatà, watxa ymo yaka.

¹⁹Kohsaya nomokye hatà, Kohkom yanoto, kahe yawono. Watxa ymo yaka nomokye hatà. Puwa, netahurmakay hatà. Watxa ymo hotarà yotahurmakay hatà. Petru komo yonampatakay hatà. ²⁰Àtotxok ha, kekon hatà, àwyanye. Àtotxok ha, Khoryenkom mìn yaka. Àto rma mekarymetxhe ha, toto komo wya, kekon hatà. Karyhe roro harha ehtxoho komo rma mekarymetxhe ha, kekon hatà, kahe yawono, àwyanye. ²¹Àro wyaro tåwyanye enytxatzhe rma, totxownà hatà, Petru komo. Khoryenkom mìn yaka nowomtxownà hatà. Enmahrà yosnawo ro nowomtxownà hatà. Hananàhno yeryatxkon hatà.

Taa. Nohsamnohtxownà hatà, Khoryenkom mìn yonye ro komo yohà ymo, takoron kom yakoro xarha. Horykomo komo yanyehtxownà hatà. Xuknewyana yoh komo rma yanyehtxownà hatà. Tosonytxaxemà ro komo rma nyamoro hatà. Nohsamnohtàkatxownà hatà. Ahosno ynye ro komo nyahtxownà hatà, watxa ymo yaka. Petru komo suhtatxko, ketxkon hatà, àwyanye.

²²Àro ke totxownà hatà. Watxa ymo yaka totxownà hatà. Ehxera mak nehxatxkon hatà, Petru komo, watxa ymo yawo. Àro ke nomohtxownà harha tà, ànyahxemotho komo. ²³Ohxe rma nahko haryhe, watxa ymo, ketxkon hatà. Tahuuso rma nahko haryhe. Àhotawo rma nahtxoko, watxa yonye ro

komo. Amna netahurmakano. Ehxera mak nahtxok ha, Petru komo, ketxkon hatà. Àro yawo exhera nahtxoko, ketxkon hatà, ànyahxemotho komo.

²⁴Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehokatxownà hatà, Khoryenkom mân yonye ro yoh komo, ahosno ynye ro komo yoh xarha. Petru kom hoko noseryehokatxownà hatà. Àsok tawro harha, ketxkon hatà. Atàknahra ehtokonye, thenyehra nenyttxetxhe roro rma haxa, toto komo. Atxke, ketxkon hatà.

²⁵Àrwonàmnàtokonye rma, nomokye hatà, toto. Mono manatxow ha, nyamoro ha, kekon hatà, àwyanye. Watxa ymo yaka anahryemetxhàyamothe rma, mono manatxowà, Khoryenkom mân yaw harha. Hananàhno yeryatxhe rma, kekon hatà.

²⁶Àro ke totxownà hatà, ahosno ynye ro komo, toh kom yakoro. Petru komo hyaka totxownà hatà. Omohtxok hatà, ketxkon hatà, àwyanye. Ahohsàrany mak nehxatxkon hatà, toseryehrà komo ke. Toto kom hona noseryehyatxkon hatà, àwyanye toh ke totahanàr kom hona. Omohtxok hatà, ketxkon marma hatà. Àro wyaro rma natxownà hatà. ²⁷Horykomo komo hyaka natxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo hyaka. Akratakanye rma netxownà hatà.

Onà wyaro nkekón hatà, Khoryenkom mân yonye ro kom yohà ymo, àwyanye. ²⁸Txesusu yokarymahra ehtxok hampànà, kek haxa hawe amna, owyanye, kekon hatà. Thenyehra mak noro mekarymetxow hatà, toto komo wya, Xerusaryen hon komo wya. Omeroron komo rma oyonytxetxow hamà. Txesusu yamoyathonyenhàr me amna hutwanàr xe manatxow hamà, toto komo wya, kekon hatà, Khoryenkom mân yonye ro komo yohà ymo.

²⁹Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Petru komo, Txesusu nànyaketxho ro komo. Khoryenkom haxa amna neyukyaha ha, ketxkon hatà. Toto me manatxhe, omnyamo. Khoryenkom haxa amna neyukyaha ha, ketxkon hatà. ³⁰Txesusu nyakte, noro ha, Khoryenkomo. Khoryen heno komo horyenàndo rma noro ha. Xaro Txesusu nyakte, ketxkon hatà, Petru komo. Omnyamo ryhe, noro màwayehkahetxoko. Wewe hona mamoyathohetxoko, ketxkon hatà. ³¹Khoryenkom haxa ryhe nanàmyak ha. Ehonomnà me xaxa neryako ha, thanaka, howehehra rma, ketxkon hatà. Kohkom me ryhe neryako. Konyhoryeny kom me xarha neryako, khokonye toseryewhokanàr horà, ketxkon hatà, Petru komo. Àro ke, onà wyaro nkeké, Khoryenkomo, kàwyanye. Ehsayewyana komo y, anar me harha ayanhàñathàyamo xenytxoko, ohokonye roseryewhokatxho me, kehe, kàwyanye, ketxkon hatà. ³²Àro wyaro rma amna nhutwehe. Àro ke amna nekaryemehe, owyanye, ketxkon hatà. Khoryenkom yokato ryhe nekaryamahehe, amna wya. Noro rma nyakyako, Khoryenkomo, toyuknye ro komo yowan yaka, ketxkon hatà, Petru komo.

³³Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, ewakhàra rma haxa nehxatxkon hatà, horykomo komo. Tetahatxe hxako, ketxkon hatà. Tetahatxe hxako.

³⁴ Say, nasanàmye hatà, horykomo. Tosonytxaxemà ro komo kukuru rma mok nehxakon hatà, noro ha. Faryewu rma mok nehxakon hatà. Ayweronàhyamano ynye ro me rma haxa nehxakon hatà. Kamaryewu rma noro hatà. Ehonomnà me rma haxa noro yonyatxkon hatà, toto komo, omeroro. Noro rma, onà wyaro nkekong hatà, tkukuru komo wya. Moxamo tenampatakatxe htxero, kosonytxatxho menye, kekon hatà, Petru komo hoko. Àro ke nenampatakatxownà htxer hakahpa tà.

³⁵ Onà wyaro nkekong xarha tà, Kamaryewu, àwyanye, tosonytxaxemà ro komo wya. Horykomo komo y, Ehsayewyana komo y, kekon hatà. Ohxe mpàn ehtxoko, nyamoro hoko. Àsoke ryhe teryatxowà. Atxke txeryheranye tehtxe, kekon hatà.

³⁶ Àsok hana nehxakon ha, Tewdas heno ha, kekon xarha tà, Kamaryewu. Onà wyaro nehxakon hamà, noro heno. Amnyehra waha me nomokye hatà. Ehonomnà me nosonyhekonà rma haryhe tà, toto komo wya. Àro ke, noro hyaka nohsamnohtxownà hatà, toto komo. 400 kom hana àyakenon kom ha, kekon hatà, Kamaryewu. Waha me nomokyatxkon hatà. Noro heno yotahatxownà mak hatà, arymano ynye ro komo, kekon hatà. Akoron heno komo xarha, natakhahtàkatxownà hatà, omeroro. Waha mehra harha nehxatxkon hatà, kekon hatà, Kamaryewu.

³⁷ Amnye nyhe rma waha me rma rha nomokye hatà, anaro heno, Xuknas heno, Karyeryeya honotho rma, kekon xarha tà. Sesa komo wya, toto komo yakenonà kuknomantoko rma, nomokye hatà, noro heno. Toto komo yohamnohye hatà, tàhyaka, kekon hatà. Noro heno xarha yotahatxownà mak hatà, arymano ynye ro komo. Akoron heno komo xarha natakhahtàkatxownà hatà, omeroro, kekon hatà, Kamaryewu.

³⁸ Anatoko nyamoro heno wyaro rma rha natxow hana, Petru komo. Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye, kekon xarha tà, horykomo komo wya. Etahahranje ehtxoko. Àto hak nahtxoko, kekon hatà. Onok yano me hana natxow ha, toto yano me hana, Khoryenkom yano me haxa hana. Toto yano me tehtokonye, nosomtatketxhe hampànà, Tewdas heno komo wyaro, Xuknas heno komo wyaro, kekon hatà. Ayano me rohranye rma nosomtatketxhe.

³⁹ Khoryenkom yano me tehtokony haxa ryhe, osomtatkahra ro mak natxhe ha, kekon hatà. Emtatkahranye ro mak manatxhe ha. Àro ke, ohxe mpàn ehtxoko, nyamoro hoko. Arymanàr komo xe oyehtokonye rma, Khoryenkom rma yarymanàr xe manatxow hana, kekon hatà, Kamaryewu.

⁴⁰ Hàà, yaworo màkehe, ketxkon hatà, horykomo komo. Àro ke, Txesusu nànyaketxho ro komo yanyehtxownà harha tà. Nàhpokhotxownà marma hatà, tanoto komo wya. Txesusu yokarymahra ehtxok hampànà, ketxkon hatà. Àro wyaro tàwyanye katxhe rma, nànyahtxownà haxa hatà.

⁴¹ Àro ke totxownà hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo, horykomo komo hyaye. Teryehorye rma nehxatxkon hatà. Ohxe konyatxow hamà, Khoryenkom, ketxkon hatà. Ohxe konyatxow hamà. Àro ke, Txesusu wyaro keryewhamnohpetxow hamà, àwyanye, ketxkon hatà. Kàwyanye

Txesusu yokarymanàr ke ryhe, kxanomkahnohyatxhe, nyamoro ha, ketxkon hatà. Àro ke, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà.

⁴²Atàknahra ro mak nehxatxkon hatà. Emahona ro Txesusu yokarymetxkonà rma hatà. Kryestu me naha, Txesusu, ketxkonà rma hatà. Noro hoko rma, toto komo hananàhyatxkonà rma hatà, Khoryenkom mìn yawo, bàn kom yaw xarha.

Nyah yokamnye ro komo wahanonkatxhàrà on ha.

6 ¹Nehamyatxkonà rma hatà, Txesusu mryenon komo. Xuknewyana komo rma mokyam nehxatxkon hakahpa tà. Ukukur komo, Kryekyana komo rwon yawo nehxatxkon hatà, Kryekyana komo yowto honotho me tesnàr komo ke. Ukukur komo xarha, Xuknewyana komo rwon yaw haxa nehxatxkon hatà. Omeroro rma nehamyatxkon hatà.

Àtoko rma nàrwonatxkon hatà, Kryekyana rwon yawon komo. Anar kom hoko, Xuknewyana rwon yawon kom hoko rma, nàrwonatxkon hatà. Àsok tawro hana. Emahona ro tokamxem me nehxakon hatà, ànyahrà komo, woràskomo komo wya, enyonkaxemo komo wya, ànyahpànàtho komo wya. Onà wyaro nketxkon mak hatà, Kryekyana rwon yawon komo. Tàmpàn me nay hamà, amna wya, amna wosàn komo wya, ketxkon hatà. Xuknewyana rwon yawon komo wya marma tàmsom me nay hamà, ketxkon hatà. Tàmsom me rma naha haryhe, atxke txko, amna wosàn komo wya, ketxkon hatà, Kryekyana rwon yawon komo.

²Àro ke Txesusu mryenon komo yanyehtxownà hatà, Petru komo, 12 komo rma. Àhyakanye nohsamnohtxownà hatà, omeroro. Khoryenkom rwonà yokarymanye ro me amna naha, ketxkon hatà, Petru komo, àwyanye. Ekarymanàr hoko roro tehxorye amna naha. Nyah yokamnyàr hoko rorohra mak tehxorye amna naha, ketxkon hatà. ³Àro ke, nyah yokamnye ro komo àwahanonkatxoko, rowtà komo y, ketxkon hatà. 7 me àwahanonkatxoko, okukur kom hoye, nyah yokamnye ro me harha ehtxoho menye. Onà wyaron komo ryhe àwahanonkatxoko. Ohxe natxhe moxamo katxho komo rma àwahanonkatxoko, ketxkon hatà. Ewan yawonye rma haxa naha, Khoryenkom yokato, katxho komo rma àwahanonkatxoko. Takàhso rma haxa natxhe katxho komo rma àwahanonkatxoko, ketxkon hatà, Petru komo. Àro wyaron komo amna neryatxhe, nyah yokamnye ro me harha, ketxkon hatà. ⁴Amna ryhe, Khoryenkom yakoro amna rwonàmrà hoko roro amna naha. Khoryenkom rwonà yokarymanàr hoko roro xarha amna naha, ketxkon hatà, Petru komo, 12 komo rma.

⁵Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, àro wyar hamà ketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, omeroro. Àme rye rma nehxatxkon hatà. Àro ke wahanonkatxownà hatà, 7 me. Estefaw wahanonkatxownà hatà. Txesus hona rma haxa nenyakon hatà, noro ha. Ewan yawo rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkom yokato. Feryepe xarha wahanonkatxownà hatà. Pàrokoru xarha, Nekanoh xarha, Temaw xarha, Pahmenas xarha, Nekoraw xarha wahanonkatxownà hatà. Antxeyokeya honotho me

nehxakon hatà, Nekoraw. Xuknewyanahnà rma, Khoryenkom hokon me harha ehxah me nehxakon hatà, Xuknewyana komo wyaro mak hatà.

⁶Nyamoro rma wahanonkatxownà hatà. Nehtxownà hatà, 12 komo hyaka, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka. Khoryenkom yakoro nàrwonàmtxownà hatà, 12 komo, àhokonye. Tàrwonàmtxhenye rma, tamor komo yetxownà hatà, àhonanye, Khoryenkomo hyaka tatamohxemà ro me ehtxoho menyé.

⁷Khoryenkomo rwonà ryhe, tonytxaxem me rma haxa nehxakon hatà. Nehamyatxkonà rma haxa mak hatà, Txesusu yahosnyenhàyamo. Xerusaryen hon komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Khoryenkom mán yonye ro kukuru komo xarha nahohtxownà hatà, thenyenohnà kom hatà. Txesus hona harha nenyatxkon hatà.

Àxanhà komo wyá Estefaw heno yahosàthàrà on ha.

⁸Estefawu ryhe, eryehokano yeryakon hatà, thenyehra hatà. Khoryenkomo newakryenàrà rma haxa kax mak nehxakon hatà. Tahoxet ke Khoryenkomo nakoronomanàrà rma haxa kax mak nehxakon hatà. Àro ke, noro yahoxetà yonyhekón hatà, toto komo wyá, tàwya eryehokano ynyàr ke.

⁹Àto nehxatxkon hatà, Xuknewyana kukuru komo, Txesusu yahosnyehnà komo rma. Seryene hoye omohxemotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà, Aryesantryeya hoye omohxemotho komo xarha, Seryeseya yamtar hoye omohxemotho komo xarha, Aaseya yamtar hoye omohxemotho komo xarha mokyam nehxatxkon hatà. Nyamoro yohsamnohtoho yosotà rma, onà wyaro katxho me nehxakon hatà. Toto komo yanoto rotho me natxhe, moxamo, on yawon komo, katxho me nehxakon hatà, nàmno ymo yosotà, ohsamnohtoho komo yosotà. Àro yaka tohsamnohsomà ro me nehxatxkon hatà, nyamoro ha.

¹⁰Ukukur komo rma natameryeketxkon hatà, Estefaw yakoro. Ehonye rma haxa nàrwonakon mak hatà, noro, takàhso rma haxa tesnàr ke hatà, Khoryenkom yokato yano me rma haxa tàrwonàmrà ke hatà. Àro ke natàknanàhkatxownà hatà, noro ha.

¹¹Àro ke, Estefaw wàràhyakany komo yanyehtxownà hatà, nyamoro. Txenyeru yàmtxownà hatà, àwyanye, Estefaw wàràhyakatxhetà rma hatà. Àro ke noro heno wàràhyakatxownà hatà. Moyses heno wàràhyakeko, mosonà, amna nenytxanàr me, ketxkonà rma haryhe tà, nyamoro ha, Estefaw heno hoko. Khoryenkom xarha wàràhyakeko, amna nenytxanàr me, ketxkonà rma haryhe tà. Àro wyaro Estefaw heno wàràhyakatxownà hatà.

¹²Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, newakàhkahtxownà hatà, toto komo, horykomo komo xarha, àyweronàhyamano ynye ro komo xarha. Estefaw heno hoko newakàhkahtxownà hatà. Noro heno hoko kàtatxownà hatà. Txom, nahohtxownà hatà. Natxownà hatà, tosonytxaxemà ro komo hyaka. ¹³Noro heno wàràhyakany komo xarha yatxownà hatà.

Yaworohra mak nekarymatxownà hatà, nyamoro ha. Khoryenkom mán wàràhyakehe, mosonà, ketxkonà rma haryhe tà, àhoko. Atàknahra ro mak

naha ha. Wàràhyakehe roro mak ha. Kàyweronàhyamatxho kom xarha wàràhyakehe, ketxkonà rma haryhe tà. ¹⁴Khoryenkom mìnàtho yarymehe hampànà, Txesusu, Nasarye honotho, keknano ymo hxako, amna nenytxanàr me, ketxkonà rma haryhe tà. Anar me harha kàyweronàhyametxhe hampànà, Txesusu, keknano ymo hxako. Moyses heno nménhothro yawo rohra harha kàyweronàhyametxhe hampànà, keknano ymo hxako, ketxkonà rma haryhe tà, nyamoro ha, Estefaw heno wàràhyakany komo.

¹⁵Noro heno yonytxehketxkon hatà, horykomo komo, tosonytxaxemà ro komo rma, omeroro. Empatarà rma, anar me harha nexey hatà, ànenyàr kom me. Kahe yawono wyaro ohxe rma haxa nexey hatà, ànenyàr kom me.

Estefawu wya Akmaraw heno komo yokarymatxhàrà on ha.

7 ¹Onà wyaro nkekón hatà, Khoryenkom mìn yonye ro komo yohà ymo, Estefaw heno wya. Yaworohra katà nkatzowà, moxamo, ohoko, kekon hatà. Yaworohra katà nkatzowà, ohoko.

²Onà wyaro haxa neyukye hatà, noro heno. Rokukur komo y, Xuknewyana horyen komo y, uro enytxatxoko, kekon heno hatà. Uro enytxatxoko. Amnyehra nosonyhoy hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya, kekon heno hatà. Ehonomnà xaxa rma nosonyhoy hatà, khoryen heno komo wya. Mesopotamya yamtar ho rma hak nehxakon hatà, noro heno, kekon hatà, Estefaw heno. Aran hona àtohra rma hak nehxakon heno hatà. Àtoko rma nosonyhoy hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon heno hatà.

³Oyowtohàr hoye àtoko, kekon hatà, àwya. Okukuthuyamo ànomtxoko, tano. Ototxhe rma, oyowto wenyehehe, owya. Ásna àtoko, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

⁴Àro ke toy hatà, Akmaraw heno. Towtohàr hoye toy hatà, Kawtew komo yukryekan hoye rma hatà, kekon heno hatà. Aran hona toy hatà. Àto nehxakon heno htxer hakahpa tà. Tàyàm peno wayhàtxhe, toy xarha tà. Khoryenkomo nekye hatà, Aran hoye. Xaro nekye hatà, kyukryekan kom hona, kekon hatà, Estefaw heno. ⁵Noro heno yowto me tàmpàrà rma hak nehxakon hatà, Khoryenkomo. Atxke txko tàmpàrà ro mak nehxakon hatà, àwya, kekon heno hatà. Onà wyaro haxa nkekón hatà. Amnye on wàmyaha xaxa hampànà, oyowto me, kekon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya. Oyohamàthàyamo wya ryhe wàmyaha xaxa hampànà, kekon hatà. Àhokhura rma hak Akmaraw yehtoko ryhe, àro wyaro nkekón hatà, Khoryenkomo, àwya, kekon hatà, Estefaw heno.

⁶Onà wyaro nkekón xarha tà, Khoryenkomo, noro heno wya. Amnye tetxhe hampànà, oyohamàthàyamo, anaryana komo yukryekan hona, kekon hatà. Àto mexe rma haxa natxhe hampànà. Anaro ro ymo hxak omnyamo katxho me natxhe hampànà, àton komo wya. Nyamoro rma nanotometxhe xaxa mak hampànà, ehemahnà ro me, kekon hatà. Neryewhamnohyatxhe xaxa mak hampànà. Àto rma 400 me txemnyehàntetxhe xaxa mak hampànà, oyohamàthàyamo, kekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya, kekon

hatà, Estefaw heno. ⁷Àton heno komo rma wanàhnonyatxhe hampànà. Anotomanyenàyam heno rma wanàhnonyatxhe hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya. Àro wyaro rowya anàhnohàtxhenye rma, uyukryekan kom hoye wekyatxhe hampànà, oyohamàthàyamo. Xaro harha nomokyatxhe hampànà, kekon hatà. Tan harha rowakryetxhe xaxa hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

⁸Atanyyokohotxoko, romryenon me oyehutwamohsoto menye, kekon xarha tà, Khoryenkomo, noro heno wya. Amnye nenuruy hatà, Esake, Akmaraw muru rma. Àro ke, ⁸me enmahàtxhe rma, buru yanyyokoy hatà, Akmaraw heno. Amnye nenuruy hatà, Xako, Esake muru rma. Amnye nenutxownà hatà, Xako muru komo, 12 komo rma, khoryen heno komo rma, kekon hatà, Estefaw heno.

Estefawu wya Xose heno komo yokarymatxhàrà on ha.

⁹Onà wyaro nkekón xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wya. Natakuyatxkon hatà, Xako muru heno komo, towàt heno kom hoko, Xose heno hoko rma. Àro ke noro heno yàmtxownà hatà, anar komo wya, txenyeru hona. Anoto kom me nàmtxownà hatà, àwyanye. Nyamoro rma natxownà hatà, Exet yamtar hona. Noro heno hyawo roro mak nehxakon hatà, Khoryenkomo, kekon hatà, Estefaw heno. ¹⁰Nukrunhoy haxa hatà, eryewhamnohnyenàyam hona. Ohxe tonyxem me harha neryey hatà. Takàhso tonyxem me harha neryey hatà. Àro wyaro ohxe harha nenyakon hatà, Faryo, Exetyana kayaryet komo. Àro ke, ehnominà me neryey hatà. Exet yamtar hon komo yoh me neryey hatà. Bàn yawon komo yoh me xarha neryey hatà, Faryo heno, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

¹¹Amnye ànyahpàra harha nehxatxkon hatà, Exet yamtar hon heno komo, Kanan yamtar hon heno komo xarha. Thenyehra rma haxa neryewhamyatxkon hatà, ànyahpàra tesnàr komo ke hatà. Ànyahpàra rma rha nehxatxkon hatà, khoryen heno komo xarha, Xako heno komo rma, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ¹²Amnye Exet yamtar hon komo yokaytà yonytxay hatà, Xako heno. Tànyahke rma natxow hatà, katxho rma yonytxay hatà. Àro ke, buru komo nyaktey hatà, noro heno. Khoryen heno komo rma nyaktey hatà, Exet yamtar hona. Àro ma àtonàr komo rma àro hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

¹³Taa. Nànyahtxownà xarha tà. Asako ro totxownà hatà. Àtokò rma nehutwamohsoty hatà, Xose heno, àwyanye, towàt heno komo wya. Noro rye kàwyamo, kekon hatà, àwyanye. Tàyanan komo rma hutwamohsoty xarha tà, Faryo heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ¹⁴Tàyàm xarha yanyekhoy hatà. Xako heno rma yanyekhoy hatà. Tkukuthuyam heno xarha yanyekhoy hatà, tàhyaka. 75 me nehxatxkon hatà, àyakenon komo, kekon hatà, Estefaw heno.

¹⁵Àro ke toy hatà, Xako heno, Exet yamtar hona. Àto rma wayehye hatà. Àto rma rha wayehtxownà hatà, khoryen heno komo xarha, kekon

hatà, Estefaw heno. ¹⁶Amnye, nyamoro heno yotxhoho yohtxownà hatà, Xoswe heno komo, Kanan yamtar hona. Seken hona ryhe natxownà hatà. Àto nemamtxownà hatà, onamno ytxoho ro yaka, toh yowtarà rma yaka. Akmaraw heno katxhoho rma àro hatà, onamno ytxoho ro. Nehekataù hatà, noro heno, txenyeru hona. Emoh heno murunho komo wya nehekataù hatà, Seken hon heno komo wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

Estefawu wya Moyses heno yokarymatxhàrà on ha.

¹⁷Onà wyaro nkekong xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wya. Exet yamtar ho rma nehamyatxkon hatà, toto heno komo, khoryen heno komo rma. Wekyatxhe hampànà kanyenhàr me mak nehxakon hatà, Khoryenkomo, Akmaraw heno wya. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro ehtxoho komo hahnok nehxakon hatà, kekon hatà, Estefaw heno. ¹⁸Àtoko rma Exetyana komo kayaryet me nehxakon hatà, anaro. Noro ryhe, Xose heno yexetxhàrànhàr hutwahra nehxakon hatà, kekon hatà, Estefaw heno. ¹⁹Khoryen heno komo yonkuhtoy hatà, noro heno, eryewhamnohrà kom horà. Bàryekomo komo txko xenyhotxoko, amna wya, kekon heno hatà, àwyanye, tåwya àwayehkanàr kom horà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

²⁰Àtoko rma nenuruy hatà, Moyses heno. Ohxe Khoryenkomo nenyàr me nehxakon hatà, noro mryenà txko. Tàyàm mân yawo nehxakonà htxer hakahpa tà. Àro yawo rma horymamnohyakonà htxer hakahpa tà, àyonà. 3 me nuno yonatkay hatà, àto, kekon hatà, Estefaw heno. ²¹Amnye, bàn yaye nenampatakay haxa hatà, àyonà. Àtoko rma nenyey hatà, Faryo yomsàrà. Bàn yaka narày hatà, noro ha. Tàmryer me harha horymamnohye hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

²²Moyses heno yompamnohtxownà hatà, Exetyana komo, takàhsom komo rma, tåwyaronye rma rha takàhsò ehtxoho me. Àro ke, Exetyana komo yompamnohye ro me harha nehxakon hatà, noro heno. Takàhsom xaxa kax mak nehxakon hatà. Ehonomnà me rma haxa nehxakon hatà, Exetyana kom waw hatà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

²³40 me àtxemnyehàntaxah me tehtoko, tkukuru komo yonyàr xe nehxakon hatà, Moyses heno. Ehsayewiana komo rma yonyàr xe nehxakon heno hatà. Rokukuru komo yonyxe àten hamà, kekon heno hatà, tåhnawo, kekon hatà, Estefaw heno. Àro ke toy heno hatà, àhyakanye. ²⁴Àhyawonye ehtoko rma, toto yeryewhamnohye hatà, Exetyana. Ehsayewyanatho rma yeryewhamnohye hatà, Moyses nenyàr me hatà. Àro ke, teryewhamnohsomà rma kurunhoy hatà, Moyses heno. Nehenàhye hatà. Exetyana heno yotahay hatà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ²⁵Onà wyaro nehutwekonà rma haryhe tà, noro heno. Khoryenkomo konampatakahetxow hamà, Moysesà wya, ketxow hamà, rokukuru komo, kekonà rma haryhe tà, tåwya rma. Àro wyaro kahra mak nehxatxkon hatà, nyamoro heno, Ehsayewiana komo, kekon hatà, Estefaw heno.

²⁶Emmahàtxhe, toy xarha tà, Moyses heno, tkukuru komo hyaka. Nosoyatxkon hatà, asakon komo, Ehsayewiana komo. Oseryewhokanàr

komo xe nehxakon hatà, Moyses heno. Hoymo komo y, kekon heno hatà, àwyanye. Noro rye me manatxhe, omnyamo. Àsok tawro motwàràhyaketxow harha, kekon heno hatà, àwyanye, kekon hatà, Estefaw heno.²⁷ Onà wyaro haxa neyukye hatà, anaro. Tkukuthuru wàràhyakanyenhàrà rma mok nehxakon hatà. Noro rma, Moyses heno taymay hatà. Onok yano me amna màhananàhyan harha, kekon hatà, àwya. Onok yano me amna yoh me manaye. Amna yoh mehra haxa we manaha ha, kekon hatà.²⁸ Oroke Exetyana heno metaheko. Àro wyaro rma rha rotahanàr xe manay hamà, kekon hatà, noro, Moyses heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

²⁹ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, noseryehyakon hatà, Moyses heno, Faryo hona. Àro ke nekahtàmye hatà. Mekneyan yamtar hona toy hatà. Àto anar komo hyawo roro nehxakon hatà. Àto rma nenutxownà hatà, umuru komo, asako, kekon hatà, Estefaw heno.

³⁰ 40 me txemnyehàntay hatà, Moyses heno, Mekneyan yamtar ho. 40 me àtxemnyehàntatxhe rma, nosonyhoy hatà, kahe yawono, Khoryenkom yanoto, noro heno wya. Ahehnawo nehxakon heno hatà. Senay yàhàn mahotur ho rma nehxakon heno hatà. Ewekhàr yohà yonyey hatà. Natakyakonà wyaro hatà. Weheto wawo rma nosonyhoy hatà, kahe yawono, noro heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.³¹ Tàwya xenyetoko rma, noseryehokekon hatà, Moyses heno. Hahnottàkay hatà, ohxe xenyàr horà. Àtoko rma, Kohkomo rwonà yonytxay hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

³² Khoryenkomu uro ha, kekon hatà, àwya. Rohoko nehxatxkonà, ohoryen heno komo, Akmaraw heno komo, Esake heno xarha, Xako heno xarha. Noro rma uro, kekon hatà. Nàràrànakon hatà, Moyses heno, oseryehrà hatà. Àro ke osompothàrà nehxakon hatà, kekon hatà, Estefaw heno.
³³ Ohrorà womunu àwakako, kekon hatà, Kohkomo, àwya. Ohrorà womunu àwakako, royukryekan ho oyesnàr ke. Enyhoru ro me naha, onà, yukryeka, tan ryesnàr ke. Àro ke, ohrorà womunu àwakako, kekon hatà, Kohkomo, Moyses heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁴ Romryenon komo wenysaha haryhe, kekon xarha tà, àwya. Exet yamtar ho teryewhamnohsom me rma haxa natxhe, kekon hatà. Ekrawanàr komo xarha wenytexehe. Àro ke xaro komokno, enampatakahosonye, owya, kekon hatà. Àtok hampànà, omoro. Dyakyaha hampànà, Exet yamtar hona, kekon hatà, Kohkomo, Moyses heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁵ Noro heno rma xanomkahnohnyenhàr me nehxatxkon hatà, Ehsayewyana heno komo. Noro heno hoko rma, onok yano me amna màhananàhyan harha, kanyenhàr me nehxatxkon hatà. Onok yano me amna yoh me manaye, kanyenhàr me rma nehxatxkon hatà. Noro heno rma nyakye hatà, Khoryenkomu, kekon hatà, Estefaw heno. Eh kom me nànyakye hatà. Enampatakany kom me nànyakye hatà. Nànyakhoy hatà, tanoto wya, kahe yawono wya, ewekhàr yoh wawo osonyhosaho wya, kekon hatà, Estefaw heno.
³⁶ Noro heno rma nenampataktxownà hatà, Exet yamtar hoye. Exet ho rma

hak tehtoko, eryehokano yeryakon hatà. Khoryenkom yahoxetà rma yonyhekon hatà, Exetyana komo wya, kekon heno hatà. Àro wyaro rma rha eryehokano yeryey xarha tà, tuna ymo hoko, tuna tutxuryemà onà katxho hoko rma. Àro wyaro rma rha eryehokano yeryakon xarha tà, ahehnawo. Àto rma 40 me txemnyehàntatxownà hatà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁷Noro heno ryhe, Moyses heno rma, onà wyaro nkekon hatà, Ehsayewyana heno komo wya. Amnye, tárwonà yokarymanye ro haxa nyakyan hatà, Khoryenkomo, kekon heno hatà, àwyanye. Oyohamàthàyamo kukuru me rma nay hatà, ànànyaknyàrà, kekon heno hatà. Tàwya ronyaketxhàrà wyaro, noro nyakyaha hampànà, ohyakanye, kekon hatà, Moyses heno, àwyanye, kekon hatà, Estefaw heno.

³⁸Noro heno ryhe, ahehnaha tátosom kom yakoro nehxakon hatà, tohsamnohsomà ro kom yakoro rma, khoryen heno kom yakoro rma, kekon hatà, Estefaw heno. Noro heno hyawo nehxakon xarha tà, kahe yawono. Noro rma nàrwonàmye hatà, akoro, Senay yàhàn ho ehtok hatà. Kahe yawono rwonà rma yonytxay hatà, Moyses heno. Khoryenkomo nhutwamohsoto rma yonytxay hatà. Karyhe kehtxoho komo rma yonytxay hatà, tàwya kàyweronàhyamatxho menye, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

³⁹Noro heno yoyukhura mak nehxatxkon hatà, khoryen heno komo. Xanomkahnohtxownà hatà. Exet yamtar hona harha tátònàr komo xe nehxatxkon haryhe tà, tähnawonye, kekon hatà, Estefaw heno. ⁴⁰Khoryenkom kuknonà akàhtoko, dewakryenàr komo, ketxkon hatà, Aron heno wya. Anakàhtothàr hak katxowà, ahehnaha, ketxkon hatà, àwya. Ehxera harha nay hamà, Moyses heno. Exet yamtar hoye konampatakanyenhàyam heno rma nosomattek hamà, ketxkon hatà, àwya. Eten kom noro heno yohoryako. Uhutwahra tehxatxow hamà, ketxkon hatà, nyamoro heno, Aron heno wya, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya. ⁴¹Àtoko rma, faka mxekrà kuknonà yakàhtotxownà hatà. Tànakàhtothàyamo wya toknàthàyamo yàmtxownà hatà. Tànharaxkatxhàyamo rma yàmtxownà hatà, faka mxekrà kuknonà wya, Khoryenkomo yowakryetxho wyaro mak ha. Tànakàhtothàyam hoko rma, neryehotetxkon hatà, kekon hatà, Estefaw heno.

⁴²Khoryenkomo ryhe, anar me harha nehutway hatà, támryenon heno kom hoko. Nahtxoko hxak hakahpa, kekon hatà, thokohra harha esnàr komo ke. Nahtxoko hxak hakahpa. Xeryko heno hok hak nahtxok harha. Xeryko heno yowakryeny me hak nahtxok harha, kekon hatà, Khoryenkomo, nyamoro heno hoko, kekon hatà, Estefaw heno. Àro hoko rma nmnenhotxownà hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo. Khoryenkom karyehtan yawo rma, onà wyaro nkehe, ànmnenhothàyamo.

Ehsayewyana komo y, 40 me otxemnyehàntatxownà, ahehnawo. Àto rma oyehtokonye, owoknàthàyamo màmyatxkonà rma haryhe, rowya. Onharaxkatxhàyamo rma màmyatxkonà. Rowakryehra mak mehxatxkonà. ⁴³Anaro hok haxa mehxatxkonà. Ohoryenà ro

kom me harha nehxakonà, Moroke kuknonà, onewakryenàr komo rma. Noro mènà rma maryatxkonà, ayakoronye. Henfan xarha, ohoryenà ro kom me rma rha nehxakonà. Noro kuknon hoko rma mehxatxkonà. Xeryko hoko rma mehxatxkonà. Xeryko kuknonà rma makàhtotxownà, àhok oyehtxoho menye. Àro ke kanàhnhyatxhe hampànà. Oyowtothàyam hoye karhetxhe hampànà, anar komo wy. Bakmeronya yamtar hona karhetxhe hampànà, àwyanye.

Àro wyaro rma nmenhotxownà hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wy.

Estefawu wyà Khoryenkombù mènàthò yokarymatxhàrà on ha.

⁴⁴Onà wyaro nkekón xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wyà. Ahehnawo rma khoryen heno komo yehtoko, àto nehxakon hatà, Khoryenkombù mènà, àwawonye, kekon heno hatà. Okno hutxhothonhàrà rma àro hatà. Àro yawo rma nehxakon hatà, tohu ymo, Khoryenkomo nmenhotxho rma, àwyà kàyweronàhyamatxho komo rma. Bànà ytxoho hutwamohsoy hatà, Khoryenkomo, Moyses heno wyà. Ronhutwamohsoyo yawo ro meryatxhe ha, kekon hatà, noro heno wyà, kekon hatà, Estefaw heno.

⁴⁵Àrotho rma yohtxownà hatà, khoryen heno komo, Xoswe heno komo. Kanan yamtar hona Khoryenkombù mènàthò yohtxownà hatà. Kanan yamtar hona tahatakatxhenye rma, anaryana heno komo yarymatxownà hatà, kekon heno hatà. Uyukryekanàthàyamo yahohtxownà hatà, tuyukryekan kom me harha. Khoryenkomo ryhe narymahotxownà hatà, khoryen heno komo wyà. Àto harha nehxakon hatà, Khoryenkombù mènàthò. Akayaryet kom me harha Dafe heno yehtoko, àto rma hak nehxakon hatà, Khoryenkombù mènàthò, okno hutxhothonhàrà rma, kekon hatà, Estefaw heno.

⁴⁶Khoryenkomo newakryenàr me nehxakon hatà, Dafe heno. Àro ke, onà wyaro nàrwonàmye hatà, Khoryenkombù yakoro. Apa y, amna horyenà omoro ha. Xako heno komo horyenàho ryhe omoro ha, kekon heno hatà. Omàn yenyàr xe wehxaha. Omàn txeryhoko, rowya, kekon hatà, Dafe heno, Khoryenkomo wyà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wyà.

⁴⁷Dafe henohnà haxa ryhe neryey hatà. Saromaw heno haxa ryhe, neryey hatà. Khoryenkombù mènà yeryey hatà, Dafe heno murunho, kekon heno hatà.

⁴⁸Nàmno yawohra mak na ha ha, Khoryenkomo. Omeroron kom yohono rma haxa kax mak na ha ha, noro ha, kekon hatà, Estefaw heno. Toto nyeryetxho yawohra ro mak na ha ha. Àro hoko rma, onà wyaro nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno.

⁴⁹Kahe yoho rma haxa wehxaha, uro ha, kehe, Kohkomo. Yukryeka xarha, rosnaka rma haxa na ha. Onyeryetxhàyamo yawon me kat wehxano. Àro yawo rma katà katakryeno, àhokaxe, kehe, Kohkomo. ⁵⁰Akàhtono ynyenhàr mehra kat wehxano. Omeroro rma wakàhtotàhkaye, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

Ohoryen heno komo wyaro atxke manatxhe katxhàrà on ha.

⁵¹ Onà wyaro nkekón xarha tà, Estefaw heno, horykomo komo wya. Omnyamo ryhe, Khoryenkomo yanweknye ro me manatxhe ha, kekon heno hatà, àwyanye. Khoryenkomo mryenonàhnà wyaro atxke manatxhe, ohnawonye, atanyyokohnà komo wyaro mak ha. Noro rwonà yonytxahra ro mak manatxhe ha, kekon heno hatà. Noro yokato manwekyatxhe roro mak ha. Ohoryen heno komo wyaro atxke manatxhe, omnyam xarha, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

⁵² Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo yeryewhamnohyatxkon hatà, ohoryen heno komo. Eryewhamnohpàrany kat nehxatxkonà, owyanye, kekon heno hatà, àwyanye. Amnye nomokyaha hampànà, enyhoru xaxa, kanye ro heno komo rma yotahatxownà hatà. Omnyamo ryhe, enyhoru xaxa rma mahohsotxownà, anhà komo wya. Mamoyathohotxownà xarha, àwyanye, kekon hatà, Estefaw heno.

⁵³ Kahe yawon komo ryhe, Khoryenkocom yanoto komo rma, kàyweronàhyamahotxownà hatà, Moyses heno wya. Omnyamo rma, noro heno nàyweronàhyamatxho me manatxhe. Àro yawo rohra mak manatxhe ha, kekon hatà, Estefaw heno, horykomo komo wya.

Toh ke Estefaw heno yotahatxhàrà on ha.

⁵⁴ Àro wyaro tàywanye enytxatxhe rma, ewakhàrà rma haxa nehxatxkon hatà, horykomo komo, tosonytxaxemà ro komo rma. Estefaw heno hoko newakàhkahtxownà hatà. Nàyotàtànhamtxownà hatà, ewakàhkahrà komo.

⁵⁵ Noro heno yowan yawo rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkocom yokato. Kakoso nosompotày hatà. Khoryenkomo yawasànà ymo yonyey hatà. Txesus xarha yonyey hatà. Thataw nexey hatà, Txesusu, Khoryenkocom hanawo, howehehra, eholomnà me xaxa mak ha. ⁵⁶ Natahurmakano, kahe, ronenýàr me, kekon hatà, Estefaw heno. Toto me Enusaho mok hamà. Ehonomnà me xaxa, thataw naha, Khoryenkocom hanawo, howehehra, kekon heno hatà.

⁵⁷ Kowontatxownà mak hatà, horykomo komo, teryewrye ro hatà. Duk, nehanahutxownà xarha tà. Estefaw heno hoko kàtatxownà hatà, nyamoro rye rma. ⁵⁸ Tok xeryeryerye, natxownà hatà, owto ymo hoye. Fuhto, narymatxownà hatà, yukryeka hona. Toh ke netahatxownà hatà, fom txhàè, fom txhàè, fom txhàè. Noro heno wàràhyakanyenhàyamo htxero netahatxownà hatà, toh ke. Àro ke, thonon komo wakatxownà hatà. Xuway, fuh txow, netxownà hatà, yukryeka hona. Toto hròrà màtkoso rma netxownà hatà. Sawru rma noro hatà. 30 me àtxemnyehàntaxaho rma mok nehxakon hatà.

⁵⁹ Àwyanye toh ke totahantoko rma, nàrwonàmye hatà, Estefaw heno, Kohkom yakoro. Txesusu y, rohà y, rokato ahosko. Ohyaw hak nahko, rokato,

kekon heno hatà. ⁶⁰Dyerye, tosoknar ho neryewtay heno hatà. Nàrwonàmye heno xarha tà, teryewrye ro. Rohà y, moxam yanhànàtho hoko oseryewhokako, kekon heno hatà. Àwyanye rotahatxhàràtho yehenàhpàra exko, kekon heno hatà. Àro wyaro tàwya katxhe rma, wayehye hatà, Estefaw heno.

Sawru wya Txesusu mryenonàtho komo yeryewhamnohàthàrà on ha.

8 ^{1,2}Estefaw heno wayehrà xan me nehxakon hatà, Sawru.

Taa. Estefaw heno yonamtxownà hatà, Txesusu mryenon kukuru komo, enyhoru komo rma. Thenyehra rma haxa nàratetxkon hatà, noro heno hnànà.

Noro heno wayhàtxhe rma, teryewhamnohsom me rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu mryenonàtho komo, Xerusaryen hon komo rma. Àro ke, Xerusaryen hoye nekahtàmyatxkon hatà. Xukneya yamtar horye natakhahtxownà hatà, anar komo. Samarya yamtar horye natakhahtxownà hatà, anar komo. Txesusu nànyaketxho ro kom marma ryhe, noknomtxownà hatà, Xerusaryen ho rma.

³Sawru ryhe, Txesusu mryenonàtho komo yeryewhamnohyakon hatà. Ahohsonye nowomyakon hatà, àmàn kom yaka, anaro rha mòn kom yaka. Kàrà heno komo hpexekyakon hatà. Woràskomo heno komo xarha hpexekyakon hatà. Watxa ymo yaka naryatxkon hatà. Dam, nahryemyatxkon hatà.

Samaryayana komo wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

⁴Atakhahxemo komo ryhe, Txesusu mryenon komo rma, Khoryenkomo rwonà yokarymetxkon hatà, tàtonàr kom me rma hatà.

⁵Taa. Owto hona toy hatà, Feryepe. Samarya yamtar hono rma mon nehxakon hatà, owto. Kryestu me Txesusu yokarymay hatà, àton komo wya. Khoryenkomo nànyaketxho me rma Txesusu yokarymay hatà, àwyanye. ⁶Nenytxetxkon hatà, toto komo, thenyenohnà komo. Khoryenkom yahoxetà yonyatxkon xarha tà. Anaro rha eryehokano ytxoho yonyatxkon hatà, Feryepe wya. Àro ke, noro rwonà yahohtxownà hatà, omeroro, tähnwonye. Àme rye rma haxa nehxatxkon hatà.

⁷Onà wyaro ryhe eryehokano yeryakon hatà, noro. Worokyamo komo yowyakon hatà, toto komo hyaye. Thenyehra nehxatxkon hatà, worokyamo yohàtho komo. Toto komo hyaye totownàtokonye, teryewrye ro kowontetxkon hatà, worokyamo komo. Amusnaxahotho komo xarha yonyhoryekon hatà, Feryepe. Àhrohnàtho komo xarha yonyhoryekon hatà. ⁸Àro ke, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, àton komo, owto hon komo.

⁹Àto nehxakon hatà, toto. Semawu rma noro hatà. Yaskomo rma mok nehxakon hatà. Eryehokano ynye ro rma mok nehxakon hatà, àto, owto ho. Ehonomnà xaxa uro ha kanye ro rma mok nehxakon xarha tà. Noro hoko rma, noseryehoketxkon hatà, Samaryayana komo, Feryepe yomokhàra ro rma haka. Koo, ehonomnà xaxa moson hamà, kanye rotho me nehxatxkon hatà, Semaw hoko. ¹⁰Noro yonytxanye rotho me nehxatxkon hatà, omeroror komo. Bàryekomo komo rma, horykomo komo xarha, omeroro, ohxe rma haxa enytxanye rotho me nehxatxkon hakahpa haryhe tà. Khoryenkom yahoxetà yano

me, ehonomnà me xaxa nay hamà, mosonà, kanye rotho me nehxatxkonà rma haryhe tà, Semaw hoko. ¹¹Mexe rma haxa neryehoketxkon hakahpa haryhe tà, noro ha. Àro ke, noro yonytxanye rotho me nehxatxkon hatà, toto komo.

¹²Feryepe rwonà yonytxatxownà harha tà. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà, Feryepe, àwyanye. Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà. Txesusu Kryestu rma yokarymekon hatà, àwyanye. Àro wyaro hamà ketxkon hatà. Tuna kwaka nataymompotxownà xarha tà, kàrkomo komo, woràskomo komo xarha.

¹³Semaw xarha, tåwya Feryepe rwonà yonytxatxhe rma, àro wyaro hamà kekon hatà. Yaskomotho rma, àro wyaro hamà kekon hatà. Tuna kwaka nataymompoj xarha tà. Tataymomàtxhe rma, Feryepe yakoro tekonà htxer hakahpa tà. Eryehokano yeryakonà rma hatà, Feryepe. Khoryenkom yahoxetà yonyhekon hatà, toto komo wya. Omeroro rma menyakon hatà, Semawu. Àro ke noseryehokekon hatà.

¹⁴Taa. Xerusaryen ho rma nehxatxkon hatà, Petru komo, Txesusu nànyaketxho ro komo. Samarya yamtar hon komo yokaytà yonytxatxownà hatà. Khoryenkom rwonà yahohsatxok hatà, Samarya hon komo, katxho rma yonytxatxownà hatà. Àro ke Petru nyahtxownà hatà, Samarya hona. Xowaw xarha nyahtxownà hatà.

¹⁵Àro ke totxownà hatà, Petru komo, Xowaw xarha. Nahatakatxownà hatà, owto hona. Khoryenkom yakoro nàrwonàmmtxownà hatà, àton kom hoko, Txesusu yahosnyenàyam hoko rma. Apa y, oyokato ànyahko, moxam hona, ketxkon hatà. ¹⁶Àsok tawro hana. Omokhàrà rma hak nehxakon hatà, Khoryenkom yokato, àhonanye. Ataymomsah me marma nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon harha uro ha tawro me, Kohkomo mryenon harha uro ha tawro me. Àro ke, Apa y, oyokato ànyahko, moxam hona, ketxkon hatà, Petru komo, àhokonye. ¹⁷Khoryenkom yakoro tårwonàmàtxhenye rma, tamor komo yetxownà hatà, àhonanye. Àtoko rma nomokye hatà, Khoryenkom yokato, àhonanye.

¹⁸Nenyey hatà, Semawu, yaskomotho. Àsok natxow haryhe, kekon hatà, tåwya rma. Àsok natxow haryhe. Toto kom hona tamor komo yetxow haryhe, moxamo, Txesusu nànyaketxho ro komo. Àhonanye nomokno hamà, Khoryenkom yokato, àwyanye tamor komo yenyàr ke hamà, kekon hatà, Semawu, tåwya rma. Àro ke txenyeru yàmyakon haryhe tà, Petru komo wya. ¹⁹Otxenyerun komo wàmyaha, owyanye Khoryenkom yokato yoh me ryetxoho me, kekon hatà, àwyanye. Toto kom hona ramor yenyàr xe wehxaha, àhonanye Khoryenkom yokato yomohtoho me. Àro ke, Khoryenkom yokato yoh me uro txetxoko, kekon hatà, Semawu.

²⁰Onà wyaro haxa neyukye hatà, Petru. Ayanàhnohyaha hampànà, Khoryenkom, kekon hatà. Otxenyerunuthur heno yanàhnohyaha hampànà. Omoro heno xarha ayanàhnohyaha hampànà, atxke oyehutwanàr ke, Khoryenkom nàmàtho hak wehemaxe, rotxenyerun ke, tawro ke, owya. Khoryenkom nàmàtho yehemanàr xe mahko haryhe mà, kekon hatà, Petru, Semawu wya. ²¹Khoryenkom yahoxet hutwahra ro mak manaha ha. Amna yakoronomahra ro mak manaha ha, ohnawo ohxehra oyesnàr ke, Khoryenkom

wya ohxehra oyonyàr ke, kekon hatà. ²²Àro ke, anar me harha ayanhànàthàrà xenyko. Orwonàmko xarha, Kohkom yakoro, kekon hatà, Petru. Oseryewhokako, rohoko, atxke ryehutwatxhàràtho hoko, kasko, àwya. Oseryewhokahnà me kat manaye, rohoko, kasko. Toseryewhokaxem me rma oyehtoko, oseryewhokako, rohoko, kasko, Kohkomo wya, kekon hatà. ²³Tàkrakokemà yonyenhàrà wyaro, ayanhàn neryewhamnorrà me manay hamà. Toto yasohtosaho wyaro, ayanhàn nahohtàkatxho me manay hamà, kekon hatà, Petru, Semawu wya.

²⁴Rohoko orwonàmko, Kohkom yakoro, kekon hatà, Semawu, Petru wya. Rohoko orwonàmko, orwonàmàthàrà yawo rohra ryehtxoho me, ranàhnohpàrà Khoryenkom yehtxoho me, kekon hatà, Semawu.

²⁵Taa. Nekarymetxkon hatà, Petru komo, owto hon komo wya. Kohkomo rwonà yokarymetxkon hatà, àwyanye. Tàwyanye ekarymatxehkatxhe rma, totxownà harha tà, Xerusaryen hona. Tàtonàr kom me, anaro rha owto horye tetxkon hatà, Samarya yamtar horye rma. Àrwo yonyhorunu yokarymetxkon hatà, àton komo wya, Samaryayana komo wya.

Etyopyayana wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

²⁶Taa. Tanoto nyakte hatà, Kohkomo. Kahe yawono rma nyakte hatà, Feryepe hyaka. Àtok ha, kekon hatà, noro, Feryepe wya. Àtok ha, sur yawo ro, kamàm yahkotohen yawo ro rma. Kasa nano yaka haxa àtoko, Xerusaryen nano yaka rma, kekon hatà, kahe yawono, Feryepe wya. Ahehnahano rma àro hatà, Kasa nano.

²⁷Àro ke toy hatà, Feryepe. Tàtonàr me rma, toto yonyey hatà. Etyopyayana me nehxakon hatà, toto, horykomo. Etyopyayana kayaryet komo yanoto me nehxakon hatà. Notxwakomo ryhe, àkayaryet kom me nehxakon hakahpa tà. Kantase rma noro hatà, wos yosotà. Noro txenyerun yoh me nehxakon hatà, horykomo. Xerusaryen hona àtosahotho rma mok nehxakon hatà. Khoryenkomo yowakryexe àtosahotho rma mok nehxakon hatà, horykomo. ²⁸Etyopya yamtar hona tekon harha tà. Tkanawar yawo nehxakon hatà. Kafaru nàhpexeknyàr yawo rma nehxakon hatà, eryewtaxaho. Esaeyas heno nmehotho rwonàhyamekon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno nmehotho rwonàhyamekon hatà, horykomo.

²⁹Mon kanawa yaka àtoko, kekon hatà, Kohkom yokato, Feryepe wya. ³⁰Àro ke karyhe toy hatà, noro, àhyaka.

Nàrwonàhyamekonà rma hatà, horykomo. Nenytxekon hatà, Feryepe. Esaeyas heno nmehotho rma rwonàhyamekon hatà. Mârwonàhyamen hamà, kekon hatà, Feryepe, àwya. Mârwonàhyamen hamà. Ohxe muhutweno, onàrwonàhyamanàrà, kekon hatà.

³¹Uhutwahra wehxaha, kekon hatà, horykomo. Uhutwamohsonye exhera naха. Àro ke uhutwahra wehxaha, kekon hatà. Osonkahko, rohyaka. Rohanaka eryewtako, kekon hatà, Feryepe wya.

³²Onà wyaro katxho me nehxakon hatà, Khoryenkocom karyehtan hoyeno, horykomo nàrwonàhyamanàrà.

Kahneru wyaro naha hampànà, noro ha. Etahaxe tasomà wyaro rma naha hampànà. Kahneru mxekrà wyaro xarha naha hampànà. Tàhpokaxemà wyaro rma naha hampànà. Toto komo wya tâhpokantoko rma, tatàknye naha, kahneru mxekrà. Tatàknye rma rha naha hampànà, noro xarha.³³ Norohnàtho wyaro nanàhnohyatxhe hampànà. Yaworohra noro yokarymetxhe hampànà. Yaworo ekarymany komo, ehxera ro mak natxhe hampànà. Wayehketxhe hampànà. Ehxera ha ketxhe hampànà. Àro ke, onà wyaro nketxhe hampànà. Àsok hana natxow ha, àmryenonàthayam ha. Ehxera natxow hamà, ketxhe hampànà.

Àro wyaro rma katxho me nehxakon hatà, Khoryenkom karyehtan hoyeno, noro nàrwonàhyamanàrà.

³⁴ Onà wyaro nkekón hatà, horykomo, Feryepe wya. Onok hoko ryhe, àro wyaro nmenhoye, Khoryenkom rwonà yokarymanye ro heno, kekon hatà. Onok hoko, àro wyaro nkaye, thoko rma katà, anaro hok haxa katà. Uhutwamohsoko, rowya, kekon hatà.

³⁵ Àro ke nekarymay hatà, Feryepe, àwya. Khoryenkom karyehtan hoyeno rma hutwamohsoko hatà. Txesusu rma yokarymay hatà. Àrwo yonyhorunu rma yokarymay hatà, horykomo wya.

³⁶ Asama yarye rma tâtonàr kom me, tuna hahnohtxownà hatà. Mon hamà tuna, kekon hatà, horykomo. Rataymomrà xe wehxaha. Ataymompenà ro me kat wehxano, owya, kekon hatà, Feryepe wya. ³⁷ Onà wyaro neyukye hatà, Feryepe. Txesus hona xeny me xaxa oyehtoko, taymomsom me manaha, kekon hatà. Àna hamà, àro wyaro mak wehxaha, kekon hatà, horykomo. Khoryenkom mur me xaxa we naha ha, Txesusu Kryestu, rowya, kekon hatà. ³⁸ Àro wyaro tàwya katxhe rma, tkanawarà yatàknanàhkahoy hatà, tanoto komo wya. Tuna yohokoso totxownà hatà, horykomo, Feryepe yakoro. Naymomye hatà, Feryepe.

³⁹ Tuna kwaye nasanàmtxownà harha tà. Sa, nosomtatkay hatà, Feryepe. Narày hatà, Kohkom yokato. Noro yonyhera harha nehxakon hatà, horykomo. Àro ke toy xarha tà, asama yarye rma. Teryehorye rma haxa tekon hatà, horykomo.

⁴⁰ Feryepe ryhe, Asotu ho harha nehxakon hatà. Àsnye ro toy xarha tà. Anaro rha owto horye tekon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymekon hatà, àton komo wya. Sesaryeya hona haxa nahatakay hatà.

Sawru wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

9 ¹ Sawru ryhe, ewakhàrা rma haxa nehxakon hatà, Kohkom mryenon kom hoko. Wahohsatxow hamà, wetahetxow hamà, kekonà rma hatà, àhokonye. Àro ke toy hatà, Khoryenkom mân yonye ro komo yohà ymo hyaka. ² Ayano me ryhe rotonàr xe wehxaha, Damasku hona, kekon hatà, àwya. Àto natxow hatà, Txesusu mryenon komo. Khoryenkom hyaka kany kom me naha Txesusu kany kukuru komo rma, Damasku ho natxow hatà. Ehosonye rma àtehe, kekon hatà. Rowya xenyetxhenye rma, wasohtetxhe hampànà. Kàrkomo heno komo, woràskomo heno komo xarha, wasohtetxhe hampànà, kekon

hatà. Wekyatxhe harha hampànà, xaro, Xerusaryen hona. Àro ke àmenhoko, akaryehtanà, Damasku hon komo hyaka, kàmryenon komo hyaka, Xuknewyana yoh komo hyaka, tohsamnohsomà ro komo yonye ro komo hyaka, kekon hatà. Ronànyaketxho me naха, Sawru, kasko, akaryehtan yawo. Akaryehtan waryaha, àhyakanye, kekon hatà, Sawru, Khoryenkom mân yonye ro komo yohà ymo wyo.

³Àro ke toy hatà. Asama yarye tâtontoko, awasànà ymo yonyey hatà, Damasku hahnoke rma tehtok hatà. Sa kay hatà. Kahe yaye ro nawasmekonà ymo hatà, bamtotàhkaxe ro. ⁴Fuhto, yukryeka hona nehurkay hatà, noro heno. Àrwo yonytxay hatà. Sawru y, Sawru y, kay hatà, àwya. Àsok tawro uro meryewhamnohyano, kay hatà.

⁵Rohà y, onok omoro, kekon hatà.

Txesusu uro ha. Uro meryewhamnohyaha, kay hatà. ⁶Asanàmko harha. Àtoko rma, owto ymo hona. Àsok hana oyesnàr xe wehxan ha. Àro rma yokarymehe, ranoto, owya, owto ymo ho oyehtok mak ha, kay hatà, Sawru wyo.

⁷Sawru yakoron komo ryhe, noskatokatxownà hatà. Àrwo marma yonytxetxkon hatà. Toto yonyhera mak nehxatxkon hatà.

⁸Say, nasanàmye harha tà, Sawru. Nentaye rma haryhe tà. Enhura rma nehxakon hatà. Àro ke amor hoko natxownà hatà, akoron komo. Natxownà rma hatà, Damasku hona. ⁹Enhura rma, 3 me nenmahye hatà. Enhura rma hak tehtoko, asahxemtohra ro mak nehxakon hatà.

¹⁰Taa. Damasku ho nehxakon hatà, toto, Txesusu mryenonà. Ananeyasà rma noro hatà. Noro rma, Kohkomo rwonà yonytxay hatà, tosenyetnàr me. Ananeyasà y, kekon hatà, Kohkomo, àwya. Rohà y, noro uro ha, kekon hatà. ¹¹Àtok haka, kekon hatà, Kohkomo, àwya. Àtok haka, asama yaka, hàràsàhseno onà katxho rma yaka, kekon hatà. Àto naха, Xuknas mânà, asama yahetawo rma. Noro mân yawon komo wyo, onà wyaro kasko. Tan exhera naye, Sawru, Tahsu honotho, kasko, àwyanye, kekon hatà. Àro yawo rma manaye, Sawru. Nàrwonaha rma, rakoro, kekon hatà. ¹²Tàhyaka otonàrà rma yonyo ha, tosenyetnàr me. Tonke harha ehtxoho me ayamorà menyo, àhona, osenyetnàr me rma. Ananeyasà mosonà katxho yonytxan xarha, tosenyetnàr me, kekon hatà, Kohkomo, Ananeyasà wyo.

¹³Onà wyaro haxa neyukye hatà, noro. Rohà y, kekon hatà. Noro yanhànà ymo wenytsek harha. Noro yokarymetxoko, anar komo, thenyenohnà komo. Atxke rma haxa nay hatà, kekon hatà. Omryenonàthàyamo yeryewhamnohyak hatà, Xerusaryen ho, thenyehra hatà, kekon hatà.

¹⁴Omàn yonye ro yoh kom yano me nomokyak hatà, xaro. Kohkom me naха Txesusu kanyetho komo yasohtoso nomokyak hatà, kekon hatà, Ananeyasà.

¹⁵Àtoko rma, noro hyaka, kekon mak hatà, Kohkomo, àwya. Ronwahanonkatxho me ryhe naха, noro ha. Rokarymaxe ronànyaknyàr me rma naха, Xuknewyanahnà komo hyaka, anaro rha àkayaryet komo hyaka xarha, Ehsayewyana komo hyaka xarha, kekon hatà. ¹⁶Teryewhamnohsom

me rma haxa mpànà na ha, tàwya rokarymanàr ke mak ha. Àro wyaro ehtxoho rma uhutwamohsehe, àwya, kekon hatà, Kohkomo, Ananeyasà wya.

¹⁷Àro ke toy hatà, noro. Xuknas mân yaka nowomye hatà. Sawru hona tamorà yeryey hatà. Sawru y, rowtà rma omoro ha, kekon hatà, àwya. Ohyaka ronyaknyo, Txesusu, Kohkomo. Noro rma nosonyhek hatà, owya. Asama yarye oyomknàtoko rma, nosonyhek hatà, owya, kekon hatà. Oyontanàhso ronyaknyo, noro ha. Oyowan yawo rma haxa tokato yehtxoho me xarha ronyaknyo, ohyaka, kekon hatà, Ananeyasà, Sawru wya.

¹⁸Àtoko rma nentay harha tà, Sawru. Osonuxfonkanàrà wyaro rma nexey hatà. Àtoko rma nasanàmye hatà. Nataymompoy hatà, Ananeyasà wya.

¹⁹Nasahxemtoy harha tà. Tahoxery harha nehxakon hatà. Damasku ho rma mexe nyhe txko nehxakon hatà. Txesusu mryenon komo hyawo nehxakon hatà.

Sawru wya Damasku hon komo hananàhàthàrà on ha.

²⁰Tataymomàtxhe rma, toy hatà, Sawru, Xuknewiana komo hyaka. Anaro rha ohsamnohtoho kom yaka rma nowomyakon hatà. Txesusu yokarymaxe tekon hatà, àhyakanye. Khoryenkom muru me naha, Txesusu, kekon hatà, àwyanye.

²¹Noseryehoketxkon hatà, enytxany komo, omeroro. Àsok nay haryhe, mosonà, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Mosonàhnà katà, Kohkom me naha Txesusu kanyetho komo yanàhnhyako, Xerusaryen ho, ketxkon hatà. Àro wyaro kanyetho komo rma yasohtoso nomokyak hatà, xaro. Khoryenkom mân yonye ro yoh komo hyaka harha anàr komo xe nehxaknan haryhe tà, ketxkon hatà. Noseryehoketxkon hatà, Sawru hoko, anar me harha esnàr ke.

²²Sawru ryhe, tahoxerye rma haxa nekarymekon hatà. Noro yameryeketxkon hatà, Xuknewiana komo, Damasku hon komo rma. Natàknanàhkatxownà mak hatà, Sawru, ohxe rma haxa tarwònàmrà ke hatà. Kryestu me Txesusu yehtxoho hutwamohsekong hatà, àwyanye. Khoryenkomo nànyaketxho me rma Txesusu yehtxoho hutwamohsekong hatà. Yaworo rma haxa hutwamohsekong hatà, àwyanye.

^{23,24}Taa. Yake ro enmahàtxhe, Sawru fufurymetxkon hatà, Xuknewiana kukuru komo. Owto ymo watxan hotarà yonyatxkon hatà, noro tonàr hona. Awasnawo, kohsaya xarha, nenyatxkon hatà. Noro yotahanàr xe nehxatxkon hatà. Àwyanye tfufurymatxho rma yonytxay hatà, Sawru.

²⁵Àro ke, àmryenon komo ryhe, noro yatxownà hatà. Owto ymo watxan yaka natxownà hatà, àhotaràhnaka rma hatà. Kohsaya natxownà hatà. Tewexemà ymo yaka noro yonkahtxownà hatà, àro yawo enàhtonàr horà. Owto ymo watxan yowtar yarye natxownà hatà. Nenàhtotxownà hatà, yukryeka hona. Àro wyaro rma toy hatà, Sawru, Damasku hoye.

Petru kom wawo Sawru yexetxhàrà on ha.

²⁶Xerusaryen hona nahatakay hatà, Sawru. Txesusu mryenon komo hyaka tohsamnohrà xe nehxakon haryhe tà. Noseryehyatxkon mak hatà, nyamoro ha, àhona. Àna matà, Txesusu mryenonàhnà we mokro ha, ketxkon hatà.

²⁷Bahnakme haxa ryhe, Sawru yarày hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo hyaka. Nekarymay hatà, àwyanye. Kohkomoyonyey hatà, mosonà, kekon hatà. Asama yarye tåtontoko nenyeey hatà. Noro rwonà yonytxay xarha tà, kekon hatà. Damasku ho tehtoko, Txesusu yokarymekon hatà, oseryehpàra, àton komo wya, kekon hatà, Bahnakme, Sawru hoko.

²⁸Àro ke, ukukuru kom me harha nehxakon hatà, Sawru. Xerusaryen ho rma hak tehtoko, nohsamnohyakon hatà, àhyakanye. ²⁹Oseryehpàra Kohkomoyokarymekon hatà. Åto nehxatxkon hatà, Kryekyana rwon yawon komo, Xuknewyana komo rma. Sawru yameryeketxkon hatà, nyamoro. Noro yotahanàr xe nehxatxkon hatà.

³⁰Ethanàr xe ehtxoho komo yonytxatxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Àro ke noro yatxownà hatà, Sesaryeya hona. Àsnye ro nànyahtxownà hatà, Tahsu hona.

³¹Teryehorye harha nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo. Eryewhamnohpàn me harha nehxatxkon hatà. Thananàhsom me rma haxa nehxatxkon hatà. Àro ke, tahoxerye nehxatxkon hatà, tåhnawonye. Kohkom hona rma haxa nenyatxkon hatà. Khoryenkom yokato nakoronomanàr me rma haxa nehxatxkon hatà. Nehamyatxkon xarha tà. Àro wyaro rma ohxe nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Xukneya yamtar hon komo rma, Karyeryeya yamtar hon komo xarha, Samarya yamtar hon komo xarha.

Petru wya onyhoryeno yeryetxhàrà on ha.

³²Petru ryhe, anaro rha owto hona tekon hakahpa tà, Txesusu mryenon komo hyaka, anato rha tohsamnohsomà ro komo hyaka. Toy xarha tà, Ryekna hona. Åto xarha nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo. Àhyakanye toy hatà, Petru.

³³Åto nehxakon hatà, toto. Eneyasà rma noro hatà. Amusnaxaho rma mok nehxakon hatà. Ekeh me rma, 8 me àtxemnyehàntaxah me nehxakon hatà, àtohnà ro me hatà. Norotho yonyey hatà, Petru. ³⁴Tàwya xenyetxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, àwya. Eneyasà y, kekon hatà. Txesusu Kryestu oyonyhoryeno. Asanàmko. Ayahonàthàrà amomko, kekon hatà, Petru, àwya. Åtoko rma nasanàmye hatà, Eneyasà, say.

³⁵Amusnaxaho rma yonytxownà hatà, Ryekna hon komo, Sarona hon komo xarha, omeroro. Enyhoryexaho rma yonytxownà hatà. Àro ke, Kohkom hona harha nenytownà hatà.

³⁶Moxehra nehxakon hatà, owto, anaro. Xope rma àro hatà. Åto nehxakon hatà, wosà, notxwakomo. Txesusu mryenonà rma mok nehxakon

hatà. Takmeta rma noro hatà. Dohkasà katxho me rma naha, Kryekyana komo rwonà. Owakryeno ynye ro me rma haxa nehxakon hatà, noro ha.

³⁷Ryekna ho rma hak Petru yehtoko, nekehàntay hatà, Takmeta heno. Bo, wayehye heno hatà. Ekehàthàrà korokatxownà hatà, àton komo. Ososnaha ro nehxakon hatà, àmànàthàrà. Àro ke, kayen yawo rma, ahonàthàr hona netxownà hatà.

³⁸Ryekna ho nay hatà, Petru, katxho yonytxatxownà hatà, Xope hon komo, Txesusu mryenon komo. Àro ke, tkukur komo nyahtxownà hatà, àhyaka, moxehra esnàr ke. Asako nànyahtxownà hatà, Petru hyaka. Omok hatà, Xope hona, amna yowto hona, mexehra omok hatà, kaxe totxownà hatà.

³⁹Àro ke toy hatà, Petru, akoronye. Takmeta heno mènàtho yaka totxownà hatà. Noro yatxownà hatà, kayen yaka. Àto nehxatxkon hatà, woràskomo komo, enyonkaxemo komo rma. Nàratetxkon hatà. Twomun komo yonyhotxownà hatà, Petru wya. Thonon komo xarha yonyhotxownà hatà, àwya. Dohkasà nenyemetxhoho rma àro hatà. Ohxe hak tehtoko, onà ryhe yenyemye, noro heno, ketxkon hatà.

⁴⁰Nenampatakatxehkatxownà mak hatà, Petru. Dyerye, tosoknar ho neryewtay hatà. Khoryenkom yakoro nàrwonàmye hatà. Tàrwonàmàtxhe rma, neramay hatà, ekehàthàr wetxe. Takmeta y, asanàmko ha, kekon hatà. Atoko rma nentay harha tà, Takmeta. Petru yonyey hatà. Tàwya xenyetxhe rma, nasanàmye hatà, batkàr ho. ⁴¹Tok sax, tamor ke nanàmye hatà, Petru. Txesusu mryenon komo yanyekye hatà. Enyonkaxemo komo xarha yanyekye hatà. Tonyxerye harha naha, mosonà, kekon hatà, àwyanye.

⁴²Noro yokayıtà yonytxatxownà hatà, Xope hon komo, omeroro. Àro ke, Kohkomo yahohtxownà hatà, thenyenohnà komo.

⁴³Xope ho rma yake ro nenmahye hatà, Petru. Semaw mèn yawo rma nenmahyakon hatà. Okno hutxhoho yonyhoryenye ro me nehxakon hatà, Semawu.

Kohneryu wya Petru yanyeketxhàrà on ha.

10 ¹Sesaryeya ho nehxakon hatà, horykomo. Kohneryu rma noro hatà. Homayana rma mok nehxakon hatà, Xuknewyanahnà rma hatà. Arymano ynye ro komo yohà rma mok nehxakon hatà, 100 komo yohà rma hatà. Etaryayana komo ryhe moxamo, arymano ynye ro komo, katxho kukuru kom me nehxatxkon hatà, Kohneryu mryenon komo.

²Khoryenkom hokon me nehxakon hatà, Kohneryu. Noro hona rma nenyakon hatà. Àmàn yuron komo xarha, noro hona nenyatxkon hatà. Tàttenyerun hoye támnye ro me rma haxa nehxakon hatà, noro ha, toto komo wya, ànyahpàñ komo wya. Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me nehxakon xarha tà.

³Nosenyetàye wyaro hatà, noro ha. Kokonye, 3 oras me ehtoko, kahe yawono yonyey hatà, tosenyetràwyaro hatà. Khoryenkom yanoto rma

yonyey hatà. Ohxe rma haxa nenyey hatà. Tàhyaka omoknàrà yonyey hatà. Kohneryu y, kekon hatà, àwya.

⁴Tàwya xenyetxhe rma, noseryehyakon hatà, Kohneryu. Rohà y, àsok kax momokno, kekon hatà, àwya.

Ohxe oyonyan hatà, Khoryenkom, kekon hatà, kahe yawono. Takoro orwonàmrà yonytxek hatà. Owya otxenyerun hove tàmrà xarha yonyak hatà. Ohutwahkahpàra rma nay hatà, Khoryenkom, kekon hatà. ⁵Àro ke, ayanoto komo ànyahko hatà, Xope hona. Àto rma nay hatà, Semawu. Petru rma noro hatà. Noro anyekhok hatà, ayanoto komo wya, kekon hatà, kahe yawono. ⁶Tosohye mân yawo rma nay hatà, noro ha. Okno hutxhotho yonyhoryeny ro mân yawo rma nay hatà. Àmànà rma, tuna ymo yohoye nay hatà, kekon hatà, kahe yawono.

⁷Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy hatà, kahe yawono. Àtotxhe rma, tanoto komo yanyekye hatà, Kohneryu. Asako htxero nanyehtxownà hatà. Anaro xarha yanyekye hatà. Arymano ynye ro komo kukuru rma noro hatà. Kohneryu hyaka tatamohxemà ro rma noro hatà. Khoryenkom hokon me rma rha nehxakon hatà, noro xarha.

⁸Kahe yawono rwonà yokarymatxehkay hatà, Kohneryu, àwyanye. Tàwya ekarymatxehkatxhe rma, nànyahtxownà hatà, Xope hona. Àro ke totxownà hatà. ⁹Sa, nenmahtxownà hatà. Tetxkonà rma hatà. Kamàmà thataw ehtoko, Xope hahnoke rma haxa nehxatxkon hatà.

Àtoko rma bàñà mkakoso nekayàmye hatà, Petru. Khoryenkom yakoro àrwonàmso toy hatà. ¹⁰Àto rma tehtoko, narymahkahye hatà. Tot xe nehxakon hatà. Àro ke, età yonyhoryetxownà hatà, àmàn yawon komo. Àwyanye enyhoryentoko rma haka, nosenyetàye wyaro hatà, Petru.

¹¹Kahe yatahurmakanàrà yonyey hatà, tosenyetràwyaro hatà. Womu ymo wyarono nàhtekon hatà. Atatzarakaxaho ymo nàhtekon hatà. Tasàsnye nàhtekon hatà. Yukryeka hona ro nàhtoy hatà, osenyetràwyaro hatà. ¹²Àro ymo mkawo nehxatxkon hatà, onokna heno komo. Anaro rha nehxatxkon hatà, txomo rye tâtosom komo rma, târar ho tâtosom komo xarha, tahotàhkem komo xarha. Àro ymo mkawo nehxatxkon hatà, osenyetràwyaro hatà.

¹³Àrwo yonytxay xarha tà, Petru. Petru y, asanàmko ha. Moson owot etahako, tonoko, kay hatà.

¹⁴Rohà y, kekon mak hatà, Petru. Tonohra wehxaha. Wotohnà mosonà, amna wya, kekon hatà. Anhà mosonà. Noro yononyehnà ro uro ha, kekon hatà, Petru.

¹⁵Khoryenkom nenyhoryetxho me naха, mosonà, kay xarha tà, àrwo. Khoryenkom nenyhoryetxho hoko rma, anhà mosonà kahra xaxa mpàñà exko ha, kay hatà.

¹⁶Àro wyaro rma rha nenytxay xarha tà, Petru. Nenytxay xarha tà. Osorwawo ro nenytxay hatà. Osorwawo ro àwya enytxatxhe rma, kahe yaka harha nasanàmmye hatà, womu ymo wyarono.

¹⁷Nehutwekon hatà, Petru, tähnawo rma. Àsok mon nahko haryhe, kekon hatà. Àsok mon nahko haryhe, rosenyetcnàrà wyaronotho. Àsoken komo hutwamohsonàr xe na nay ha, Khoryenkom, rowya, kekon hatà.

Àro wyaro ehutwantoko rma, nomohtxownà hatà, Kohneryu nànyaketxho komo. Henta naye, Semaw mânà, ketxkon hatà, àton komo wya. Àro ke, Semaw mân hotaka haxa nomohtxownà hatà. ¹⁸Tan exhera naye, Semaw yosohye, Petru rma, ketxkon hatà, àro yawon komo wya. Tan exhera naye, Petru.

¹⁹Tosenyetcnàrà wyaronotho rma hutwekon hatà, Petru. Àtoko rma, onà wyaro nkay hatà, Khoryenkom yokato, àwya. Oyohoryatxhe, toto komo, 3 komo rma, kay hatà. ²⁰Asanàmko ha. Ohtoko, àhyakanye, kay hatà. Akoronye àtoko. Àtohra wehxan hana, àna hana, kahra ro mak exko. Uro ryhe, ànyakhetxoko, ohyaka, kay hatà, Khoryenkom yokato, Petru wya.

²¹Àro ke nàhtoy hatà, Petru, toto komo hyaka. Uro mehoryatxow hatà, kekon hatà, àwyanye. Onehoràthàyamo rma uro. Eten horà momohtxowà, kekon hatà, Petru, àwyanye.

²²Kohneryu amna nyakyako, ketxkon hatà, àwya. Noro ryhe, 100 komo yoh me manaye. Yaworo rma haxa manaye. Khoryenkom hona xenye ro me manaye. Ohxe rma haxa naha, Kohneryu, ketxhe, Xuknewiana komo, omeroron komo, ketxkon hatà, Petru wya. Noro rma yakoro nàrwonak hatà, kahe yawono, Khoryenkom yanoto, enyhoru ro. Petru anyekhoko, omàn yaka, keknan hatà, àwya. Petru rwonà menytxehe ha, keknan xarha tà, àwya, ketxkon hatà, omohxemo komo, Petru wya.

²³Owomtxoko, romàn yaka, kekon hatà, Petru, àwyanye. Nowomtxownà hatà. Àto nàñàhtxownà hatà, hawana komo. Sa, nenmahtxownà hatà. Akoronye toy hatà, Petru. Noro yakoro totxownà xarha tà, Xope hon kukuru komo, Txesusu mryenon kukuru komo rma, horykomo komo rma.

²⁴Emahàtxhe nahatakatxownà hatà, Sesaryeya hona. Omoknàr kom hona ro nehxakon hatà, Kohneryu. Tkukuru komo yanyeknyenhàr me nehxakon hatà, bàn yaka. Takorono ro komo xarha yanyeknyenhàr me nehxakon hatà.

²⁵Nomokye hatà, Petru, àmàn hotaka. Àhyaka toy hatà, Kohneryu. Bo, tano me ro rma nehurstay hatà, Petru yakrataka. Ehonomnà me xaxa nenyakon hatà.

²⁶Nanàmye mak hatà, Petru. Asanàmko, kekon hatà. Àro wyarohra exko, rohoko. Owyaro rma rha toto me wehxaha, uro xarha, kekon hatà, Petru, Kohneryu wya.

²⁷Noro yakoro tarwonàmnàtoko rma, àmàn yaka haxa nowomye hatà. Toto komo yonyey hatà. Thenyehra nehxatxkon hatà, ohsamnohxemo komo.

²⁸Onà wyaro nkekcon hatà, Petru, àwyanye. Xuknewiana ryhe amna ha, kekon hatà. Àsok hana amna nay ha. Amna muhutwetxow hamà, kekon hatà, àwyanye. Anaryana komo hyaka ohsamnohpàra amna naha, amna yweronàhyamatxho yawo ro. Àmàn kom yaka owompàra amna naha, kekon hatà, Petru. Onà wyaro haxa hutwamohseko, Khoryenkom, rowya. Anhà mosonà, Xuknewyanahnà kaxe, kahra ro mak exko, anar kom hoko, keknano, rowya, kekon hatà, Petru, àwyanye. ²⁹Àro ke, owyà ranyekhotxhe, komokyako, ohyaka, kekon hatà,

Kohneryu wya. Àtôhra wehxaha kahra ro mak wehxako. Komokyako rma, kekon hatà. Àsok tawro horà uro manyekheko, kekon hatà, Petru, àwya.

³⁰Neyukye hatà, noro. Orokено mkayeno mkaye tan wehxaknano, romàn yawo rma, kekon hatà. Onà wyarontoko, Khoryenkom yakoro kàrwonaknano, kokonye ehtoko, 3 oras me ehtoko, kekon hatà. Àtoko rma nosonyheko, toto wyarono, rowya. Thonorke nehxako. Onkaxnyo ynye me nehxako, àhononà, kekon hatà.

³¹Kohneryu y, takoro orwonàmrà yonytxek hatà, Khoryenkomo, keknano, rowya, kekon hatà. Owya otxenyerun hoye tàmrà xarha yonyak hatà. Ohutwahlkahpàr rma nay hatà, Khoryenkomo, keknano, rowya, kekon hatà. ³²Àro ke, ayanoto komo ànyahko hatà, Xope hona, keknano. Àto rma nay hatà, Semawu. Petru rma noro hatà, keknano, rowya, kekon hatà, Kohneryu. Noro anyekhok hatà, ayanoto komo wya, keknano. Tosohye mân yawo rma nay hatà, noro ha, keknano, rowya. Okno hutxhootho yonyhoryeny ro mân yawo rma nay hatà, keknano. Àmànà rma, tuna ymo yohoye nay hatà, keknano, rowya, kekon hatà, Kohneryu.

³³Àro wyaro rowya enytxatxhe rma, ranoto komo ànyakyako. Ayanyehxe rma ànyakyatxoko, kekon hatà. Uro txko mewakryeno, oyomoknàr ke. Àro ke, tan amna naha, Khoryenkomo nenyàr me, kekon hatà. Oyonytxaxe amna nohsamnophno. Owya Kohkomo nekarymatxho rma yonytxaxe amna nohsamnophno, kekon hatà, Kohneryu, Petru wya.

Xuknewyanahnà kom hona Khoryenkomo yokato yomokàthàrà on ha.

³⁴Onà wyaro nkekón hatà, Petru, Kohneryu komo wya. Onà wyaro harha uhutwehe, yaworo xaxa mak ha, kekon hatà. Àme rye rma haxa nay hamà, Khoryenkomo, toto kom hoko. Anaryana komo, ohxe natxhe, anaryana kom haxa atxke natxhe, kahra ro mak naha ha, noro ha, kekon hatà. ³⁵Onà wyaro nkehe, omeroron komo wya, anaro rha yana komo wya. Rohona xeny me oyehtoko, ohxe manaha, rowya, kehe. Ohxe oyehtoko rma, ohxe manaha, rowya, kehe, omeroron komo wya, kekon hatà, Petru, àwyanye.

³⁶Tàrwon yonytxamohsoye, Ehsayewana komo wya, kekon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe Txesusu Kryestu nyakye, àhyakanye. Noro yokaytà rma menytxatxownà hamà. Kohkomo rma noro ha, omeroron komo yohà rma, kekon hatà, Petru. Towahke naha, Khoryenkomo, ohokonye, kany me nehxakonà, toto komo wya, kekon hatà. ³⁷Àro wyaro nekarymekonà, Xukneya yamtar hon komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Petru. Karyeryeya yamtar ho nehxakonà htxer hakahpa, Txesusu. Xowaw heno wya aymomno yeryetxhe, àto nehxakonà. Noro heno wya ekarymatxehkatxhe rma, àto nehxakonà, Txesusu, kekon hatà. ³⁸Tokato yoh me noro yeryeye, Khoryenkomo. Nasarye honotho rma noro ha. Tokato nyakye, Khoryenkomo, àhona. Àro wyaro rma tahoxet yoh me neryeye, kekon hatà. Àsok hana nehxakon ha, noro ha. Enyhoru hokono ro me nehxakonà. Toto komo yonyhoryekonà. Worokyamo yohà ymo nanàhnöhàthàratho komo rma yonyhoryekonà. Àro wyaro nehxakonà, Txesusu, tâhyawo roro Khoryenkocom yesnàr ke, kekon hatà, Petru.

³⁹Àro wyaro àhok esnàrà amna nenyakonà, omeroro. Anaro rha Xuknewyana kom yowto ho, àro wyaro àhok nehxakonà. Xerusaryen ho xarha, àro wyaro àhoko rma rha nehxakonà, Tjesusu, kekon hatà. Noro yamoyathotxownà mak ha, wewe hona. Àro wyaro rma wayehkatxownà, kekon hatà, Petru. ⁴⁰Khoryenkomo ryhe nanàmye ha, àwayehxemo kom waye. Osorwawo ro enmahàtxhe, nanàmye ha. Asanàmsah me amna wya nenyhoye, kekon hatà. ⁴¹Omerorohra mak noro yonytxownà. Amna ryhe, Khoryenkomo nwahanonkatxho komo rma, noro amna nenyeye, noro yokarymanye ro me amna yehtxoho me, kekon hatà. Àro ke, àwayehxemo kom waye asanàmàtxhe, amna nasahxemtekonà, noro yakoro, kekon hatà, Petru.

⁴²Uro mekarymetxhe ha, toto komo wya, kekonà, amna wya. Amnye wahanonkano ynye me mpànà naha ha, Tjesusu, Khoryenkomo yano me, màketxhe ha, toto komo wya, kekonà, amna wya. Àwayehpàn kom hoko, àwayehxemetho kom hoko xarha, wahanonkano ynye me mpànà naha ha, Tjesusu, ohxe manatxhe tawro horà, atxke manatxhe tawro horà, màketxhe ha, toto komo wya, kekonà, Tjesusu, amna wya, kekon hatà, Petru.

⁴³Noro yokarymetxkonà rma hatà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo, omeroro rma, kekon hatà. Noro hona owyanye xenyetoko, noseryewhokehe, Khoryenkomo, ohokonye, ketxkon heno hatà. Ayanhànàthàyamo yowýaha, noro yano me mak ha, ketxkon hatà, amnyehran heno komo, tomohsom hoko. Tjesusu rma noro ha, kekon hatà, Petru, Kohneryu komo wya.

⁴⁴Àro wyaro àwya tatoko rma, nomokye hatà, Khoryenkomo yokato. Enytxany kom hona nomokye hatà, omeroron kom hona.

⁴⁵Noseryehoketxkon mak hatà, Petru yakoron komo, Xope hoye omohxemo komo rma, Tjesusu mryenon komo rma, Xuknewyana komo rma. Àsok tawro harha, ketxkon hatà, Xuknewyanahnà kom hona noro yomoknàr ke, àhonanye Khoryenkomo nàmàtho yomoknàr ke. ⁴⁶Anaro rha yana komo rwon yawo nàrwonatxkon hatà, Kohneryu komo, Xuknewyanahnà komo rma, Khoryenkomo yokato yano me mak hatà. Ehonomnà me xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, noro yano me hatà. Àro wyaro nenytxetxkon hatà, Petru yakoron komo. Àro ke, àsok tawro harha ketxkon hatà.

⁴⁷Onà wyaro nkekón hatà, Petru, àwyanye, takoron komo wya. Amnyehra, kowan yakanyé nowomye, Khoryenkomo yokato, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, moxam yowan yaka xarha nowomno hamà. Àro ke taymomyatxow hamà, tuna kwaka. Aymomperanye tehtxe kany me kat manatxowà, kekon hatà, Petru, takoron komo wya.

⁴⁸Onà wyaro nkekón xarha tà, Kohneryu komo wya. Ataymompotxoko, tuna kwaka, Tjesusu Kryestu mryenon harha uro ha tawro me, kekon hatà, àwyanye. Tataymomàtxhenye, onà wyaro nketxkon hatà, Petru wya. Tano rma exko, ketxkon hatà, àwya. Yake ro nyhe txko oyomahko, amna hyawo, ketxkon hatà, Kohneryu komo, àwya.

Petru yoskarymatxhàrà on ha.

11 ¹Xuknewyanahnà komo yokaytà yonytxatxownà hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo. Txesusu mryenon komo xarha, Xukneya yamtar hon komo rma, nenytxatxownà hatà. Khoryenkomo rwonà yahohsatzok hatà, Xuknewyanahnà komo xarha, tawro yonytxatxownà hatà.

²Àro ke Petru yoyatxkon haryhe tà, ukukur komo. Tanyyokohorye mak natxhe hampànà, Xuknewyanahnà komo, Txesusu mryenon me tehtxoho menye, kany me rma nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Xerusaryen hona harha Petru yomokàtxhe rma, neyatxkon haryhe tà. ³Xuknewyanahnà komo hyaka màtek hatà, ketxkon hatà, àwya. Àmàn kom yaka màtek hatà. Memtakmek hatà, akoronye, ketxkon hatà. Àsok tawro àro wyaro mehxak harha, ketxkon hatà, Petru wya.

⁴Yaworo mak noskarymay hatà, noro, àwyanye. Kohneryu kom hoko texetxhàrà rma yokarymatxehkay hatà, àwyanye.

⁵Xope ho wehxaknano, kekonà htxer hatà. Khoryenkomo yakoro rorwonàmnàtoko, kosenyehtyako wyaro. Rosenyetnàrà wyaro rma nàhteknano, womu ymo wyarono, atatxarakaxaho ymo, kekon hatà. Tasàsnye nàhteknano, kahe yaye. Rohyaka nàhteko, kekon hatà, Petru. ⁶Ohxe wenytxehkeko. Onokna heno komo wenyako, txomo rye tátosom komo rma, bayanyem komo rma. Tàrar ho tátosom komo xarha, tahotàhkem komo xarha, wenyako, kekon hatà, Petru. ⁷Àrwo wenytxek xarha. Petru y, asanàmko ha, keknano, rowya. Moson owot etahako, tonoko, keknano, rowya, kekon hatà, Petru. ⁸Rohà y, tonohra wehxaha, àkeknano mak ha. Wotohnà mosonà, amna wya, àkeknano. Anhà mosonà. Noro yononyehnà ro uro, àkeknano, kekon hatà, Petru.

⁹Onà wyaro nkeknan xarha, àrwo, kahe yawono. Khoryenkomo nenyhoryetxho me naха, mosonà, keknano, rowya. Khoryenkomo nenyhoryetxho hoko rma, anhà mosonà, kahra xaxa mpàn exko ha, keknano, rowya, kekon hatà, Petru. ¹⁰Àro wyaro rma rha wenytxek xarha. Wenytxek xarha. Osorwawo ro wenytxeko. Osorwawo ro rowya enytxatxhe rma, kahe yaka harha nasanàmyako, omeroro, kekon hatà.

¹¹Àtoko rma nomokyatxoko, toto komo, 3 komo rma. Amna mân yaka nomokyatxoko. Sesaryeya hoye rohyaka ànyahxemo komo rma nyamoro hatà, kekon hatà, Petru. ¹²Akoronye àtoko, keknano, Khoryenkomo yokato, rowya. Àtohra wehxan hana, àna hana, kahra ro mak exko, keknano, rowya, kekon hatà. Àro ke àteko, akoronye. Rakoro tetxok xarha, moxamo, 6 komo rma, Txesusu mryenon komo rma. Horykomo mân yaka amna nowomyako, kekon hatà, Petru.

¹³Kahe yawono wenyako, keknano, horykomo, amna wya. Tan nehxaknano, kahe yawono, romàn yawo rma, keknano. Ayanoto komo ànyahko hatà, Xope hona, keknano hatà, kahe yawono, noro wya. Semawu anyekhok hatà, Petru rma anyekhok hatà, keknano hatà, kekon hatà, Petru. ¹⁴Noro rma nekarymehe hampànà, owya, keknano hatà, kahe yawono. Noro nekarymatxho hoye ro

tonhyoryexem me harha manatxhe hampànà, omnyamo, omàn yawon komo xarha, keknan hatà, kahe yawono, horykomo wya, kekon hatà, Petru.

¹⁵Àro ke wekarymeko, àwyanye, kekon hatà. Rowya ekarymantoko rma, nomokyako, Khoryenkom yokato, àhonanye. Amnyehra khonanye htxero nomokye, noro ha. Àro wyaro rma rha àhonany xarha nomokyako, kekon hatà, Petru. ¹⁶Àro ke, Kohkomo rwonàmàthàràtho uhutweko. Tuna kwaka ryhe aymomno yeryeye, Xowaw heno, katxhàràtho rma uhutweko, kekon hatà. Anar me taymomson me manatxhe, katxhàràtho rma uhutweko. Nomokyaha, Khoryenkom yokato, ohonanye, ayaymomtoho komo rma àro ha, noro wya, katxhàràtho rma uhutweko. Àro wyaro Kohkomo rwonàmàthàràtho uhutweko, kekon hatà, Petru.

¹⁷Amnyehra Txesusu Kryestu tahohtxownà, kàwyamo, kekon hatà. Kohkomo rma tahohtxownà. Kàwyanye ahosàtxhe, tokato nyakye, Khoryenkom, kowan yakanye. Noro rma nyakyak xarha, nyamoro yowan yaka, kekon hatà. Àsoke ryhe wehxako, owyanye. Khoryenkom yanweknye me kat wehxako. Àna matà, noro yanwekhera mak wehxak ha, kekon hatà, Petru, toyne komo wya.

¹⁸Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, natàknatxownà hatà, nyamoro. Eyhera harha nehxatxkon hatà. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkom, ketxkon harha tà. Noro yano me, anar me harha tanhànàthàyamo yonyatxok hamà, Xuknewyanahnà komo xarha. Karyhe roro harha natxow hamà, ketxkon hatà.

Antxeyokeya hon komo hananàhàthàrà on ha.

¹⁹Àsok hana natakhahtxownà ha, Txesusu mryenon komo, Xerusaryen honotho komo. Estefaw heno wayhàtxhe, natakhahtxownà hatà, anar komo wya teryewhamnohrà komo ke. Anaro rha owto hona natakhahtxownà hatà. Anar komo, Feneseya yamtar hona totxownà hatà. Anar komo, Xeprye yamtar hona totxownà hatà. Anar komo, Antxeyokeya hona totxownà hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymetxkon hatà, àton komo wya. Xuknewyana kom marma wya nekarymetxkonà htxer hakahpa tà. Anar komo wya, ekarymahra rma hak nehxatxkon hatà.

²⁰Ukukur kom haxa ryhe, Kryekyana komo wya Txesusu yokarymatxownà hatà. Antxeyokeya hona nomohtxownà hatà. Àto tehtokonye, Kohkomo yokarymetxkon hatà, Kryekyana komo wya. Xeprye honotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà, ekarymany komo. Seryene honotho komo xarha mokyam nehxatxkon hatà. ²¹Nakoronometxkon hatà, Kohkomo. Àro ke, noro yahohtxownà hatà, enytxanyenhàyamo, thenyenohnà komo rma. Noro hona harha nenytownà hatà.

²²Nyamoro yokaytà yonytxatxownà hatà, Xerusaryen hon komo, Txesusu mryenon komo. Àro ke, Bahnakme nyahtxownà hatà, Antxeyokeya hona.

²³Àsna tahatakatzhe rma, nenytownà hatà, Bahnakme. Khoryenkom newakryenàr me rma haxa natxow hamà, moxamo, kekon hatà, àhokonye. Àro ke teryehorye rma haxa nehxakon hatà. Hananàhtxownà xarha tà.

Kohkomo yoyuknye ro me ehtxoko, kekon hatà, àwyanye. Noro hnànkahra ro mak wehxaha katxoko, ohnawonye, kekon hatà, Bahnakme, àwyanye.

²⁴ Enyhoru rma mok nehxakon hatà, noro ha. Ewan yawo rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkom yokato. Kohkom hona xenye ro me rma haxa nehxakon hatà, Bahnakme.

Kohkomo yahohsatxkonà rma hatà, Antxeyokeya hon komo, thenyenohnà komo. Nehamyatxkon hatà, Kohkom mryenon komo.

²⁵ Àro ke toy hatà, Bahnakme, Tahsu hona. Sawru horà toy hatà.

²⁶ Tàwya xenyetxhe, narày hatà, Antxeyokeya hona harha. Áto rma, townexxa ro txemnyehàntatxownà hatà, Bahnakme komo, Sawru xarha. Txesusu mryenon kom wawo nehxatxkon hatà, tohsamnohsomà ro kom wawo rma hatà. Hananàhyatxkon hatà. Thenyenohnà komo rma hananàhyatxkon hatà.

Àsok katxho me hana nehxatxkon ha, Txesusu yahosnyenhàyam ha. Kryestu mryenon komo katxho me harha nehxatxkon hatà, àton komo wya, Antxeyokeya hon komo wya. Amnyehra htxero, àro wyaro katxho mehra rma hak nehxatxkon hatà. Antxeyokeya hon komo htxero àro wyaro netahtxownà hatà.

²⁷ Antxeyokeya ho Bahnakme komo yehtoko rma haka, nomohtxownà hatà, anar komo, Khoryenkom rwonà yokarymany komo. Khoryenkom yokato yano me amnye toto yehtxoho yokarymanye ro me nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Xerusaryen hoye nomohtxownà hatà. Antxeyokeya hona nomohtxownà hatà. ²⁸ Ukukur komo ryhe nasanàmye hatà. Akakmu rma noro hatà. Khoryenkom yokato yano me, onà wyaro nhutwamohsoy hatà. Amnye ànyahpàra rma haxa natxhe hampànà, yukryeka hon komo, omeroro, kekon hatà, Akakmu, Khoryenkom yokato yano me mak hatà.

Amnye, noro nhutwamohsoyo yawo ro ànyahpàra nehxatxkon hatà, thenyehra hatà. Homayana komo kayaryet me Krawduy yehtoko, ànyahpàra nehxatxkon hatà, toto komo, omeroron komo.

²⁹ Tàwyaneye Akakmu rwonà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo. Txenyerun kom hoye tarhotxe, kowtà komo hyaka, Xukneya yamtar hon komo hyaka, ànyahpàn komo hyaka rma, ketxkon hatà. Thenyehra txenyerun kom yehtoko, thenyehra rma rha tarhetxow hamà. Yakehra txenyerun kom yehtoko, yakehra rma rha tarhetxow hamà, ketxkon hatà.

³⁰ Àro ke narhotxownà hatà, Bahnakme komo wya, Sawru wya xarha. Àwyanye rma narhotxownà hatà, Txesusu mryenon yonye ro komo hyaka, Xukneya yamtar hon komo hyaka rma.

Watxa ymo yaye Petru yonampatakatxhàrà on ha.

12 ¹Taa. Txesusu mryenon kukutho komo yeryewhamnohye hatà, Eroknes heno. Xuknewyana komo kayaryet me nehxakon hakahpa tà, noro heno. Anaro Eroknes mok nehxakon hatà.

²Txaku heno yotahahoy hatà, katxefara wyaron ke. Bo, wayehye hatà, Txaku heno, Xowaw yowàt heno rma.

³Teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, Xuknewyana komo, Eroknesà wya Txesusu mryenonàtho komo yeryewhamnogrà ke. Àro ke, Petru yahohsøy xarha tà, Eroknes heno. Àtokò rma nasahxemtexkon hatà, Xuknewyana komo. Ekeyu àwakanomnà yonahrà hoko, 7 me nenmahyatxkon hatà. Asahxemtontokonye rma, Petru yahohsøy hatà, Eroknes heno. ⁴Watxa ymo yaka nahryempoy xarha tà. Noro yahatakanàr hona, arymano ynye ro komo yanotomay hatà. Ohxe mpàn xenytxoko, ahatakanàr hona, kekon hatà, àwyanye. Àro wyaro 16 komo yanotomay hatà. ⁴me rye nenyatxkon hatà, osomahyakanye. Onà wyaro nkekón hatà, Eroknes heno, tåwya rma. Toto komo yasahxemtotàhkatxhe rma, noro heno wetahahehe hampànà, kekon hatà. Watxa ymo yaye wenampatakehehe hampànà. Toto komo nenyàr me wetahahehe hampànà, kekon hatà, Eroknes heno, tåwya rma.

⁵Àro ke, watxa ymo yawo rma nehxakon hakahpa tà, Petru. Noro hoko rma, teryewrye nàrwonatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Khoryenkom yakoro.

⁶Taa. Awanaworo Petru wenampataken hamà, kekon haxa hatà, Eroknes heno. Kohsaya rma nehxakon hatà. Watxa ymo yawo rma nànàkyakon hatà, Petru. Yawaka ke tasohtoso nehxakon hatà. 2 me nehxakon hatà, yawaka, noro yasotà rma. 2 me nehxatxkon hatà, arymano ynye ro komo. Nyamoro yamrakatawo nehxakon hatà, Petru, ànàhsaho. Watxa ymo hotaw xarha, 2 me rma rha nehxatxkon hatà, arymano ynye ro komo xarha. Watxa ymo yawon yonye ro komo rma nyamoro hatà, ahatakanàr kom hona.

⁷Àtokò rma nomokye hatà, kahe yawono, Kohkom yanoto. Sa kay hatà. Awasmexaho nehxakon hatà, watxa ymo. Petru yahey hatà, kahe yawono, awetx hoko. Nempakay hatà. Asanàmko hxa, kekon hatà. Àtokò rma natahomompokay hatà, Petru. Nothahye hatà, yawaka heno. ⁸Osonyhoryek ha, kekon xarha tà, kahe yawono, Petru wya. Ayasotà enuhtok ha. Ohrorà womunu umunuhko xarha, kekon hatà. Neyukye hatà, Petru. Ehonomtok xarha. Omok ha, rowenarye, kekon xarha tà, kahe yawono.

⁹Nahatakay hatà. Àwenarye tekon hatà, Petru. Tàywenyek mak nehxakon hatà. Àsok wehxan haryhe, kekon hatà, tåwya rma. Kosenyehtyan onà, kekonà rma haryhe tà. ¹⁰Arymano ynye ro komo hyaha totxownà hatà. Wahorono hyaha htxero, àhonano hyaha xarha, totxownà hatà. Àto xarha nehxakon hatà, watxa ymo hotar xarha, horyetho ymo, yawaka ymo. Mono nyhe nehxakon hatà, owto ymo yosamarà. Puwa, tano me ro rma natahurmakay hatà, àrotho ymo. Kura, nahatakatxownà hatà, asama yaka. Asama mahkutnaka ro totxownà hatà. Sa, nosomtatkay hatà, kahe yawono. Noknomye hatà, Petru.

¹¹Tàywerò harha nehxakon hatà. Yaworo xaxa nay hamà, kekon hatà, tåwya rma. Tanoto nyaknyo hamà, Kohkomo. Eroknes hona rokurunhon

hamà, kekon hatà. Àwya rotahanàr hona ro nehxatxok haryhe, Xuknewiana komo. Rokurunhon mak hamà, Kohkomo, kekon hatà, Petru, tåwya rma.

¹²Tàywero harha tehtoko, toy xarha tà. Maryeya mân yaka toy hatà. Xowaw Mahkusu yonà ryhe noro ha, Maryeya. Noro mân yawo nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, ohsamnohxemo komo, thenyenohnà komo rma. Khoryenkom yakoro nàrwonatxkon hatà.

¹³Àmàn watxan hotaka toy hatà, Petru. Tey tey tey tey kekon hatà, àhotar hoko. Nomokye hatà, banatkemà. Hokne rma noro hatà. Onok omoro, kekon hatà. Uro uro, kekon hatà, Petru. ¹⁴Petru rwon me nenytxay hatà, Hokne. Àsok hana nehxakon ha. Teryehorye rma haxa nehxakon hamà. Teryehorye tehtxoho hoye ro ahurmakanàrà hutwahkahye hatà. Karyhe toy harha tà, àhyakanye, nàmno yawon komo hyaka. Mono manaye, Petru, àhotawo, kekon hatà, àwyanye.

¹⁵Àna ryhe mpe, ketxkon mak hatà, àwya. Enyxemnà hxak omoro hamà, ketxkon hatà. Noro me manaye, kekon mak hatà, Hokne. Àna matà, norohnà mokà, totohnà rma, ukurunhony haxa hamà, kahe yawon haxa hamà, ketxkon hatà.

¹⁶Petru ryhe, tey tey tey kekonà rma hatà. Àro ke nahurmakatxownà hatà. Petru yonytxownà hatà. Koo, noseryehokatxownà hatà. ¹⁷Tamor ke ryhe, ayatàknatxoko kekon hatà, Petru, àwyanye. Kohkomo wya tkurunhothàrà yokarymay hatà, àwyanye. Watxa ymo yaye, Kohkomo wya tonampatakatxhàrà rma yokarymay hatà. Àro wyaro ryexetxhàrà rma ekarymatxoko, Txaku wya, Txesusu mryenon komo wya xarha, kekon hatà, àwyanye. Àro wyaro tåwya katxhe rma, toy hatà, anaro yosaka.

¹⁸Sa, nemahye hatà. Arymano ynye ro komo ryhe, noseryehoketxkonà rma haxa mak hatà, exhera harha Petru yesnàr ke. ¹⁹Tanoto komo nyakye hatà, Eroknes heno, noro horà. Xenyhera mak nehtxownà hatà. Àsoke ryhe nahatakano, kekon hatà, Eroknes heno, watxa ymo yonye rotho komo wya. Àro ke netahahotxownà hatà. Bo, wayehtxownà hatà, Petru yonye rotho komo. Eroknes heno ryhe, Xukneya yamtar hoye toy hatà. Sesaryeya hona toy hatà. Àtono ro me harha nehxakon hatà.

Eroknes heno wayhàthàrà on ha.

²⁰Ewakhàrà rma haxa nehxakon hatà, Eroknes heno, Txeru hon kom hoko, Seknon hon kom hoko xarha. Ànyahmahraný harha nehxakon hatà, noro heno, ewakhàrà tesnàr ke. Towahke harha esnàr xe nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Àro ke, àtoko rye rma haxa totxownà hatà, àhyaka. Bârastu hyaka httxero totxownà hatà. Eroknes heno yanoto komo yoh me nehxakon hatà, Bârastu. Noro ryhe, ohxe nehxakon hatà, àhokonye. Àro ke nàrwonàmye hatà, Eroknes heno yakoro. Towahke harha exko, nyamoro hoko, kekon hatà, Bârastu, àwya. ²¹Àro ke, tosonytxatxho komo yawasànà wahanonkay hatà, Eroknes heno. Àro ho tosonytxatxe, kekon hatà, omohxemotho komo wya.

Àro rma ho neryewtay hatà, Eroknes heno, tahanà ymo hona, onytxano ytxoho ro hona. Ohxe rma haxa ehonomtosaho nehxakon hatà. Àkayaryet kom kax mak nehxakon hatà. Àto nehxatxkon hatà, toto komo. Akoronye nàrwonakon hatà, noro heno.

²²Onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, teryewrye ro. Totohnà moson hamà, ketxkon hatà. Khoryenà ro komo kukur me haxa nàrwonaha, ketxkon hatà, noro heno hoko. ²³Toto uro kahra ro mak nehxakon hatà, Eroknes heno. Khoryenkomo ryhe, ehonomnà me xaxa naha, kahra nehxakon hatà. Àro ke, àtoko rma noro heno yeheryamay hatà, kahe yawono, Kohkom yanoto. Ekewrà heno, ewan yawo nonotxownà hatà. Bo, wayehye hatà, Eroknes heno.

²⁴Khoryenkomo rwon haxa ryhe, tokarymaxem me rma haxa nehxakon hatà. Tonytxaxem me rma haxa nehxakon hatà.

²⁵Àsok hana nehxatxkon ha, Bahnakme kom ha, Sawru xarha. Xerusaryen hona ànyahxemotho komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Tàwyanye txenyeru yàmtàhkatzhe rma, totxownà harha tà, Xerusaryen hoye. Antxeyokeya hona harha totxownà hatà. Xowaw Mahkusu yatxownà hatà, takoronye.

Sawru komo nyaketxhàrà on ha.

13 ¹Tohsamnohsomà ro me nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma. Awawonye nehxatxkon hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro komo. Khoryenkomb yokato yano me amnye toto yehtxoho yokarymanye ro me nehxatxkon hatà. Toto komo hananàhnye ro me xarha nehxatxkon hatà. Bahnakme komo rma nyamoro hatà. Anaro xarha Semawu. Nekru rma noro hatà, esot yowtà. Anaro xarha Rusyu. Seryene honotho rma noro hatà. Anaro xarha Sawru. Anaro xarha Manaenà. Eroknes heno yakorono rotho rma noro hatà, Karyeryeya hon komo kayaryetà yakorono rotho rma hatà.

²Taa. Kohkomo yowakryenàr hoko nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Tàwyanye ewakryentoko rma, natahyehnometxkon hatà, tano me ronye rma. Àro wyaro ehtokonye, onà wyaro nkekón hatà, Khoryenkomb yokato, àwyanye. Ronwahanonkatxho me natxhe, Bahnakme komo, Sawru xarha, kekon hatà. Ronwahanonkatxho me natxhe, rohyaka atamoknyàr kom horà. Àro ke ànyahtxoko, moxamo, rohyaka atamohtxoho menye, kekon hatà, Khoryenkomb yokato, àwyanye.

³Natahyehnometxkonà rma hatà. Khoryenkomb yakoro nàrwonatxkon xarha tà, mexe nyhe txko hatà. Àro wyaro texetxhenye, tamor komo yetxownà hatà, Bahnakme kom hona, Sawru hona xarha. Àtotxoko, ketxkon hatà, àwyanye. Àro wyaro rma nànyahtxownà hatà. ⁴Khoryenkomb yokato ryhe, nànyakyatxkon hatà. Seryusya hona htxero totxownà hatà. Àto nosonkahtxownà hatà, kanawa ymo yaka. Tuna ymo wetotxownà hatà. Xeprye yamtar hona totxownà hatà, eryetarà ymo hona hatà.

Xeprye yamtar ho Sawru komo yexetxhàrà on ha.

⁵Saramena hona htxero nahatakatxownà hatà, Sawru komo, eryetarà ymo hon hona hatà. Àto tehtokonye, Khoryenkomu rwonà yokarymaxe totxownà hatà, anaro rha nàmno yaka, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka rma. Xowaw Mahkusu xarha nakoronometxkon hatà.

⁶Eryetarà ymo horye rma totxownà hatà, anaro rha owto hona rma hatà. Pafos hona haxa nahatakatxownà hatà.

Àto tehtokonye, yaskomo yonytxownà hatà. Xuknewyana rma noro hatà. Bahtxesusu rma noro hatà. Khoryenkomu rwonà yokarymanye ro uro ha, kany me rma nehxakon haryhe tà, noro ha, yaworohra mak hatà. ⁷Xeprye hon komo kayaryetà yakorono ro me nehxakon hatà, noro. Sehxu Pawru rma noro hatà, àkayaryet komo yosotà. Takàhso rma haxa nehxakon hatà, Sehxu. Noro rma, Bahnakme komo yanyekye hatà. Sawru xarha yanyekye hatà. Khoryenkomu rwonà yonytxanàr xe nehxakon hatà.

⁸Nameryekatxownà mak hatà, Bahtxesusu, yaskomo. Bahtxesusu katxho ryhe, Erymasà katxho me rma na. Noro ryhe, Txesus hona xenyàr xehra nehxakon hatà, Sehxu wya, tkayaryetà wya. Àro ke, Bahnakme komo yameryekay hatà.

⁹Noro yonytxehkekon hatà, Sawru. Pawru haxa noro ha, esotà rma. Khoryenkom yokato yano me rma haxa, onà wyaro nkekong hatà, àwya, yaskomo wya. ¹⁰Worokyamo yohà ymo mryenon me manaha, omoro ha, kekon hatà. Enyhoru xanhàñà ro me manaha. Onkuhtonu ynye me rma haxa manaha. Anàhnohnu ynye me rma haxa manaha, kekon hatà. Yaworon xaxa hutwamohsehe, Kohkomu, kàwyanye. Omoro haxa ryhe, yaworohra makmekarymehe. Àsok tawro atàknahra manaye, kekon hatà, Pawru. ¹¹Newakàhkahnno hampàñà, Kohkomu, ohoko. Àro ke, oyounuhkahnno hampàñà. Enhura mpàñà manaha kahpa ha. Awasàñà yonyhera mpàñà manaha kahpa ha, kekon hatà, Pawru, yaskomo wya.

Àtoko rma nenuhkahye hatà, noro heno. Omeroro tawanye nehxakon hatà, àwya. Uro arko, ramor hoko, kekon hatà, toto komo wya. Tany komo rma yohoryakon hatà, noro heno.

¹²Àro wyaro noro heno yexetxhàrà yonyey hatà, Sehxu, àkayaryet komo. Àro ke, Kohkomu yahosày hatà. Àsok tawro hana. Noseryehokekon hatà. Àsok tawro harha, kekon hatà. Pawru komo wya Kohkomu yokarymatxho hoko rma, noseryehokekon hatà.

Anaro Antkeyokeya ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

¹³Taa. Totxownà xarha tà, Pawru komo. Pafos hoye totxownà hatà, kanawa ymo yawo. Tuna ymo wetotxownà hatà. Pehxe hona nahatakatxownà hatà. Pamferya yamtar hono rma àro ha, owto, Pehxe. Àto tehtokonye, nàhnànkatzownà hatà, Xowaw Mahkusu. Xerusaryen hona neramay harha tà.

¹⁴Pehxe hoye totxownà xarha tà, Pawru komo. Antxeyokeya hona nahatakatxownà hatà. Peseknya yamtar hono rma àro ha, owto, Antxeyokeya. Hokano ytxoho yawasàn ho nowomtxownà hatà, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka. Àro yawo neryewtatxownà hatà. ¹⁵Moyses heno nmnenhothro hoyeno rwonàhyamatxownà hatà, àton komo.

Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmnenhothro hoyen xarha rwonàhyamatxownà hatà. Àro wyaro tàwyanye àrwonàhyamatxhe rma, Pawru komo yanyehtxownà hatà, horykomo komo, tohsamnohsomà ro yonye ro komo. Hoymo komo y, ketxkon hatà, àwyanye. Toto komo hananàhrà xe oyehtokonye, katxoko rma, ketxkon hatà, horykomo komo, Pawru komo wya.

¹⁶Àro ke nasanàmye hatà, Pawru. Natahoyotkay hatà. Onà wyaro nkekon hatà. Ehsayewyana komo y, anar komo xarha, Khoryenkomo hona xeny komo rma, uro enytxatxoko, kekon hatà.

¹⁷Amna horyenà ro me manaha, katxho me naха, Khoryenkomo, Ehsayewyana komo wya, kekon hatà. Noro rma, khoryen heno komo wahanonkay hatà, tàmryenon kom me hatà. Exet yamtar ho rma hak ehtokonye, ehonomnà me harha netxownà hatà, kekon hatà. Exet hoye nenampatataktxownà xarha tà. Àro wyaro rma tahoxetà yonyhoy hatà, kekon hatà, Pawru.

¹⁸Ahehnà ymo ho 40 me txemnyehàntatxownà hatà, oyomo ymo ho rma hatà. Ahehnawo roro ehtokonye, nenyatxkonà roro hatà, Khoryenkomo. Thokru yonye ro komo wyaro, nenyatxkonà roro hatà, kekon hatà, Pawru. ¹⁹Kanan yamtar hona ahatakatxhenye rma, anaro rha yana heno komo yarymahoy hatà, àwyanye. 7 me anaro rha yana heno komo rma yarymahoy hatà, àwyanye, kekon hatà. Tàwya arymahotàhkatxhenye rma, uyukryekanàthàyamo yàmye hatà, Khoryenkomo, tàmryenon komo wya. Uyukryekan kom me harha nehxakon hatà, Kanan yamtara. Àtono ro me rma, 450 me txemnyehàntatxownà hatà, ehamàthàyam heno, kekon hatà, Pawru.

²⁰Amnye nyhe rma, horykomo komo wahanonkekón hatà, Khoryenkomo, tàmryenon komo yoh me ehtxoho menye. Àro rha haxa Samwew heno wahanonkay hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me nehxakon hatà, noro heno, kekon hatà, Pawru. ²¹Samwew heno yehtoko rma, tkayaryet komo wahanonkanàr xe nehxatxkon hatà, khoryen heno komo. Àro ke, àkayaryet kom me Saw wahanonkahoy hatà, Khoryenkomo, àwyanye. Kes muru rma noro hatà, Sawu, kekon hatà. Benytxamen heno yohamàthàyamo kukur me rma nehxakon hatà. Àkayaryet kom me rma, 40 me txemnyehàntatxownà hatà, Saw heno, kekon hatà, Pawru.

²²Amnye nyhe rma, Saw heno yowye hatà, Khoryenkomo. Romryenon komo kayaryet mehra harha manaha hampànà, omoro, kekon hatà, àwy, kekon hatà, Pawru. Noro heno hryetayo me Dafe heno wahanonkay hatà. Àkayaryet kom me harha wahanonkay hatà, kekon hatà. Noro heno hoko rma, onà wyaro nkekón hatà. Ohxe rma haxa naха, Dafe, Xese muru, rowya,

kekon hatà. Ryehutwatxho wyaro rma rha nehutwehe, noro. Royuknje ro me naha, kekon hatà, Khoryenkomo, Dafe heno hoko, kekon hatà, Pawru.

²³Noro heno yohamàtho me naha, Txesusu. Noro rma nyakye, Khoryenkomo, Ehsayewyana komo yonyhoryeny me ehtxoho me. Tàrwonàmàthàr yawo ro, nànyakye, kekon hatà, Pawru.

²⁴Txesusu yosonyhohra ro rma haka, nekarymekon hatà, Xowaw heno, aymomno ynye ro heno, Ehsayewyana komo wya. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko. Ataymompotxok xarha, kekon heno hatà, toto komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà, Pawru. ²⁵Twayehtoho hahnoke tehtoko rma, onà wyaro nkekong hatà, Xowaw heno, toto komo wya. Kryestu me uro muhutwetxow hamà. Norohnà uro, kekon heno hatà. Rohryetayo nomokyaha, ehonomnà xaxa rma noro ha, kekon heno hatà. Àhrorà womun yasotà wompokahra wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà, Xowaw heno, kekon hatà, Pawru.

²⁶Rokukur komo y, Akmaraw heno yohamàtho me manatxhe. Awawonye rma natxhe xarha, Khoryenkomo hona xeny komo, Xuknewyanahnà komo rma. Tàwya konyhoryetxho komo yonytxamohsoye, Khoryenkomo, kàwyanye, kekon hatà, Pawru.

²⁷Kryestu me Txesus hutwahra nehxatxonà, Xerusaryen hon komo, eh komo xarha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno nmenhotho hutwahra xarha nehxatxonà, kekon hatà. Anmenhothàyamo rma, tàrwonàhyamaxem me roro nay hamà. Hokano ytxoho yawasàn ho roro tonytxaxem me nay hamà. Uhutwahra mak nehxatxonà, Xerusaryen hon komo, kekon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà. Atxke naha, Txesusu, amoyathoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà. Àro wyaro àwyanye tatoko rma, ànmenhothàyam yawo ro rma nehxakon hamà, Txesusu, kekon hatà, Pawru. ²⁸Ehxera ro mak nehxakonà, noro yanhànnà. Twayekahoryehra nehxakonà, anhàn exhera esnàr ke. Wayehkahotxownà mak hatà, nyamoro ha, Peratusu wya, kekon hatà, Pawru. ²⁹Àro wyaro àwyanye tàxanomkahnohrà ke ryhe, àmenhosahonhàr yawo ro rma haxa nehxakonà, Txesusu. Àwayhàtxhe rma, ekehàthàrà yonàhtotxownà hatà, anar komo, wewe hoye. Nenamtxownà hatà, onamno ytxoho yaka, toh yowtar yaka rma, kekon hatà. ³⁰Nanàmye mak ha, Khoryenkomo, àwayehxemo kom waye, kekon hatà, Pawru.

³¹Mexe nyhe asanàmsah me nosonyhekong hatà, takorono rotho komo wya, Karyeryeya hoye àtoxemotho komo wya, Xerusaryen hona àtoxemotho komo wya. Nyamoro rma, noro yokarymany me harha natxhe, toto komo wya, kekon hatà, Pawru.

³²Àrwo yonyhorunu yokarymaxe amna nomokno, ohyakanye, kekon xarha tà. Onà wyaro rma naha, àrwo yonyhorunu. Tàwya, nomokyaha hampànnà, ronànyaknyàrà, katxhàrànhàrà yawo ro nehxakon haxa hatà, Khoryenkomo. Àro wyaro nkekong hatà, amnyehra, khoryen heno komo wya, kekon hatà, Pawru. ³³Kàwyamo ryhe, nyamoro heno yohamàtho me tehxatxhe. Kàwyamo

rma kowakryetxownà, Khoryenkomo, tárwonàmàthàrà yawo ro tesnàr ke, tàwya Txesusu nyaknyàr ke, kekon hatà. Tànànyaknyàr hoko rma, onà wyaro nmenhohoy xarha tà, wano komo karyehtan yawo, kapeturu 2 yawo rma.

Romuru omoro. Romuru ro me haxa mpànà khutwamohson ha, àkehe hampànà, ohoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Pawru.

³⁴Tànànyaknyàr hoko rma rha, onà wyaro nmenhohoy xarha tà.

Rowya kowakryehe xaxa mak hampànà katxho ryhe, enyhoru ro me xaxa naха. Yaworo xaxa naха. Àro wyaro rma àkekona, Dafe henò wya. Àro wyaro rma rha àkehe xarha, owya xarha.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, tànànyaknyàr hoko, kekon hatà. Àro wyaro tatoko rma, àwayehxemo kom waye tàwya noro yanàmtaho hoko nàrwonakon hamà. Àwayehpànà ro me harha noro yehtxoho hoko rma nàrwonakon hamà, kekon hatà, Pawru.

³⁵Àro ke, onà wyaro nmenhohoy xarha tà, Dafe henò wya, wano komo karyehtan yawo, anaro kapeturu yawo rma.

Onàhnàn me wehxaha. Enyhoru ro me wehxaha, owya. Àro ke, anhàntahra hak nahko, noro hunutho, kany me haxa manaha, rohoko.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe henò nmenhoho, kekon hatà, Pawru.

³⁶Thokohra ryhe àro wyaro nmenhoy hamà, Dafe henò. Noro henò hunutho rma nanhàntay hamà, twayhàtxhe. Twayehpàra ro rma haka, Khoryenkom yoyukye hatà, támryenon komo yowakryenàr hoko. Àro wyaro tàwya Khoryenkomo yoyuhtukatxhe rma, wayehye henò hatà, kekon hatà. Àhoryen henò kom waka nematxownà hatà. Enamsahotho rma, nanhàntekon hamà, kekon hatà. ³⁷Txesus haxa ryhe, anhàntahnà ro me nehxakonà, Khoryenkomo nanàmàtho me tesnàr ke, kekon hatà, Pawru.

³⁸Àro ke, onà wyaro uhutwamohsehe, owyanè, rokukur komo y, kekon xarha tà. Txesus wayehrà ke ryhe, toseryewhokaxem me naха, Khoryenkomo, khokonye, kanhànàthàyam hoko rma. Àro wyaro rma amna nekaryemehe, owyanè, kekon hatà, Pawru. ³⁹Noro wayehrà ke rma kanhànàthàyamo yowtähkehe, Khoryenkomo, Txesus hona kàwyanye xenyetok mak ha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Ayanhànàthàyamo yowrà xe rma manatxhe haryhe, Moyses henò wya kàyweronàhyamatxho kom yawo ro oyesnàr kom ke mak ha. Àro hoye rohra mak towsom me naха. Noro hona kàwyanye xenytxoho hoye ro haxa ryhe, towsom me naха, kanhànàthàyamo, omeroro mak ha, kekon hatà, Pawru.

⁴⁰Àro ke, Khoryenkomo wya ayanàhnahrà kom hona mpàn xenytxoko. Àro hoko rma, onà wyaro nmenhotxownà hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro henò komo.

⁴¹Rowohnye me manatxow hamà, rohona xenyhera oyesnàr komo ke. Uro enytxatxoko. Keryehoketxhe hampànà. Rahoxetà uhutwamohsehe hampànà, owyanè. Eryehokano ytxoho rma weryaha hampànà. Àro rma yokarymetxhe hampànà, ranoto komo,

owyanye. Owyanye enytxatxhe rma, Khoryenkom yahoxet àro hamà kahra rma manatxhe hampànà. Àro ke kanàhnohyatxhe hampànà. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Pawru. Àro wyaro nekarymatxehkay hatà, toto komo wya.

⁴²Nahatakatxownà hatà, Pawru komo, ohsamnohtoho kom yaye. Ahatakantokonye rma, onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, àwyanye. Àro wyaro rma rha ekarymatxok xarha, amna wya, ketxkon hatà. Anaro hokano ytxoho yawasàn ho ekarymatxoko nyhe, amna wya, ketxkon hatà, toto komo.

⁴³Nahatakatxehkatxownà hatà, ohsamnohxemotho komo. Pawru kom yakoro totxownà hatà, ukukuru komo, Xuknewyana komo rma, Xuknewyanahnà komo xarha. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro hatà, Xuknewyanahnà komo. Thenyenohnà komo rma totxownà hatà, Pawru kom yakoro. Hananàhtxownà hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Onà wyaro nketxkon hatà, àwyanye. Kowakryeny kom me naha, Khoryenkomo. Noro hona roro rma haxa ehtxoko, ketxkon hatà, àwyanye.

⁴⁴Nenmahye haxa hatà, anaro hokano ytxoho yawasàn xarha. Nohsamnohtàkatxownà hatà, owto ymo hon komo, omeroro. Khoryenkomo rwonà yonytxaxe nohsamnohtàkatxownà hatà.

⁴⁵Natakuyatxkon mak hatà, Xuknewyana kukuru komo. Thenyehra rma haxa nohsamnohtxow hamà, toto komo, Pawru komo hyaka, ketxkon hatà. Àro ke natakuyatxkonà rma haxa hatà. Yaworohra màkehe, ketxkon hatà, Pawru wya. Noro wàràhyaketxkon xarha tà.

⁴⁶Onà wyaro nketxkon hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha, oseryehpàrà ro mak hatà. Owyanye htxero ryhe tarwonà yonytxanàr xe nehxakonà, Khoryenkomo, ketxkon hatà, Xuknewyana komo wya. Àro ke owyanye htxero amna nekarymeko. Enytxanàr xehra mak manatxow hamà. Khoryenkomo wya, karyhe roro harha manatxhe, katxho me oyesnàr komo xehra manatxow hamà, ketxkon hatà. Àro ke, Xuknewyanahnà komo wya haxa ryhe amna nekarymehe, ketxkon hatà, Pawru komo. ⁴⁷Àro wyaro rma amna yanotomaye, Kohkomo. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàrà.

Xuknewyanahnà komo hyaka dyakyaha. Anaro rha yana komo hyaka dyakyaha, omeroron komo hyaka rma. Enyhoryeny kom me uro muhutwamohsehe, àwyanye. Weyu wya awasmeno ynyetokono wyaro, uro muhutwamohsehe, àwyanye, Xuknewyanahnà komo wya. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, ketxkon hatà, Pawru komo.

⁴⁸Àro wyaro tåwyanye enytxatxhe rma, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, Xuknewyanahnà komo. Ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo rwonà, ketxkon hatà. Txesusu yahohtxownà hatà, ukukuru komo. Khoryenkomo nwahanonkatxho komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Noro wya, karyhe roro harha natxhe, moxamo, katxho komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Nyamoro rma, Txesusu yahohtxownà hatà.

⁴⁹Tokarymaxem me rma haxa nehxakon hatà, Kohkomo rwonà, àton komo wya, Peseknya yamtar hon komo wya.

⁵⁰Xuknewyana komo haxa ryhe, Pawru komo yeryewhamnohtxownà hatà. Atxke natxhe, Pawru komo, ketxkon hatà, notxwakomo komo wya. Xuknewyanahnà komo rma nyamoro hatà, notxwakomo komo. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro hatà. Ehonomnà me nehxatxkon hatà, horykomo komo hetx kaxe. Nyamoro wya, atxke natxhe, Pawru komo, ketxkon hatà, Xuknewyana komo. Àro wyaro Pawru komo yeryewhamnohtxownà hatà, horykomo komo wya, owto yoh komo wya. Àro ke, towto kom hoye nànyahtxownà hatà. Amna yowto hoye àtotxok ha, ketxkon hatà, àwyanye.

⁵¹Àro ke àsnye ro totxownà hatà, Pawru komo. Tàtonàr kom me nehtahpunktatxownà hatà, àton kom hoko. Anhàn komo hutwamohsoto rma mon nehxakon hatà, ehtahpunktanàr komo. Ekonyu hona totxownà hatà, Pawru komo.

⁵²Teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu yahosnyenhàyamo, Antxeyokeya hon komo rma, Peseknya yamtar hon komo rma. Ewan yawonye rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkom yokato.

Ekonyu ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

14 ¹Ekonyu hona tahatakatxhenye, nowomtxownà hatà, Pawru komo, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka. Àro yawo rma nekarymatxownà hatà, toto komo wya Txesusu yahohtoho me. Thenyenohnà komo rma nahohtxownà hatà, Xuknewyana komo rma, Kryekyana komo xarha.

²Anar kom haxa ryhe, ahohsàra nehxatxkon hatà. Xuknewyana komo rma nyamoro hatà. Nyamoro rma, anar komo yowakàhkahnointxownà hatà, Pawru kom hoko. Xuknewyanahnà komo rma yowakàhkahnointxownà hatà, àhokonye. Atxke natxhe, Pawru komo, ketxkon hatà, àwyanye. Àro ke, atxke harha nehutwetxkon hatà, toto komo, Pawru kom hoko.

³Mexe nyhe mak nehxatxkon hatà, Pawru komo, àto. Kohkomo yokarymetxkon hatà, oseryehpàra ro mak hatà. Towahke xaxa naha, Kohkomo, khokonye, ketxkon hatà, toto komo wya. Eryehokano xarha yeryhekon hatà, Kohkomo, Pawru komo wya. Tahoxetà rma yonyhekon hatà, toto komo wya. Àro hoye ro, yaworo xaxa rokarymetxhe, moxamo, kany me rma nehxakon hamà, Kohkomo.

⁴Àme ryehra mak nehxatxkon hatà, owto hon komo. Xuknewyana komo ryhe, yaworo nketxhe, ketxkon hatà, anar komo. Pawru komo ryhe, yaworo nketxhe, ketxkon hatà, anar komo.

⁵Pawru komo fufurymetxkon haryhe tà, àton kukuru komo, Xuknewyanahnà komo rma, Xuknewyana kom yakoro xarha, owto yoh kom yakoro xarha. Tanàhnohtxe, ketxkon haryhe tà, Pawru kom hoko. Toh ke tetahatxe, ketxkon hatà.

⁶Hutwetxkon mak hatà, Pawru komo. Àro ke nekahtàmtxownà hatà. Totxownà hatà, Ryestra hona, Dekme hona xarha, àro màhton hona xarha,

anaro rha owto hona rma. Ryekayonya yamtar hono rma àro ha, owto, anaro rha. ⁷Àton komo wyà àrwo yonyhorunu yokarymetxkon hatà.

Ryestra ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

⁸Ryestra ho nehxakon hatà, toto, àhrohnà. Tahon ho roro nehxakon hatà, àtohnà ro mak hatà. Àhrohra rma nenuruy hatà. ⁹Noro ryhe, Pawru rwonà yonytxekon hatà.

Nenytxehkekon hatà, Pawru. Khoryenkom hona nenyang hamà, mosonà, kekon hatà, tàwya rma. Tàhroryexem me nay hamà, Khoryenkom hona tàwya xenjà ke, kekon hatà, Pawru, tàwya rma. ¹⁰Àro ke, onà wyaro nkekong hatà, teryewrye ro, àwya. Asanàmko ha, ohror ho harha, kekon hatà. Àtoko rma, tatahrumso ro nasanàmye hatà, àhrohnàtho. Nataryeknohyakon harha tà.

¹¹Nenytxownà hatà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Pawru wya àhroryetxhàrà yonytxownà hatà. Àro ke, teryewrye ro nàrwonatxkon hatà. Onà wyaro rma nketxkon hatà, tarwon kom yawo, Ryekayonya yamtar hon komo rwon yawo rma. Khoryenà ro kukuru komo nàhtotxow hamà, kàhyakanye, ketxkon hatà, Pawru kom hoko. Toto me harha natakàhtotxow hamà, moxamo, khoryenà ro kukuru komo, ketxkon hatà. ¹²Àro ke, thoryenà ro komo yosot ke nesohtotxownà hatà. Xuupeteh moson hamà, ketxkon hatà, Bahnakme hoko. Mehkuryu moson hamà, ketxkon hatà, Pawru hoko, ekarymanye ro me haxa noro yesnàr ke.

¹³Toy hatà, horykomo. Xuupeteh mân yonye ro rma mok nehxakon hatà. Owto watxan hotawo nehxakon hatà, Xuupeteh mânà ymo. Àsna toy hatà, noro. Fakatho yarày hatà, thoryenà ro komo wya tâmrà horà haryhe tà. Àwarhorokuhtosaho nehxakon hatà, fakatho, tâmsom me tesnàr ke. Àharaxkanàr xe nehxakon haryhe tà, noro, toto kom yakoro. Pawru komo wya tâmrà xe rma nehxatxkon haryhe tà. Thoryenà ro komo yowakryenàrà rma mon nehxakon hatà, àwyanye.

¹⁴Àsok hana nehxatxkon ha, Txesusu nànyaketxho ro kom ha, Pawru rma, Bahnakme xarha. Toto komo wya towakryetxho komo hutwahra nehxatxkonà htixer hakahpa tà, àrwon kom yawohra tesnàr komo ke hatà. Amnye hutwatxownà harha tà. Atxke nehxakon hatà, àwyanye. Àro ke, twomunuthuyamo yawototxownà hatà, toseryehokatxho komo hutwamohsonàr horà. Karyhe totxownà hatà, toto kom waka, ohsamnohxemo kom waka.

¹⁵Toto komo y, ketxkon hatà, teryewrye ro. Àsok tawro àro wyaro manatxow harha. Toto me rma amna naha, owyaronye rma rha, ketxkon hatà. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe amna nomokyako, ohyakanye. Onà wyaro rma amna nekarymehe, owyanye. Ohoryenà rotho komo àhnànkatzoko, ehxenà ro me esnàr komo ke mak ha, ketxkon hatà. Khoryenkom hona haxa xenytxoko. Tehxemà ro me naha, noro ha. Kahe yakàhtonyenhàrà rma noro ha, yukryeka xarha yakàhtonyenhàrà, tuna ymo xarha yakàhtonyenhàrà, ketxkon hatà. Omeroro rma nakàhtoye, noro ha, ketxkon hatà, Pawru komo. ¹⁶Noro rma, ohsànàhpàrà

rma hak nehxakonà, mexe rma haxa mak ha. Àsok tawro hana. Tano me ronye rma neryehotetxkon hamà, amnyehran heno komo, anaro rha yana heno komo, ketxkon hatà. Àsok maken kom hoko rma haxa nehxatxkon hamà. Ohsànàhpàra rma hak nehxakonà, Khoryenkomo, àhokonye. Àro hokohra ehtxoko kahra rma hak nehxakonà, àwyanye, ketxkon hatà.¹⁷ Àro wyaro kanyehnà rma, nehutwamohsekònà rma, àwyanye. Khoryenkomo me rma nehutwamohsekònà, tàwya ewakryenàr komo ke mak ha. Àsok tawro hana. Tuna nyaknye me naха, noro ha, ketxkon hatà. Nat yahtanàhnye me naха. Dyahmany kom me naха. Kotmany kom me naха, ketxkon hatà. Keryehotanàhnye kom me rma naха. Àro wyaro ewakryenàr komo ke ryhe, Khoryenkomo me nehutwamohsekònà hamà, toto komo wya, anaro rha yana komo wya, omeroron komo wya, ketxkon hatà, Pawru komo. Àro wyaro nekarymatxownà hatà, toto komo wya.

¹⁸Tàwyanye enytxatxhe rma, ewakryenàr komo xe rma nehxatxkon haryhe tà, toto komo, thoryenà ro me tàwyanye xenyàr komo ke hatà. Krawame rma haxa natàknanàhkatzownà hatà, Pawru komo.

¹⁹Taa. Ryestra hona nomohtxownà hatà, Xuknewyana komo. Antxeyokeya hoye nomohtxownà hatà. Ekonyu hoy xarha nomohtxownà hatà. Atxke natxhe, moxamo, etahatxoko, ketxkon hatà, nyamoro, àton komo wya, Ryestra hon komo wya. Àro ke, Pawru heno yotahatxownà hatà, toh ke, Bo. Wayehno yxak ha, ketxkon hatà. Àro ke, noro heno hpexehtxownà hatà. Owto hoye natxownà hatà. Àto rma nànomtxownà hatà. Àwayehsah me noro hutwetxkon hatà.

²⁰Amnye nomohtxownà hatà, Txesusu mryenon komo, noro heno hyaka. Say, àtoko rma nasanàmye hatà, Pawru. Toy harha tà, owto hona.

Enmahàtxhe, totxownà xarha tà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Dekme hona totxownà hatà.²¹ Àrwo yonyhorunu yokarymatxownà hatà, àton komo wya. Txesusu yahohtxownà hatà, àton kukuru komo, thenyenohnà komo.

Àro wyaro tàwyanye ekarymatxehkatxhe rma, totxownà hatà, Pawru komo. Yawo rma rha totxownà harha tà, Ryestra hona, Ekonyu hona xarha, Antxeyokeya hona xarha.²² Txesusu mryenon komo hananàhyatxkon hatà, àhnawonye tahoxerye ehtxoho menye. Txesus hona xenye ro me ehtxok hampànà, ketxkon hatà. Teryewhamnohsom me rma haxa manatxhe hampànà. Amnye Khoryenkomo yowto hona tátetxhe ha. Tohra ronye rma haka, teryewhamnohsom me rma tehxatxhe hampànà, ketxkon hatà, Pawru komo.

²³Txesusu mryenon yonye ro komo wahanonkatxownà xarha tà. Anaro rha owto ho, anato rha tohsamnohsomà ro kom hoye rma, xenye ro komo wahanonkatxownà hatà, Pawru komo. Kohkom yakoro nàrwonatxkon xarha tà. Natahyehnometxkon xarha tà, tano me ronye rma. Àro wyaro texetxhenye, onà wyaro nàrwonàmtxownà xarha tà, Kohkom yakoro. Ohxe txetxoko, moxamo, ayahosnyenhàyamo, ketxkon hatà, àwyamo.

Tànyaknyenhàyamotho komo hyaka harha Pawru komo tothàrà on ha.

²⁴Totxownà xarha tà, Pawru komo. Pesecknya yamtar horye totxownà hatà. Pehxe hona totxownà hatà. Pamferya yamtar hono rma àro ha, Pehxe. ²⁵Àrwo yonyhorunu yokarymatxownà hatà, Pehxe hon komo wya. Tàwyanye ekarymatxhe rma, totxownà xarha tà. Atarya hona totxownà hatà.

²⁶Àto rma nosonkahtxownà hatà, kanawa ymo yaka. Tuna ymo wetotxownà hatà. Antxeyokeya hona harha totxownà hatà. Àton komo ryhe, ànyaknyenhàyamotho me nehxatxkon hatà. Onà wyaro kanyenhràtho me rma nehxatxkon hatà. Apa y, ohyaka atamohxe tetxhe, moxamo, àro ke towahke xaxa exko, àhokonye, kanyenhràtho me nehxatxkon hatà, Antxeyokeya hon komo, Pawru kom hoko. Àro ke, àhyakany harha totxownà hatà, Pawru komo, tatamohtxekatxheny mak hatà.

²⁷Antxeyokeya hona tahatakatxhenye rma, Txesusu mryenon komo yanyehtxownà hatà. Àro ke nohsamnohtxownà hatà, àhyakanye. Noskarymatxehkatxownà hatà, Pawru komo, àwyanye. Onà wyaro amna yakoronomekonà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Xuknewyanahnà komo wya xarha, Txesusu yokarymahekonà, noro ha, amna wya, thona harha àwyanye xenytxoho me, ketxkon hatà. Omeroro nekarymatxehkatxownà hatà, Pawru komo, àwyanye.

²⁸Àto nehxatxkon hatà, mexe nyhe hatà. Txesusu mryenon komo hyawo rma nehxatxkon hatà.

Xerusaryen ho Txesusu mryenon komo yosonytxatxhàrà on ha.

15 ¹Antxeyokeya hona nomohtxownà hatà, toto komo, Txesusu mryenon kukuru komo. Xukneya yamtar hoye nomohtxownà hatà. Txesusu mryenon komo hananàhyatxkonà rma haryhe tà. Atanyyokohra oyehtokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho mehrä ro mak manatxhe ha, ketxkonà rma haryhe tà, àwyanye. Moyses heno nmenhotho yawo rohra rma oyehtokonye, Khoryenkomo nenyhoryetxho mehrä ro mak manatxhe ha, ketxkonà rma haryhe tà, omohxemo komo.

²Nameryeketxkon mak hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Yaworohra màketxhe, ketxkon hatà, àwyanye. Thenyehra rma haxa natameryeketxkon hatà.

Àro ke, Pawru komo nyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma. Xerusaryen hona nànyahtxownà hatà. Txesusu nànyaknetxho ro komo hyaka ryhe nànyahtxownà hatà, Txesusu mryenon yonye ro komo hyaka xarha, Xerusaryen hon komo hyaka rma. Àton kom yakoro osonytxaxe nànyahtxownà hatà. Tannyokohorye kat natxowà, Xuknewyanahnà komo, Txesusu mryenon me tehtxoho menye, katxoko, horykomo komo wya, ketxkon hatà, tànànyaknyàr komo wya. Pawru komo rma nyamoro hatà, tànayahxem komo, Bahnakme xarha, anar komo xarha.

³Nànyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma.

Àro ke totxownà hatà, Pawru komo. Feneseya yamtar horye totxownà hatà. Samarya yamtar hory xarha totxownà hatà. Àton komo wya Xuknewyanahnà komo yokarymatxownà hatà. Txesusu yahohtxownà, Xuknewyanahnà komo, ketxkon hatà, àwyanye, anaro rha owto hon komo wya, Txesusu mryenon komo wya. Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, nyamoro, omeroro.

⁴Taa. Xerusaryen hona haxa nahatakatxownà hatà, Pawru komo. Teryehorye netakmetxownà hatà, àton komo, Txesusu mryenon komo rma, Txesusu nànyaketxho ro komo xarha, Txesusu mryenon yonye ro komo xarha. Noskarymatxownà hatà, Pawru komo, àwyanye. Onà wyaro amna yakoronomekonà, Khoryenkomo, ketxkon hatà. Noskarymatxehkatxownà hatà, àwyanye.

⁵Àto nehxatxkon hatà, Farysew kukuru komo. Txesusu mryenon me harha nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Onà wyaro nketxkon mak hatà. Tannyokohorye natxhe hampànà, Xuknewyanahnà komo, Txesusu mryenon me tehtxoho menye, ketxkon hatà. Moyses heno wya amna yweronàhyamatxho yawo ro ehtxoko, tketxhe xaxa hampànà, àwyanye, ketxkon hatà, nyamoro, Txesusu mryenon kukuru komo, Farysew komo rma.

⁶Àro ke nohsamnohtxownà hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo, Txesusu mryenon yonye ro kom yakoro xarha. Osonytxaxe nohsamnohtxownà hatà. Tannyokohory kat natxowà, Xuknewyanahnà komo, katxho hoko nosonytxetxkon hatà.

⁷Mexe rma haxa tosonytxatxhenye rma, nasanàmye hatà, Petru. Rowtà komo y, kekon hatà, àwyanye. Amnyehra khoyenye uro haxa rowahanonkaye, Khoryenkomo, Xuknewyanahnà komo hyaka rototoho me. Àrwo yonyhorunu yokarymaxe ronyakye, àhyakanye, kekon hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, Txesusu yahohtxownà, nyamoro ha. Àro wyaro rma muhutwetxow hamà, kekon hatà, Petru. ⁸Tàhnawonye ehutwatxho komo hutwekon hamà, Khoryenkomo, khutwanye ro kom kaxe. Àro ke tokato nyakye, àhonanye, kekon hatà. Àro wyaro Txesusu mryenon me harha hutwamohsetxkon hamà, amna wya. Kàhyakanye tàwya ànyaketxhàrà wyaro, nyamoro hyaka xarha tokato nyakye, kekon hatà, Petru. ⁹Anar me natxhe, Xuknewyanahnà kom kaxe, kahra rma nehxakon hamà, Khoryenkomo. Àme rye rma natxhe, Xuknewyana kom yakoro, kekon haxa hamà. Ewan komo rma yonyhoryeye, Txesus hona àwyanye xenyar ke mak ha, kekon hatà, Petru.

¹⁰Àro ke, àsok tawro Khoryenkomo mameryeketxow harha, kekon xarha tà. Àsok tawro, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxorye natxhe hampànà, Txesusu mryenon me tehtxoho menye, màketxow harha. Àro wyaro owyanye tatoko rma, Khoryenkomo mameryeketxow hamà, kekon hatà. Àro yawo ron me krawame rma haxa natxow hamà. Àsok tawro hana. Krawame rma haxa nehxatxkon hatà, khoryen heno komo, àro yawo ron me, tohonye rma haxa mak hatà. Kàwyam xarha, krawame rma haxa tehxatxow hamà, àro yawo

ron me, kohonye rma haxa mak ha, kekon hatà, Petru. ¹¹Tonyhoryexem me xaxa mpànà natxhe ha, nyamoro ha, towahke xaxa Txesusu yesnàr ke mak ha, towahke xaxa Kohkomo yesnàr ke mak ha. Àro wyaro rma rha tonyhoryexem me tehxatxhe, kàwyam xarha, towahke xaxa noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Petru, tosonytxaxem komo wya, omeroron komo wya.

¹²Osonytxahra harha nehxatxkon hatà, nyamoro. Bahnakme komo rma yonytxatxownà hatà. Noskarymatxownà hatà, Bahnakme komo, Pawru xarha. Xuknewyanahnà kom wawo texetxhàyamo yokarymatxownà hatà. Khoryenkomo wya tahoxetà yonyhothàrà rma yokarymatxownà hatà. Tàwyanye eryehokano yeryetxhàrà rma yokarymatxownà hatà, Bahnakme komo, Pawru xarha.

¹³Oskarymatxehkatxhenye rma, onà wyaro nkekong haxa hatà, Txaku. Rowtà komo y, uro haka rha enytxatxoko, kekon hatà. ¹⁴Semawu rwonà menytxatxowà. Mosonà htxero nyakye hatà, Khoryenkomo, Xuknewyanahnà komo hyaka. Àwayenye rma wahanonkatxownà hatà, tàmryenon kom me, kekon hatà, Txaku. ¹⁵Àro rma yokarymatxownà hatà, amnyehran heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁶Amnye wewakryetxhe xarha hampànà, romryenon komo, kehe, Kohkomo. Nyamoro kayaryet mehra harha natxow hamà, Dafe heno yohamàthàyamo. Àro ke, ewakryehnà me rma natxow hamà, kehe. Amnye àkayaryet kom me harha mpànà naha ha, anaro, noro heno yohamàthàyamo kukuru rma, kehe, Kohkomo. Romryenon komo kayaryet me harha noro weryaha, ¹⁷anar komo wya rohona xenytxoho me, Xuknewyanahnà komo wya rohona xenytxoho me, kehe, Kohkomo. Romryenon kom me rma rha natxhe, Xuknewyanahnà komo xarha, rohona xeny komo rma, kehe, Kohkomo. ¹⁸Àro rma yonytxamohsekònà rma, amnyehra. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà, Txaku.

¹⁹Àro ke, onà wyaro àkehe, kekon xarha tà. Xuknewyanahnà komo yeryehokahra tehtxe. Khoryenkocom hona harha xeny komo rma yeryehokahra tehtxe, kekon hatà, Txaku. ²⁰Kàkaryehtan kom haxa benhotxe, àhyakanye, àhananàhrà kom horà. Onà wyaro rma thananàhtxe, kekon hatà. Thoryenà ro komo wya woto yàmyatxow hamà, anar komo, okukuru komo rma, tàwyanye ewakryenàr horà, tkatxe. Àro wyaro tàmsahotho hoye tonohra ehtxoko, tkatxe, àwyanye, kekon hatà, Txaku. Wos hokohra ehtxoko, tkatx xarha. Ohetx mehra ehtoko, wos hokohra ehtxoko, tkatx xarha. Onyo mehra ehtoko, kàrà hokohra ehtxoko, woràskomo komo y, tkatx xarha, àwyanye, kekon hatà, Txaku. Awehxahotho me woto yehtoko, tonohra ehtxoko, àkamsuhtahra esnàr ke, tkatx xarha, àwyanye. Woto komo kamsukutho yonhàrà ro mak ehtxoko, tkatx xarha. Àro wyaro katxho komo rma benhotxe, àhyakanye, kekon hatà, Txaku.

²¹Àro wyaro thananàhyatxow hamà, Moyses heno nmehnotho hutwany me rma esnàr komo ke, kekon hatà. Àsok tawro hana. Anaro

rha owto ho tàrwonàhyamaxemà ro me nay hamà, noro heno nmenhoho. Hokano ytxoho yawasàn ho yohà tokarymaxemà ro me nay hamà, anaro rha ohsamnohno ytxoho ro yawo, kekon hatà. Amnyehra rma haxa tonytxaxemà ro me rma nehxakon hamà. Xuknewyanahnà komo xarha, enytxanyenhàr me natxow hamà. Àro ke, àro wyaro thananàhyatxow hamà, Txesusu mryenon me harha ehxemo komo, kekon hatà, Txaku, tosonytxaxem komo wya.

**Xuknewyanahnà komo hyaka Txaku komo
nmenhoho yokarymatxhàrà on ha.**

²²Tàwyanye Txaku rwonà yonytxatxhe rma, àro wyaro hamà, ketxkon hatà, Txesusu nànyaketxho ro komo, Txesusu mryenon yonye ro komo xarha, Txesusu mryenon komo xarha, omeroro. Kukukuru komo tànayahtxe, Antxeyokeya hona, ketxkon xarha tà. Kukukuru komo tànayahtxe, Pawru kom yakoro, Bahnakme yakoro xarha, ketxkon hatà. Àro ke, tkukuru kom waye asako wahanonkatxownà hatà. Anaro Xuknasà Bahsakmasà. Anaro xarha Seryasà. Horykomo komo rma nyamoro hatà, Txesusu mryenon yonye ro kukuru komo rma. Nyamoro rma nyahtxownà hatà, Antxeyokeya hona.

²³Tkaryehtan komo yarhotxownà hatà, àwyanye. Onà wyaro nmenhotxownà hatà, tkaryehtan kom yawo. Txesusu nànyaketxho ro komo amna. Txesusu mryenon yonye ro komo xarha amna. Amna nmenhehe, ohyakanye. Txesusu mryenon komo omnyamo, amna yowtà komo rma. Xuknewyanahnà rma omnyamo, Antxeyokeya hon komo rma, Serya yamtar hon komo xarha, Seryeseya yamtar hon komo xarha. Ohyakanye amna nmenhehe. Ohxe manatxowà. ²⁴Oyeryehoketxok hatà, amna kukuru komo. Atxke ahananàhyatxok hatà. Anar me rha tehutwaxem me oyeryatxok hatà. Amna yano mehra mak ahananàhyatxok haryhe, nyamoro ha. ²⁵Àro ke, osonytxaxe amna nohsamnohyako. Amna yosonytxatxhe rma, onà wyaro amna nkek haxa ha. Kukukuru komo tànayahtxe, Antxeyokeya hona, keknan amna. Àro ke asako amna nwahanonketxoko. Nyamoro rma amna nànyakyaha, ohyakanye, Bahnakme kom yakoro. Amna nàhnàrà rma nyamoro ha, Bahnakme komo, Pawru xarha. ²⁶Totahaxe ro osoxanomkahnohxemo rma nyamoro ha, Txesusu Kryestu yanoto me tesnàr komo ke mak ha, Kohkom yanoto me tesnàr komo ke mak ha. ²⁷Xuknas komo rma amna nànyakyaha, akoronye. Seryas xarha amna nànyakyaha. Amna yosonytxatxhàrà yokarymetxhe, owyanye. ²⁸Oyohonye rma haxa ahananàhrà komo xehra amna naha. Oyohonyehra mak amna ahananàhyatxhe. Khoryenkom yokato yano me onà wyaro amna ahananàhyatxhe. Onà wyaro rma tehxorye manatxhe ha. ²⁹Thoryenà ro komo wya woto yàmyatxow hamà, anar komo, okukuru komo rma, tàwyanye ewakryenàr horà. Àro wyaro tàmsahotho hoye tonohra ehtxoko. Woto komo kamsukutho yonhàrà ro mak ehtxoko. Awehxahotho me woto yehtoko, tonohra ehtxoko, àkamsuhtahra esnàr ke. Wos hokohra ehtxoko. Ohetx mehra ehtoko,

wos hokohra ehtxoko. Onyo mehra ehtoko, kàrà hokohra ehtxoko, woràskomo komo y. Àro wyaro katxho kom yawo ro oyehtokonye, ohxe manatxhe. Ànaha kahpa. Àro wyaro rma nmnenhotxownà hatà, Txaku komo, Xerusaryen hon komo.

³⁰Àro ke totxownà hatà, ànyahxemo komo, Pawru komo rma, Antxeyokeya hona. Tahatakatxhenye rma, Txesusu mryenon komo yanyehtxownà hatà. Nohsamnohtàkatxownà hatà. Àkaryehtan komo yàmtxownà hatà, Pawru komo, àwyanye. ³¹Nàrwonàhyamatxownà hatà, xenye ro komo. Tàwyanye enytxatxhenye rma, neryehotetxkon hatà, ohsamnohxemo komo, thananàhtoho kom hok hatà.

³²Txesusu mryenon komo hananàhyatxkon xarha tà, Xuknas komo, Seryas xarha. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Thenyehra nekarymetxkon hatà, Antxeyokeya hon komo wya. Tahoxye neryatxkon hatà, àhnawonye, tàwyanye àhananàhrà komo ke hatà. ^{33,34}Mexe nyhe nehxatxkon hatà, Xuknas komo, Antxeyokeya ho. Mex ehxah me, totxownà harha tà, tàyaknyenhàyamo hyaka harha. Nànyahtxownà harha tà, Txesusu mryenon komo, Antxeyokeya hon komo rma. Ohxe ayaryatxhe, Khoryenkomo, ketxkon hatà, àwyanye.

Pawru komo yotàhnànkatzhàrà on ha.

³⁵Antxeyokeya ho rma nehxatxkon hatà, Pawru komo, Bahnakme xarha. Hananàhno yeryatxkon hatà. Kohkomu rwonà yokarymetxkon hatà, àton komo wya. Nyamoro wyaro rma rha nekarymetxkon hatà, anar komo xarha, thenyenohnà kom hatà.

³⁶Mex ehxah me, onà wyaro nkekong hatà, Pawru, Bahnakme wya. Àpa rha tàtonye, anaro rha owto horye, kekon hatà, àwya. Àto rma Kohkomu rwonà tekarymaye. Àsna rma rha àpa tàtonye, Txesusu mryenon komo yonyxe. Àsok hana natxow ha, kekon hatà, Pawru.

³⁷Hàà, kekon hatà, Bahnakme. Xowaw Mahkusu xarha tanye, kekon hatà. Noro yanàr xe nehxakon hatà.

³⁸Anàr xehra mak nehxakon hatà, Pawru. Àna matà, kakoro tåtähoryempàn mokro harha, kekon hatà, Mahkus hoko. Pamferya yamtar ho kehtoko, kàhnànkaye. Kakoronomaxe àtohra nehxakonà. Àro ke, àtohra hak nahko, kakoro, kekon hatà, Pawru.

³⁹Àro hoye ro nosoytxownà hatà, Pawru komo, Bahnakme yakoro. Àro ke notàhnànkatzxownà hatà. Mahkusu yarày hatà, Bahnakme. Tuna ymo wetotxownà hatà, eryetarà ymo hona, Xeprye yamtar hona.

⁴⁰Pawru ryhe, Seryas wahanonkay hatà, takoron me hatà. Nyamoro hoko, Kohkom yakoro nàrwonàmtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Apa y, ohxe atxoko, moxamo. Towahke xaxa exko, àhokonye, ketxkon hatà, Àro ke totxownà hatà, Pawru komo, Seryas xarha. ⁴¹Serya yamtar horye totxownà hatà, Seryeseya yamtar hory xarha. Àto nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon

komo. Anato rha tohsamnohsomà ro me nehxatxkon hatà. Nyamoro hananàhtxownà hatà, Pawru komo, àhnawonye tahoxyrye ehtxoho menye.

Pawru komo wya Txemohtyo yaràthàrà on ha.

16 ¹Totxownà xarha tà, Pawru komo, Seryas xarha. Dekme hona totxownà hatà, Ryestra hona xarha. Àto nehxakon hatà, toto, Txesusu mryenonà. Txemohtyo rma noro hatà. Àyonà ryhe, Xuknewyana me nehxakon hatà. Txesusu yahosnyenàrma mok nehxakon hatà, àyonà. Àyàmà ryhe, Kryekyana me haxa nehxakon hatà. ²Enyhoru rma haxa mokro, Txemohtyo, ketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Ryestra hon komo rma, Ekonyu hon komo xarha.

³Txemohtyo yanàr xe nehxakon hatà, Pawru, takoro. Atanyyokohra mak nexey hatà, noro, Kryekyana muru kax hatà. Enytxako, kekon hatà, Pawru, àwya. Anaro rha owto hona tontoko, Xuknewyana kom waka tâtehe. Anatoko onà wyaro nketxow hana, nyamoro, ohoko. Atanyyokohnà moson hamà, Kryekyana muru kaxe, ketxow hana, ohoko. Àro hoye ro kxeatra natxow hana, kekon hatà, Pawru. Àro ke atanyyokohoko, Xuknewyana mryer me oyesnàr ke, kekon hatà, Txemohtyo wya. Àro ke nanyyokohoy hatà, Pawru.

⁴Totxownà hatà, Pawru komo, anaro rha owto hona. Àton komo wya, xarha, Xerusaryen hon komo karyehtanà yonyhetxkon hatà, Txesusu mryenon komo wya hatà. Onà wyaro ahananàhyatxhe, Txesusu nànyaketxho ro komo, Txesusu mryenon yonye ro komo xarha, Xerusaryen hon komo rma, ketxkon hatà, àwyanye. Àro yawo ro ehtxoko, ketxkon hatà, àwyanye. ⁵Àro ke, thananàhtoho kom yawo ro rma haxa nehxatxkon hatà, Txesusu mryenon komo, anato rha tohsamnohsomà ro komo. Txesusu hona rma haxa nenyatxkon hatà. Emahona ro nehamyatxkon hatà.

Maseknonya hon kom hoko Pawru yosenyetàthàrà on ha.

⁶Àsok hana tetxkon ha, Pawru kom ha. Khoryenkom yokato yano me tetxkon hatà. Aaseya yamtar hon komo hyaka ànyakheranye nehxakon hatà, noro. Rorwonà yokarymahra ehtxoko, àwyanye, kekon hatà. Àro ke, Fàryexeya yamtar hory haxa totxownà hatà, Karaseya yamtar hory xarha. ⁷Meeseya yamtar màtkoso totxownà hatà. Àto tehtokonye, tâtotxahke nehxatxkon hatà, Betxenya yamtar hona. Àtohra mpàn ehtxoko, kekon mak hatà, Txesus yokato, àhnawonye. Àro ke àtohra nehxatxkon hatà, Betxenya yamtar hona. ⁸Meeseya yamtar màtkoko rma totxownà hatà. Tàroakne hona haxa nahatakatzownà hatà.

⁹Àto tehtoko, nosenyetày hatà, Pawru. Kohsaya nosenyetày hatà. Toto yonyey hatà, tosenyetnàr me. Maseknonya yamtar hono ryhe yonyey hatà. Omoko, Maseknonya yamtar hona, kekon hatà, teryewrye ro. Omoko, amna yakoronamaxe, kekon hatà, Pawru wya. ¹⁰Àro wyaro nenytxay hatà, Pawru, tosenyetnàr me hatà. Àro wyaro tosenyetàtxhe rma, Maseknonya yamtar hona tâtonàr xe nehxakon hatà, Pawru. Amna xarha, akoron komo rma, amna

tonàr xe amna nehxakonà, noro yakoro. Àton komo wya àrwo yonyhorunu yokarymaxe tonàr komo xe nay hamà, Khoryenkomo, kekon amna.

¹¹ Àro ke, Tàroakne hoye amna ntoye. Tuna ymo amna nwetoye. Yaworo rma amna ntoye, Samotàraseya hona, eryetarà ymo hona. Enmahàtxhe, amna ntoy xarha, Neyaporyes hona. ¹² Àsnye ro amna ntoy xarha, Feryepos hona. Maseknonya yamtar hono rma àro ha, owto ymo, Feryeposà. Anaro rha owto yoho rma haxa naha, Maseknonya yamtar hon yoho rma haxa mak ha. Homa honotho komo yowto me harha nexey hatà, Feryeposà. Mexe nyhe amna nehxakonà, àto.

Feryepos ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

¹³ Hokano ytxoho yawasàn ho amna ntoye, owto hoye moxehra. Tuna yohokoso rma amna ntoye. Àsna nohsamnohyatxow hana, Khoryenkomo hutwany komo, noro yakoro àrwonàmso, kekon amna. Àto nehxatxkonà, woràskomo komo, ohsamnohxemo komo. Àwawonye amna neryewtaye. Àrwo yonyhurunu amna nekarymaye, àwyanye.

¹⁴ Amna yonytxany komo kukur me nehxakonà, wosà. Ryekneya rma noro hatà. Txeyatxera hoye omohsahotho rma mok nehxakon hatà. Wom yàmnye ro me nehxakon hatà, enyhoru rma yàmnye ro me hatà. Khoryenkomo honok me nehxakon hatà. Noro rma, ohxe Pawru rwonà yonytxaye. Kohkomo ryhe, ohxe nenytksamohsoye, àwy. ¹⁵ Àro ke nataymomopoye. Àmàn yawon komo xarha nataymompotxownà. Tataymomàtxhe, onà wyaro nkekona, teryewrye ro, amna wya. Àsok wehxano, owyanye, kekonà. Kohkomo hona xeny mehra kat wehxano, owyanye. Noro hona xeny me owyanye ronyetoko rma, omohtxoko, romàn yaka. Romàn yawo rma ehtxoko, kekonà, Ryekneya, amna wya. Àro wyaro teryewrye ro nàrwonàmye. Àro ke amna ntoye, àmàn yaka.

¹⁶ Taa. Anatoko amna ntoy xarha, Khoryenkomo yakoro àrwonàmno ytxoho ro na. Amna tontoko rma, amna yohoràye, omaso. Worokyamo yohà rma mok nehxakon hatà, noro ha. Eten kom rohoryano, amnye, kanye ro me nehxatxkon hatà, toto komo, noro wya. Amnye ehtxoho komo rma hutwamohsekong hatà, àwyanye, worokyamo yano me mak hatà. Àro wyaro àwy thutwamohsoto komo yehemetxkon hatà, toto komo. Txenyeru ke nehemetxkon hatà, omaso yanotomanye ro komo wya. Àro hoye ro tàtxenyerunke rma haxa nehxatxkon hatà, nyamoro ha.

¹⁷ Noro rma amna yohoràye. Amna wenarye nomokye. Onà wyaro nkekona, teryewrye ro. Khoryenkomo yanoto komo ryhe moxamo, kekonà. Omeroron komo yohon yanoto komo rma moxamo. Khoryenkomo wya oyonyhoryetxho komo yokarymetxhe, owyanye, kekonà, omaso, toto komo wya, worokyamo yano me mak ha.

¹⁸ Anatoko, àro wyaro rma rha nkekona xarha, anatok xarha, anatok xarha. Taa. Anatoko àro wyaro rma rha nkekona xarha, worokyamo yano me rma rha. Àro rma ho noro wetxe neramaye, Pawru, toseryehokanàr ke rma haxa

mak ha. Onà wyaro nkekona, worokyamo wya. Otowko ha, mosonà hyaye, kekonà. Àro wyaro mpàn àkehe ha, owya, Txesusu Kryestu yano me, kekonà, Pawru, worokyamo wya. Àtoko rma notowyе, noro ymo, omaso hyaye.

¹⁹Ewakhàrà rma haxa nehxatxkonà, anotomanye rotho komo.

Txenyerun komo yahohsàrà harha tehxatxow hamà, worokyamo yano me àrwomra harha omaso yesnàr ke, ketxkon hatà. Àro ke Pawru komo yahohtxownà. Txom, txom, Seryas xarha yahohtxownà. Nàhpexehtxownà, yakentaka. Owto yoh komo hyaka rma natxownà.

²⁰Onà wyaro nketxkonà, owto yoh komo wya. Xuknewyana komo moxamo, ketxkonà. Hawana me nomokyatxoko, kowto kom hona. Keryehoketxhe xak mak ha, ketxkonà. ²¹Anar me xak make kàyweronàhyametxhe ha. Homayana ryhe kàwyamo. Tonytxahoryehra ro mak naha ha, àrwon komo, kàwyanye. Àro yawo rohra tehxatxow hamà, kàwyamo, Homayana kom kaxe, ketxkonà, omaso yanotomanye rotho komo, owto yoh komo wya.

²²Pawru komo wàràhyaketxkom xarha, toto komo, ohsamnohxemo komo. Àro ke newakàhkahtxownà, owto yoh komo, Pawru kom hoko, Seryas hoko xarha. Àwomunuthuyamo yowhotxownà, tanoto komo wya. Nàhpokhotxownà, àhpoknyo ynye ro komo wya. ²³Wewe ke nàhpokhtxownà, thenyehra rma haxa, bey bey bey bey bey. Tàwyanye àhpoketxhenye rma, nahryemtxownà, watxa ymo yaka. Ohxe mpàn xenytxoko, ahatakanàr kom hona, ketxkon hatà, owto yoh komo, watxa ymo yonye ro wya. ²⁴Àro wyaro katxho hoye ro, yuhnayen yaka haxa nenkahtxownà hatà, watxa ymo yonye ro. Nàhroyakàhnohtxownà xarha tà, wewe ke.

²⁵Asok hana nehxatxkon ha, Pawru kom ha, Seryas xarha. Kohsarakanawo Khoryenkom yakoro nàrwonatxkon hatà. Noro hoko rma wanotetxkon xarha tà. Nenytxetxkon hatà, anar komo, ahryemxemo komo rma. ²⁶Àtoko rma nosowusày hatà, yukryeka, sàkà sàkà sàkà kay hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Natahyey hatà, watxa ymo. Àtoko rma natahurmakay hatà, watxa ymo hotarà, anaro rha, omeroro. Nataràrkay xarha tà, ahryemxemo komo hrora yakàhnöhàthàràtho. Newompokay xarha tà, ahomometxhayamotho, omeroro.

²⁷Hakay hatà, watxa ymo yonye ro. Watxa ymo heno yatahurmakaxaho yonyey hatà. Totxow hamà, ahryemxemotho komo, kekon hatà, tåwya rma. Àro ke, katxefara wyarono wakay hatà, totharaxkanàr horà, tewayehkanàr horà. ²⁸Otharaxkahra exko, kekon mak hatà, Pawru, àwya, teryewrye ro hatà. Tano rma amna naha, omeroro. Àro ke otharaxkahra exko, kekon hatà, àwya.

²⁹Weyu yokhoy hatà, noro, tanoto wya. Watxa ymo yaka kàtay hatà. Noseryehyakonà rma haxa mak hatà. Àro ke, tano me ro rma nehurkay hatà, Pawru komo yaktatka, Seryas yaktatka xarha.

³⁰Watxa ymo yaye natxownà hatà. Hoymo komo y, àsoke ryhe kosonyhoryeheno, kekon hatà, àwyanye. Àsoke ryhe kosonyhoryeheno. ³¹Txesus hona xenkyo, tonyhoryexem me harha oyehtxoho me, ketxkon hatà, Pawru komo, àwya. Kohkom hona rma xenkyo. Omàñ yawon komo xarha hak noro

hona nenytxowà, tonyhoryexem me tehtxoho menye, ketxkon hatà. ³²Kohkomo rwonà yokarymatxownà hatà, àwya, àmàn yawon komo wy a xarha.

³³Àtoko rma, kohsarakatawo rma, Pawru komo yeheryana korokay hatà, noro, watxa ymo yonye ro. Tàwya àkorokatxhenye rma, nataymompoj hatà, àwyanye. Nataymompotxownà xarha tà, àmàn yawon komo. ³⁴Tataymomàttxhenye rma, Pawru komo yarày hatà, bàn yaka. Nahxemtotxownà hatà. Teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, noro, bàn yawon kom yakoro xarha, Khoryenkom hona xeny me harha tesnàr kom ke.

³⁵Sa, nenmahye hatà. Enmahàtxhe rma, ahosno ynye ro komo nyahtxownà hatà, owto yoh komo, watxa ymo yaka. Pawru komo enampatakatxok hatà, ketxkon hatà, nyamoro, watxa ymo yonye ro wy a. ³⁶Àrwon komo yokarymay hatà, noro ha, Pawru wy a. Oyonampatakahotxow hatà, owto yoh komo, kekon hatà, àwya. Àro ke ahatakatxoko. Ohxe àtotxoko, kekon hatà, watxa ymo yonye ro.

³⁷Àna matà, àtohra mpàn amna naha, kekon mak hatà, Pawru, ahosno ynye ro komo wy a. Àtohra mpàn amna naha. Àsok tawro hana. Tàhpokhoryehra amna nehxak haryhe, kekon hatà. Homayana ryhe amna. Amna yanhanàtho hutwamohsohra nehxatxoko, owto yoh komo, ehxera esnàr ke. Àro ke tàhpokhoryehra amna nehxak haryhe. Amna make hpokhetxok ha, kekon hatà. Amna yahryempetxok xarha, watxa ymo yaka. Àro wyaro rma amna yeryatxoko, owto yoh komo, toto komo nenyàr me, kekon hatà. Amnye rma haxa, amna yonampatakanàr xe natxhe haryhe, toto komo nenyehotor me harha. Nyamoro haxa hak nomohtxowà, amna yonampatakaxe, kekon hatà, Pawru.

³⁸Àro ke totxownà harha tà, ahosno ynye ro komo, owto yoh komo hyaka harha. Pawru rwonà yokarymatxownà hatà, àwyanye. Homayana me natxow hatà, Pawru komo, ketxkon xarha tà. Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehyatxkon hatà, owto yoh komo.

³⁹Àro ke totxownà hatà, watxa ymo yaka. Atxke amna oyeryatxoko, ketxkon hatà, Pawru komo wy a. Atxke amna oyeryatxoko. Àro ke oseryewhokatxok harha, amna hoko, ketxkon hatà, owto yoh komo. Nenampatakatxownà hatà. Natxownà hatà, watxa ymo yaye. Amna yowto hoye àtotxoko txko ha, ketxkon hatà.

⁴⁰Àro wyaro watxa ymo yaye nahatakatxownà hatà, Pawru komo. Ryekneya mân yaka htxero totxownà hatà. Àto Txesusu mryenon komo yonytxownà. Àto rma hananàhtxownà. Tàwyanye àhananàhàtxhenye rma, Feryepos hoye totxownà, Pawru komo.

Tesaroneka ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

17 ¹Anaro rha owto horye totxownà hatà, Pawru komo, Amfeporyes horye rma hatà, Aporonya hory xarha hatà. Tesaroneka hona haxa nahatakatxownà hatà. Àto nehxakon hatà, Xuknewyana yohsamnohtoho komo. ²Àro yaka toy hatà, Pawru. Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka tåtosomà ro kax mak nehxakon ha.

Àro ke, hokano ytxoho yawasàn ho àro yaka toy hatà, anaro rha hokano ytxoho yawasàn ho hatà, osorwawo ro hatà. Toto komo hananàhyakon hatà. Anaro rha Khoryenkom karyehtan hoyen ke, Txesusu yokarymekon hatà, àwyanye, àmenhosahonhàr ke mak hatà.³ Teryewhamnohsom me naха hampànà, Kryestu, Khoryenkomо nànyaknyàrà rma, kehe haryhe, Khoryenkom karyehtanà, kekon hatà, àwyanye. Àwayehxemo kom waye nasanàmyaha harha hampànà, kehe xarha. Oske mpàn nexey ha, Kryestu, Khoryenkom karyehtan yawo ro tehtxoho me, kekon hatà. Àro ke, Kryestu me nay hamà, Txesusu. Khoryenkomо nànyaketxho me rma nay hamà. Noro rma wekaryemehe, owyanye, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

⁴Àro wyar hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana kukuru komo. Pawru komo hyaka tohsamnohsomà ro me harha nehxatxkon hatà, Seryasà hyaka xarha. Àro wyar hamà, ketxkon xarha tà, Kryekyana kukuru komo xarha, thenyehra hatà. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxemo komo rma nyamoro hatà. Notxwakomo komo xarha, àro wyar hamà ketxkon xarha tà, thenyehra rma rha hatà. Owto yoh kom hetx komo rma mokyam nehxatxkon hatà, notxwakomo komo.

⁵Natakuyatxkon mak hatà, Xuknewyana komo, Txesusu yahosnyehnà komo rma. Anhà komo yanyehtxownà hatà. Tweromnà ro kukuru komo rma yanyehtxownà hatà. Nohsamnohtàkatxownà hatà, nyamoro ha. Tweromra ro mak nehxatxkon hatà. Owto hon komo yeryehokatxownà rma haxa mak hatà. Xasaw mân yaka totxownà hatà, Pawru komo yahosnàr horà. Kàtatxownà hatà, noro mân hoko, towomnàr kom horà. Pawru komo tenampatakatxe, toto komo hyaka, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

⁶Àro yawohra mak nehtxownà hatà, Pawru komo. Xenyheranyе nehtxownà hatà, anhà komo. Àro ke, Xasaw komo hpexehtxownà hatà. Txesusu mryenon kukuru komo rma hpexehtxownà hatà. Natxownà hatà, owto yoh komo hyaka. Onà wyaro nketxkon hatà, àwyanye, Pawru kom hoko. Kowto kom hona nomokyatxoko, waha komo, ketxkon hatà. Anaro yowto hon komo yeryehoketxok hatà. Kowto kom hona xarha nomokyatxoko, keryehokanàr kom horà hamà, ketxkon hatà, anhà komo. ⁷Bàn yaka naryatxoko, mosonà, Xasawu. Sesa yoyukhura ro mak natxhe ha, nyamoro ha, ketxkon hatà. Kàkayaryet komo yoyukhura rma natxhe. Anaro ryhe, Txesusu rma, kàkayaryet kom me naха, ketxhe, nyamoro ha, ketxkon hatà, anhà komo, Pawru kom hoko.

⁸Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, noseryehoketxkon hatà, toto komo, owto yoh komo xarha. ⁹Xasaw komo txenyerunutho yahohtxownà hatà, owto yoh komo. Pawru komo ànyahtxoko, kowto kom hoye, ketxkon hatà, Xasaw komo wya. Owyanye ànyaketxhenye rma, otxenyerunuthuyamo amna nàmyaha harha, owyany harha, ketxkon hatà, owto yoh komo. Àro wyaro tàwyanye katxhe rma, Xasaw komo nyahtxownà hatà, àmân kom yaka harha.

¹⁰Àro rma ho Pawru komo nyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Seryas xarha nyahtxownà hatà. Kohsaya rma nànyahtxownà hatà, Tesaroneka hoye.

Taa. Beryeya hona nahatakatxownà hatà, Pawru komo.
Tahatakatxhenye, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka totxownà hatà.

Beryeya ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

¹¹ Àsok hana nehxatxkon ha, Xuknewyana komo, Beryeya hon komo.
Tesaroneka hon komo wyarohra nehxatxkon hatà. Ohxe rma haxa nehxatxkon
hatà, Beryeya hon komo. Àro ke Khoryenkomu rwonà yonytxetxkon hatà.
Pawru komo yonytxanàr xe rma haxa nehxatxkon hatà. Anaro rha Khoryenkom
karyehtan hoyeno yonyatxkon xarha tà. Àmenhosahonhàrà rma yonyatxkon
hatà, àro yawo rohra kat nekarymetxowà, Pawru komo, tawro me hatà.

¹² Àro ke, Txesusu yahohtxownà hatà, Xuknewyana kukuru komo,
thenyenohnà kom hatà. Nahohtxownà xarha tà, Kryekyana kukuru komo xarha,
thenyehra rma rha hatà, kàrkomo kom hatà, woràskomo komo xarha hatà.
Notxwakomo komo rma nyamoro hatà, owto yoh kom hetx komo rma hatà.

¹³ Pawru komo yokaytà yonytxatxownà mak hatà, Tesaroneka hon komo,
Xuknewyana komo rma. Beryeya hon komo wya xarha Khoryenkom
rwonà yokarymehe, Pawru, katxho rma yonytxatxownà hatà. Àro ke,
Beryeya hona totxownà hatà, nyamoro xarha, Pawru xanhàñ komo rma.
Àton komo yowakàhkahnohtxownà hatà, Pawru kom hoko.

¹⁴ Àro ke Pawru nyahtxownà hatà, Txesusu mryenon komo. Amamehra
rma nànyahtxownà hatà, Beryeya hoye. Àto rma noknomtxownà hatà,
Seryas komo, Txemohtyo xarha. Tuna ymo yohokoso Pawru nyahtxownà
hatà. ¹⁵ Akoro totxownà hatà, Txesusu mryenon kukuru komo. Atenas
hona natxownà hatà. Àsna tahatakatxhenye, totxownà harha tà, nyamoro,
Beryeya hona harha. Noknomye hatà, Pawru. Seryas komo mànyakyatxhe
ha, rohyaka, kekon hatà, noro, àwyanye. Txemohtyo xarha mànyakyatxhe
ha. Mexehra rma haxa àtotxok hatà, Pawru hyaka, màketxhe ha, àwyanye,
kekon hatà, Pawru, àwyanye, Beryeya hona harha tátosom komo wya.

Atenas ho Pawru yexetxhàrà on ha.

¹⁶ Atenas ho noknomye hatà, Pawru. Seryas komo yomoknàr hona ro
nehxakon hatà. Thoryenà ro komo kuknon hoko rma haxa nehxatxkon hatà,
Atenas hon komo, noro nenyàr me hatà. Àro ke noseryehokekon hatà, àton
kom hoko. ¹⁷ Àro ke, nosonytxetxkon hatà, akoronye. Xuknewyana kom
yakoro rma nosonytxetxkon hatà, Pawru, ohsamnohtoho kom yaw hatà. Àto
nehxatxkon xarha tà, Xuknewyanahnà kukuru komo xarha. Xuknewyana
komo wyaro Khoryenkom hokon me harha exhemo komo rma nyamoro
hatà. Nyamoro yakoro xarha nosonytxetxkon hatà, Pawru. Emahona ro
nosonytxetxkon xarha tà, anar kom yakoro xarha. Onok kom hana yakentaka
nohsamnohyatxkon ha. Nyamoro yakoro rma nosonytxetxkon hatà, Pawru.

¹⁸ Àto nehxatxkon hatà, horykomo komo, Kryekyana komo
yweronàhyamanye ro kukuru komo. Anar komo, Epekur heno nmehotho

yawo ro nehxatxkon hatà. Anar komo, Estoyku komo kukur me nehxatxkon hatà. Nyamoro rma, Pawru yonytxownà hatà. Tàrwonyemà ro me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, ukukuru komo, noro hoko. Àsoke ryhe hananàhno yeryano, ketxkon hatà. Anar komo horyenà ro yokarymany me nay hamà, ketxkon hatà, anar komo. Àro wyaro nketxkon hatà, Pawru wya Txesusu yokarymanàr ke hatà, àwya anàmno ytxoho yokarymanàr ke xarha hatà.

¹⁹Àro ke Pawru yahohtxownà hatà. Omoko, amna yakoro, ketxkon hatà, àwya. Natxownà hatà, nàmno ymo yaka, tohsamnohtoho ro kom yaka. Aryopaku katxho rma àro hatà, nàmno ymo yosotà. Oyonytxanàr xe amna naha, ketxkon hatà, Pawru wya. Anar me hananàhno meryan hatà. ²⁰Amna nenytxahtarà rotho mekarymen hatà, ketxkon hatà. Àro ke uhutwanàr xe amna naha. Uhutwamohsoko, amna wya, ketxkon hatà, Kryekyana komo yweronàhymany komo, Pawru wya.

²¹Àsok hana nehxatxkon ha, Atenas hon kom ha. Tànenytxahtarà rotho komo yonytxanàr xe roro nehxatxkon hatà. Àro rma yokarymanàr xe roro nehxatxkon xarha tà, tàwyanye rma. Àro hokono ro me nehxatxkon hatà, Atenas hon komo, omeroro. Anaro rha owto honotho komo xarha, Atenas hona omohxemotho komo rma, àro hokono ro me rma rha nehxatxkon hatà.

²²Nasanàmye hatà, Pawru, say. Aryopaku katxho yawon komo yamrakatawo nehxakon hatà. Toto komo y, Atenas hon komo y, kekon hatà. Ohoryenà ro kom hokon me rma haxa manatxow hamà, kekon hatà, Pawru. ²³Àsok tawro hana. Oyowto kom horye rataryeknohnàtoko, ohoryenà ro komo kuknonà wenyako. Onevakryenàr komo rma wenyako. Anakàhtothàyam xarha wenyako, kekon hatà. Ohoryenà ro komo yowakryetxho yahonà rma wenyako. Àro hoko onmenhothàyam xarha wenyako. Tano kànhutwahtor komo tewakryetxhe, khoryenà ro komo, katxho rma àro ha, onmenhothàyamo, kekon hatà. Àsok tawro hana. Onhutwahtor komo rma mewakryetxow hamà. Àro ke, noro rma wekarymehe, owyanie, kekon hatà, Pawru.

²⁴Yukryeka yakàhtoye, Khoryenkomo, yaworon xaxa rma, kekon hatà. Noro ryhe, omeroro nakàhtoye. Kahe kom yoh me naha. Yukryeka yoh me xarha naha. Noro rma, nàmno yawon mehra ro mak naha ha. Toto nyeryetxho yawon mehra naha, kekon hatà, Pawru. ²⁵Onà wyaro katxho mehra ro mak naha ha, kàwyanye. Àkatxhomra nay hamà, Khoryenkomo, àro ke tewakryetxe, tkatxhonke harha ehtxoho me, katxho mehra ro mak naha ha. Àsok tawro hana, omeroron komo yoh me tesnàr ke hamà, kekon hatà. Noro ryhe, kowakryeny kom me naha. Kakàhtony kom me naha. Ohxe keny kom me naha. Omeroro nàmyaha, noro ha, kàwyanye, kekon hatà, Pawru. ²⁶Towenyxha htxero toto yakàhtoye. Towenyxanotto rma hoye omeroro nakàhtotxownà. Anaro rha yana komo rma yakàhtoye, towenyxanotto hoy mak ha, kekon hatà. Ànakàhtothàyamo rma, yukryeka ho othoyehra natxhe, noro yano me mak ha. Ewto komo wahanonkay xarha, noro ha. Tan mexe àramamtaho komo xarha kuknomaye, kekon hatà, Pawru. ²⁷Àro wyaro toto komo yeryeye, Khoryenkomo,

thutwanàr xe esnàr kom horà, thutwanàr hona ro esnàr kom horà, thutwany me harha esnàr kom horà. Àsok tawro hana. Kàhyayenye moxehra ro mak naha ha, noro ha, kekon hatà, Pawru. ²⁸Noro hoko rma, onà wyaro nmenhotxownà hatà, ohoryen heno komo, Kryekyana horyen heno komo rma.

Noro yano me tonutxownà. Noro yano me mexe nyhe tan tehxatxhe.

Noro yano me tàtosom me tehxatxhe.

Àro wyaro rma nmenhotxownà hatà, nyamor heno, kekon hatà. Onà wyaro xarha nmenhotxownà hatà.

Noro nakàhtotho me xaxa tehxatxhe ha.

Àro wyaro rma nmenhotxownà hatà, ohoryen heno komo, kekon hatà, Pawru. ²⁹Noro nakàhtotho me tehxatxow hamà. Àro ke, onà wyaro kahra tehtxe. Khoryenkomukuknon me nay hamà, dakàhtonàr komo, kahra tehtxe. Ryehutwatxho hoye ro hak wakàhtosà, Khoryenkomukuknonà, uruhana, pàrata haxa hana, toh haxa hana, kahra tehtxe, kekon hatà, Pawru.

³⁰Khoryenkomuhutwahra nehxatxkonà, toto komo, amnyehra, kekon hatà. Atxke manatxhe, rohutwahra oyesnàr komo ke, kahra mak nehxakonà, àwyanye. Onà wyar haxa nkehe, amnye rma, kàwyanye, omeroron komo wya, anaro rha owto hon komo wya. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, kehe, kekon hatà, Pawru. ³¹Amnye nenmahyaha haxa ha, wahanonkano ytxoho. Khoryenkomonkuknomatxho rma àro ha. Àro rma ho Txesusu nyakyaha hampànà, kekon hatà. Noro rma yeryeye, wahanonkano ynye me. Atxke manatxhe hampànà, kehe hampànà, noro, toto komo wya, anar komo wya. Ohxe manatxhe, kehe xarha, anar komo wya xarha. Yaworo rma haxa àro wyaro nkehe, kekon hatà. Àwayehxemo kom waye Txesusu yanàmye, Khoryenkomo. Tàwya anàmrà ke ryhe, onà wyaro kany me rma nehxakon hamà. Mosonà rma ànyakyaha xaxa hampànà, wahanonkano ynye me, kany me rma nehxakon hamà, kekon hatà. Àro ke, anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, kany me xarha naha, Khoryenkomo, kàwyanye, kekon hatà, Pawru. Àro wyaro nekarymay hatà, Atenas hon komo wya.

³²Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, newnohyatxkon hatà, ukukuru komo. Àwayehxemo kom waye Txesusu yanàmye katxho yownohyatxkon hatà. Onà wyar haxa nketxkon hatà, anar komo, ukukuru komo rma.

Anatoko amna oyonytxehe xarha, àro hoko, ketxkon hatà, Pawru wya.

³³Àro ke toy hatà, noro, àhyayenye.

³⁴Txesusu yahohtxownà hatà, ukukuru komo. Pawru hyaka tohsamnohsomà ro me harha nehxatxkon hatà. Àwawonye rma nehxakon hatà, Txewnyesu. Aryopaku katxho yawono ro rma mok nehxakon hatà, tosonytxaxemà ro komukukuru rma hatà. Àwawonye rma rha nehxakon hatà, wosà. Damaryesà rma noro hatà. Anar komo xarha, Pawru hyaka tohsamnohsomà ro me harha nehxatxkon hatà.

Koryentu ho Pawru yexetxhàrà on ha.

18 1Mexe nyhe ehxah me toy hatà, Pawru, Atenas hoye. Koryentu hona toy hatà.

²Àto toto yonyey hatà. Aakera rma noro hatà. Xuknewyana rma noro hatà, Pontu ho enusahotho rma hatà. Koryentu ho mexehra ehxah me nehxatxkon hatà, Aakera komo, thetx yakoro rma. Pàryesera rma noro hatà, àhetx yosotà. Homa ho nehxatxkonà htxer hakahpa tà, Etarya yamtar hon ho htxer hakahpa tà. Xuknewyana komo nyakte hatà, Krawdyu, Homayana komo kayaryetà. Homa hoye nànyahtxownà hatà. Àro ke, Koryentu hona nomohtxownà hatà, Aakera komo. Nyamoro rma mân yaka toy hatà, Pawru. Xenyxenye toy hatà. ³Okno hpoxetho ke womu hporyenye ro me nehxatxkon hatà, nyamoro. Àhporyenye ro me rma rha nehxakonà, Pawru xarha. Àro ke, àmàn kom yawo nenmawyakonà roro hatà. Àto rye rma womu hporyetxkon hatà.

⁴Hokano ytxoho yawasàn ho yohà tekon hatà, Pawru, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka. Àto nekarymekon hatà, Xuknewyana komo wya, Kryekyana komo wya xarha. Àwo yonyhorunu yokarymekon hatà, àwyanye, yaworo xaxa nay hamà tawro horà.

⁵Taa. Maseknonya yamtar hoye nomohtxownà hatà, Seryas komo, Txemohtyo xarha. Pawru yonytxownà hatà. Àwo yonyhorunu yokarymekonà roro hatà. Kryestu me naха ha, Txesusu, kekonà roro hatà, Xuknewyana komo wya. ⁶Nameryeketxkon mak hatà, nyamoro. Txesusu wàràhyaketxkon xarha tà. Àro ke, twomunu yahmerkay hatà, Pawru. Ohyayenye àtehe hampànà, atxke oyesnàr komo ke, tawro rma mon nehxakon hatà. Onà wyaro nkekong hatà, àwyanye. Ayano me ronye ryhe enyhoryehnà me rma manatxhe, kekon hatà. Tonyhoryexam me oyesnàr komo xe wehxaknan haryhe, uro ha. Àro ke wekarymeknano, owyanye. Ekarymahra harha wehxaha, owyanye, kekon hatà. Xuknewyanahnà kom waka harha àtehe. Nyamoro wya haxa ryhe wekarymehe, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana komo wya.

⁷Àro ke toy hatà, àhyayenye, ohsamnohtoho kom yaye rma. Txexu Xustu mân yaka haxa toy hatà. Noro mânà rma, moxehra nehxakon hatà, Xuknewyana yohsamnohtoho kom màhto rma hatà. Xuknewyana komo wyaro Khoryenkom hokon me harha ehxaho rma noro hatà, Txexu Xustu, Homayana rma hatà. Àwo yonyhorunu yokarymaxe tekon harha tà, Pawru, noro mân yaka.

⁸Kohkomo yahosày hatà, Kryespu. Xuknewyana komo yohà rma mok nehxakon hatà, noro ha, tohsamnohsomà ro komo yonye ro rma hatà. Noro mân yawon komo xarha, Kohkomo yahohtxownà xarha tà. Anar komo xarha, Koryentu hon kukuru komo rma, Kohkomo yahohtxownà xarha tà, thenyenohnà kom hatà. Tàwyanye Pawru yonytxatxhe rma, nahohtxownà hatà. Nataymompotxownà xarha tà.

⁹Taa. Kohsaya nàrwonàmye hatà, Kohkomo, Pawru yakoro, osenyetnàr me hatà. Onà wyaro nkekong hatà. Oseryehpàra exko, kekon hatà.

Ekarymako rma, tano. Atàknahra exko, kekon hatà, Kohkomo. ¹⁰Ayakoro rma wehxaha. Romryenon komo, yak natxhe, tano, Koryentu ho, kekon hatà. Àro ke, oyotahahra natxhe, axanhàn komo. Oyeryewhamnohpàra rma natxhe, kekon hatà, Kohkomo, Pawru wya, osenyetnàr me hatà.

¹¹Àro ke, Koryentu ho roro rma hak nehxakon hatà, Pawru, mexe nyhe hatà. 18 me nuno yonatkay hatà, àto. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àton komo wya.

¹²Taa. Koryentu hon komo kayaryet me harha nehxakon hakahpa tà, Karyu, Akaya yamtar hon komo kayaryetà rma hatà. Àkayaryet kom me noro yehtoko rma, Pawru yahohtxownà hatà, Xuknewiana komo. Àme rye rma haxa tehtutwatxho kom hoye ro nahohtxownà hatà, txom. Natxownà hatà, Karyu yahonà ymo màtkoso, onytxano ytxoho ro màtkoso. ¹³Onà wyaro nketxkon hatà, Karyu wya, Pawru hoko. Anar me hananàhno yeryaha, mosonà, amna yweronàhyamatxho yawo rohra mak ha, ketxkon hatà. Onà wyar haxa Khoryenkomo hoko ehtxoko, kehe, toto komo wya. Àro ke eyko ha, ketxkon hatà, Xuknewiana komo, Karyu wya.

¹⁴Toskarymatxahke nehxakon haryhe tà, Pawru. Karyu haxa nàrwonàmye hatà. Onà wyaro nkekong hatà, noro ha. Xuknewiana komo y, kekon hatà. Moson hoko oyonytxahranye wehxaha. Waha me moson yehtoko, oyonytxanàràtho kom haryhe, rowya. Anhà hokon me rma ehtoko, oyonytxanàràtho kom haryhe, rowya, kekon hatà, Karyu. ¹⁵Waha mehra mak naha. Àhoko rma orwonatxhe haryhe, oyweronàhyamatxho kom yawo rohra esnàr ke mak hatà, anar me àwya ekarymanàr ke mak hatà, anaro ohoryenà ro komo yosotà yokarymanàr ke mak hatà, kekon hatà. Àro hoko, oyonytxanyehnà ro kom me wehxaha. Omnyamo rma osonytxatxoko, kekon hatà, Karyu, Xuknewiana komo wya. ¹⁶Àro wyaro tàwya katxhe rma, tahanà ymo màthoye nànyahtxownà hatà.

¹⁷Xuknewiana komo xehra nehxatxkon hatà, Koryentu hon komo, Kryekyana komo rma. Àro ke, Sostenesà yahohtxownà hatà, nyamoro rye, Xuknewiana komo yoh me noro yesnàr ke hatà, tohsamnohsomà ro komo yonye ro me noro yesnàr ke hatà. Natxownà hatà, Karyu yahonà ymo màtkoso, onytxano ytxoho ro màtkoso. Txom, bey bey bey bey, norotho hpohtxownà hatà, Karyu nenyàr me hatà. Noro ryhe, eyheranye rma nehxakon hatà.

Antxeyokeya hona harha Pawru tothàrà on ha.

¹⁸Mexe nyhe rma nehxakon hatà, Pawru, Koryentu ho. Mex ehxah me toy hatà. Àtehe ha, kekon hatà, Txesusu mryenon komo wya. Akoro totxownà xarha tà, Pàryesera komo, ànyo xarha, Aakera rma. Senkàryeya hona htxero totxownà hatà.

Àto tehtoko, nehpokay hatà, Pawru. Àsok tawro hana. Mexe ehpokahra rma ehxahonhàr me nehxakon hatà, tårwonàmàthàrà yawo ron me tehtuwamohsonàr horà. Onà wyaro mpàn wehxaha ha, mexe nyhe, Khoryenkomo nenyàr me, kanyenhàr me nehxakon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro rma haxa texetxhe, nehpokay harha tà, Senkàryeya ho tehtok hatà.

Serya yamtar hona tåtonär komo xe nehxatxkon hatà, Pawru komo. Àro ke, tuna ymo wetotxownà hatà.¹⁹ Ehfesu hona htxero nahatakatxownà hatà. Àto noknomtxownà hatà, Aakera komo.

Tåtohra ro rma haka, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka toy hatà, Pawru. Àto nekarymay hatà, Xuknewyana komo wya.

²⁰Mexe nyhe tan exko, amna wawo, ketxkon hatà, nyamoro ha, àwya.

Àtehe rma haxa mpànà, kekon mak hatà, Pawru.²¹ Komokyaha harha, amnye. Romoknàr xe Khoryenkom yehtoko, komokyaha harha, ohyakanye, kekon hatà.

Àro wyaro tàwya katxhe rma, àtehe ha, kekon xarha tà. Àhyayenye toy hatà. Ehfesu hoye toy hatà. Tuna ymo wetotxownà xarha tà.²² Sesaryeya hona nahatakatxownà hatà. Àto nasanàmye hatà, Pawru. Xerusaryen hona toy hatà. Txesusu mryenon komo yonyxe toy hatà. Taa. Toy xarha tà, Antxeyokeya hona.

²³Mexe nyhe nehxakon hatà, Antxeyokeya ho. Mex ehxah me, toy xarha tà. Anaro rha owto hona toy hatà, Karaseya yamtar horye rma hatà, Fàryexeya yamtar hory xarha hatà. Txesusu mryenon komo hananàhtxownà hatà, àhnawonye tahoxerye ehtxoho menye.

Ehfesu ho Koryentu ho xarha Aporu yexetxhàrà on ha.

²⁴Ehfesu hona nomokye hatà, toto. Aporu rma noro hatà. Xuknewyana rma mok nehxakon hatà, Aryesantryeya honotho rma hatà. Ekarymanye ro me haxa nehxakon hatà, Aporu. Tàrwonhorye rma haxa nehxakon hatà. Khoryenkom karyehthan hutwanye ro me nehxakon xarha tà, àmenhosahonhàrà hutwanye ro me mak hatà.²⁵ Àsok hana kesnàr komo xe nay ha, Kohkom ha. Àro hoko rma, àhananàhsah me nehxakon haryhe tà, Aporu. Kohkom xe rma haxa nehxakon hatà, teryewrye ro hatà. Àro ke nekarymekon hatà, toto komo wya. Yukryeka ho Txesusu yexetxhàrànhàrà yokarymekon hatà, yaworo rma haxa mak hatà. Aymomno ytxoho hok haxa ryhe, Xowaw henò nekarymatxhoto marma hutwekon hatà. Txesusu mryenon harha uro ha tawro me kataymomtoho komo hutwahra hak nehxakon hatà.

²⁶Noro rma, Xuknewyana yohsamnohtoho kom yawo nekarymekon hatà, oseryehpàra ro mak hatà. Noro yonytxatxownà hatà, Pàryesera komo, ànyo xarha, Aakera rma. Àro ke natxownà hatà, bàn kom yaka. Yaworo haxa hutwamohsotxownà hatà, àwya. Àsok hana kesnàr komo xe nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma hutwamohsotàhkatzownà hatà, àwya. Noro nenytxahtaràtho rma hutwamohsotxownà harha tà, Pàryesera komo, àwya.

²⁷Taa. Tåtonär xe nehxakon hatà, Aporu, Akaya yamtar hona hatà. Àna hamà, màten hamà, ketxkon hatà, Txesusu mryenon komo, Ehfesu hon komo rma. Menhotxownà hatà, Akaya yamtar hon komo hyaka, Txesusu mryenon komo hyaka rma. Noro ohyakanye monteno, ohxe txetxoko, ketxkon hatà, tänmenhothàyam yawo.

Taa. Koryentu hona nahatakay hatà, Aporu, Akaya yamtar hono rma hona hatà. Àto nehxatxkon hatà, Txesusu yahosnyenàyamo. Towahke Khoryenkom

yehtxoho hoye ro Txesusu yahosnyenhàr me nehxatxkon hatà. Nyamoro rma yakoronomekon hatà, Aporu, thenyehra rma haxa hatà.²⁸ Àsok tawro hana. Tahoxerye rma haxa nàrwonakon hatà, Xuknewyana kom yakoro. Anaro rha Khoryenkom karyehtan hoyen ke, Kryestu me Txesus yehtxoho hutwamohsekon hatà, àwyanye, àmenhosahonhàrà ke mak hatà. Àwyanye tameryekantoko rma, ehonye rma haxa nàrwonakon hatà, toto komo nenytxanàr me hatà.

Pawru wyà Ehjesu hon komo hananàhàthàrà on ha.

19 ¹Koryentu ho rma hak nehxakon hatà, Aporu. Àtoko rma Ehjesu hona nomokye hatà, Pawru. Àhà ymo horye tátotxhe rma, Ehjesu hona nahatakay hatà. Àto tehtoko, Txesusu mryenon kukuru komo yonyey hatà.

²Onà wyaro nkekong hatà, àwyanye. Owyanye Txesusu yahosàtxhe, Khoryenkom yokato yahohsàrà kat mehtxownà, kekon hatà.

Ahohsàrà amna nexeye, ketxkon hatà. Ahohsàrà amna nexeye.

Khoryenkom yokato yonytxanyehnà ro me amna naha, ketxkon hatà.

³Onok yano me mataymomtxownà, kekon hatà, Pawru. Onok yano me mataymomtxownà.

Xowaw heno nekarymatxhoho yano me hatà, noro heno nekarymatxhoho yano me amna nataymomye, ketxkon hatà.

⁴Àna matà, Txesusu yomokhàrà ro rma haka aymomno ryakon hatà, Xowaw heno, kekon hatà, Pawru. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko katxhàr komo ryhe yaymomyakon hatà, noro heno, kekon hatà. Onà wyaro xarha nkekong heno hatà, toto komo wya. Rohryetayo hona xenytxoko, kekon heno hatà. Txesus hoko ryhe, àro wyaro nkekong hamà, kekon hatà, Pawru.

⁵Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nataymompotxownà hatà, Txesusu mryenon harha uro ha tawro me hatà, Kohkomo mryenon harha uro ha tawro me hatà. ⁶Tamorà yeryey hatà, Pawru, àhonanye. Àtoko rma àhonanye nomokye hatà, Khoryenkom yokato. Noro yano me, anaro rha yana komo rwon yawo nàrwonatxkon hatà. Amnye tehtxoho komo yokarymetxkon xarha tà, noro nhutwamohsoto yano me mak hatà.⁷12 me hana nehxatxkon ha, àyakenon komo.

⁸Taa. Xuknewyana yohsamnohtoho kom yaka tekong hatà, Pawru, Ehjesu ho. Àro yaka tátosomà ro me, 3 me nuno yonatkay hatà. Àto nekarymekon hatà, oseryehpàra ro mak hatà. Kàkayaryet kom me Khoryenkom yehtxoho yokarymekon hatà, Xuknewyana komo wya. Txesus hona xenytxoko, Khoryenkom mryenon me oyehtxoho menye, kekon hatà, teryewrye ro hatà, àwyanye.

⁹Akàhpàra mak nehxatxkon hatà, ukukuru komo. Eyukhura nehxatxkon hatà. Pawru wya, Khoryenkom ohyaka kany kom me naha, Txesusu, katxho hoko, atxke nàrwonatxkon hatà, nyamoro ha, toto komo nenytxanàr me hatà, ohsamnohxemo komo nenytxanàr me hatà.

Àro ke, àhyayenye toy hatà, Pawru. Ohsamnohtoho kom yaka àtohra harha nehxakon hatà. Txeranu mân yaka haxa toy hatà. Ompamnohnò ytxoho rma mon nehxakon hatà, Txeranu mânà. Àro yaw harha nekarymekon hatà, Pawru, toto komo wya, emahona ro hatà. Àsna tetxkon xarha tà, Xuknewyana kukuru komo, Txesusu yahosnyenhàyamo rma.

¹⁰ 2 me txemnyehàntay hatà, Pawru, àto. Emahona ro nekarymekon hatà, Txeranu mân yawo. Àro ke, Kohkomo rwonà yonytxetxkon hatà, Aaseya yamtar hon komo, Xuknewyana komo rma, Kryekyana komo xarha, omeroro hatà.

Sefa muru komo yexetxhàrà on ha.

¹¹ Anaro rha hoko eryehokano yeryhekon hatà, Khoryenkomo, Pawru wya. Àro wyaro tahoxetà yonyhekon hatà, toto komo wya, thenyehra hatà. ¹² Ekehàtho komo yonyhoryekon hatà. Worokyamo yohàtho komo xarha yonyhoryekon hatà. Àhyayenye notowyatxkon hatà, worokyamo komo. Onà wyaro ryhe nenyhoryetxkon hatà, Khoryenkomo. Pawru hona womu txko yeryatxkon hatà, toto komo. Àrotho rma yaryatxkon hatà, ekeh kom hona, worokyamo yoh kom hona xarha. Àro hoye ro ohxe harha nehxatxkon hatà, ekehàtho komo, worokyamo yohàtho komo xarha.

¹³ Àto nehxatxkon hatà, yaskomo komo, Xuknewyana komo rma, Ehjesu ho hatà. Toto komo hyaye worokyamo yownye me amna naha, kany me rma nehxatxkon haryhe tà, nyamoro ha. Anaro rha owto hona tâtosomà ro me nehxatxkon hatà. Nyamoro rma, Pawru yahoxet hoko nehohketxkon hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, worokyamo yoh kom hoko. Worokyamo y, onà wyaro mpànà àkehe ha, owya, Txesus yano me, ketxkon hatà. Otowko ha, mosonà hyaye, Txesus yano me, Pawru nekarymanàr yano me, ketxkon hatà. Àro wyaro Kohkom yosotà yotakyatxkonà rma haryhe tà.

¹⁴ Ukukuru kom me nehxatxkon hatà, Sefa muru komo. Xuknewyana komo rma nyamoro hatà. Khoryenkomo mân yonye ro yoh kom kukuru me nehxakon hatà, Sefa, àyàm komo. 7 me nehxatxkon hatà, umuru komo. Nyamoro rma, onà wyaro nketxkon hatà. Worokyamo y, otowko ha, mosonà hyaye, Txesus yano me, Pawru nekarymanàr yano me, ketxkon hatà, worokyamo yoh hoko.

¹⁵ Onà wyar haxa neyuhtxownà hatà, worokyamo. Txesusu ywero wehxaha, kekon hatà. Pawru ywero xarha wehxaha. Omnyamo ryhe, oywenyekeny mak wehxaha, kekon hatà, worokyamo, Sefa muru komo wya.

¹⁶ Àro wyaro tâwya katxhe rma, àhokonye kâtay hatà, noro, toto, worokyamo yohà rma. Narymatxehkatxownà hatà, worokyamo yahoxet yano me hatà. 7 heno komo rma yarymatxehkay hatà. Àro ke, àmàn yaye nekahtàmtxownà hatà, nyamoro heno. Teheryanke, anyempera xarha, totxownà hatà.

¹⁷Nyamoro heno yokaytà yonytxatxownà hatà, Ehjesu hon komo, Xuknewyana komo rma, Kryekyana komo xarha, omeroro hatà. Àro ke noseryehyatxkon hatà, Kohkom yahoxet hona. Ehonomnà me xaxa nay hamà, Txesusu, ketxkon hatà, Kohkom hoko.

¹⁸Àsok hana nehxatxkon ha, Txesusu yahosnyenàhàyamo. Wanohntono ynyàr hoko ehxahotho me nehxatxkon hatà, ukukuru komo. Eryemkano ynyàr hoko xarha ehxahotho me nehxatxkon hatà. Tàwyanye Sefa muru komo yonytxatxhe rma, nomohtxownà hatà, Pawru komo hyaka. Noskarymatxownà hatà. Tanhànàthàyamo yokarymatxownà hatà. ¹⁹Tkaryehtanàthàyamo yohtxownà xarha tà, ukukuru komo, wanohntono ytxohotho rma hatà, eryemkano ytxohotho xarha hatà. Omeroro naknyohtxownà hatà, toto komo nenyàr me hatà. Tehetàhkemàtho rma haxa mon nehxakon hatà, àkaryehtanàthàyamo. Ehethàthàrà rma kuknomatxownà hatà. 50.000 txenyeru me rma nehxakon hatà. Tehetàhkemàtho rma yaknyohtxownà hatà, omeroro hatà.

²⁰Tokarymaxem me rma haxa nehxakon hatà, Kohkomo rwonà. Nenytxetxkon hatà, toto komo, thenyenohnà komo.

Tweromra ro rma haxa Ehjesu hon komo yohsamnohàthàrà on ha.

²¹Àro tàhto rma nehutway hatà, Pawru, tàhnawo. Àten hamà, Maseknonya yamtar horye, Akaya yamtar hory xarha, kekon hatà, tàhnawo. Anaro rha owto hona àten hamà. Àsna rototxhe rma, àtehe xarha, Xerusaryen hona, kekon hatà, tàhnawo. Xerusaryen hona rototxhe, Homa hona haxa àten hamà, kekon hatà, Pawru, tàhnawo.

²²Àro ke tàywaho asako nànyahtxownà hatà, Maseknonya yamtar hona. Takoron kom hoye rma nànyahtxownà hatà, Txemohtyo rma hatà, Erastu xarha hatà. Pawru ryhe, mexe nyhe Ehjesu ho rma nehxakon hatà, Aaseya yamtar ho rma hatà.

²³Àto Pawru yehtoko rma, ewakhàrà nehxatxkon hatà, Ehjesu hon komo, Txesusu mryenon kom hoko. Khoryenkomo hyaka kany kom me naха, Txesusu, kany kom hoko rma, ewakhàrà nehxatxkon hatà.

²⁴Demetryeyu nekarymatxho hoye ro ewakhàrà nehxatxkon hatà. Pàrata hoye katxhonano yakàhtonye ro me nehxakon hatà, Demetryeyu. Txeyana kuknon xarha yakàhtekon hatà, pàrata hoye. Ehjesu hon komo horyenà ro me nehxakon hatà, Txeyana, wosà wyarono. Noro kuknonà txko yakàhtetxkon hatà, Demetryeyu komo, anar komo xarha, thenyenohnà kom hatà.

Tànakàhtothàyam hona tàtxenyerun komo yahohsatxkon hatà, thenyehra hatà.

²⁵Àro ke, akàhtonye ro komo yanyekye hatà, Demetryeyu. Anoto ro komo xarha yanyekye hatà. Nohsamnohàkatxownà hatà. Onà wyaro nkekong hatà, Demetryeyu, àwyanye. Hoymo komo y, komiyawon kom hoye ro txenyerun komo tahohsatxow hamà, kekon hatà, àwyanye. ²⁶Àsok haxa hana tehxatxow ha, amnye ha. Àtxenyerumra harha tehxatxow hamà, kekon hatà. Àsok tawro hana. Pawru mokà ymo menyatxok hamà. Menytxetxok hamà. Anar me mak toto komo

hananàhyaha, mokà ymo, kekon hatà, Demetryeyu. Khoryenkom mehra ro mak naха, ohoryenà ro kuknon komo, toto nakàhtotho rma, kehe mak ha, mokà ymo. Noro rwon hoye ro, Txeyanatho hnànktxok ha, toto komo, thenyenohnà komo, Ehjesu hon komo rma, monyen komo xarha, Aaseya yamtar hon komo rma, kekon hatà, Demetryeyu.²⁷ Anatoko, atxke natxhe, Txeyana kuknonà yakàhtony komo, ketxow hana, toto komo, khokonye. Dakàhtothàyamo yehekathàra harha natxow hana, kekon hatà. Khoryenà ro kom mànà ymo xarha xanomkahnohyatxow hana, toto komo. Txeyana rma noro ha, khoryenà ro komo, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa naха, Txeyana. Noro rma tewakryetxhe, kàwyamo, Aaseya yamtar hon komo rma, kekon hatà. Kàwyam marmahnà, anar komo xarha, omeroron komo rma, noro yowakryetxow hamà. Noro rma yowakryehra harha natxow hamà, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa xenyhera harha natxow hamà, toto komo, Pawru rwon hoye ro mak ha, kekon hatà, Demetryeyu, àwyanye.

²⁸ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, ewakhàra rma haxa nehxatxkon hatà, Pawru hoko. Teryewrye ro rma haxa nàrwonàmtxownà hatà. Ehonomnà me xaxa naха, Txeyana, khoryenà ro komo, Ehjesu hon komo horyenà ro rma, ketxkon hatà, teryewrye ro hatà.

²⁹ Àhyakanye nohsamnohtàketxkon hatà, anar komo xarha, Ehjesu hon komo rma, thenyehra rma haxa mak hatà. Omeroro kowontetxkon hatà, tweromra ro rma haxa mak hatà. Pawru yakorono tho komo yahohtxownà hatà, txom, txom. Kayu rma yahohtxownà hatà. Aryestahku xarha yahohtxownà hatà. Maseknonya yamtar honotho komo rma nyamoro hatà. Nyamoro heno hpexehtxownà hatà, toto komo. Kàtetxkon hatà, tohsamnohtoho ro kom yaka, ewatxarykano ytxoho ro yaka rma.

³⁰ Àro yaka tàtonàr xe nehxakon haryhe tà, Pawru, toto kom yakoro àrwonàmso hatà. Àtohra mpàn exko, ketxkon mak hatà, Txesusu mryenon komo, àwya. ³¹ Àro wyaro rma rha nketxkon hatà, owto yoh kukuru komo xarha, Aaseya yamtar yoh kukuru komo rma. Pawru xan komo rma mokyam nehxatxkon hatà. Àro ke tanoto komo nyahtxownà hatà, noro hyaka. Oyotahetxow hamà, toto komo, ketxkon hatà. Àro ke àwakanye àtohra mpàn exko hatà, ketxkon hatà, ànyahxemo komo.

³² Àsok hana nehxatxkon ha, toto kom ha, ohsamnohxemo kom ha. Àsok make rma haxa kowontetxkon hatà. Àme ryehra mak nàrwonatxkon hatà. Àsok tawro horà tohsamnohtxowà, ketxkon hatà, ukukuru komo, thenyenohnà komo rma. Tàywenyeke rma haxa nehxatxkon hatà.

³³ Xuknewiana kom hoko xarha, ewakhàra nehxatxkon hatà. Àro ke, tkukuru komo wahanonkatxownà hatà, Xuknewiana komo. Ohxe tehtxoho komo yokarymany me wahanonkatxownà hatà, towahke harha toto komo yesnàr horà. Aryesantàrye rma noro hatà, ànwahanonkatxhàyamo. Moson tenytxatxe, ketxkon hatà, toto komo, ukukuru komo rma. Àro ke natahoyotkay hatà, Aryesantàrye, tatàknye harha toto komo yehtxoho me. Tàrwonàmrà xe rma nehxakon haryhe tà, akoronye, tkukuru komo kurunhonàr horà, Xuknewiana komo rma kurunhonàr

horà. ³⁴Xuknewyana ryhe mokro hamà, ketxkon mak hatà, toto komo, noro hoko. Noro yonytxanàr xehra ro mak nehxatxkon hatà, Xuknewyana me esnàr ke hatà. Àro ke, àto rye rma haxa nàrwonatxkon hatà, teryewrye ro hatà. Ehonomnà me xaxa naха, Txeyana, khoryenà ro komo, Ehjesu hon komo horyenà ro, ketxkon hatà. Mexe rma haxa àro wyaro nketxkon hatà, 2 oras me hatà.

³⁵Say, nasanàmye hatà, horykomo. Owto yoh kom kukuru rma mok nehxakon hatà. Noro ryhe, toto komo yatàknanàhkay hatà. Tàwya atàknanàhkatzhenye rma, onà wyaro nkekón hatà, àwyanye. Toto komo y, Ehjesu hon komo y, kekon hatà. Khutwetxow hamà, anar komo, yukryeka hon komo, omeroro. Ehjesu ho naха, Txeyana mânà ymo, ketxow hamà, omerorón komo, khoryenà ro komo hoko, ehonomnà xaxa hoko rma, kekon hatà, horykomo, toto komo wya. Txeyana mânà yonye ro me natxhe, Ehjesu hon komo, ketxow hamà, khokonye. Txeyana kuknonà yonye ro me xarha natxhe, ketxow hamà, khokonye. Kahe yaye àhtosaho rma yonye ro me natxhe, ketxow hamà, khokonye. Àro wyaro khutwetxow hamà, toto komo, omeroro, kekon hatà, horykomo. ³⁶Àna matà, yaworohra màketxow hamà, kany komo ehxera ro mak natxhe ha, kekon hatà. Àro ke ayatàknatxok hampànà. Akàhpàra oyehtxoho kom hona mpàn xenytxoko, kekon hatà, toto komo wya.

³⁷Àsok tawro moxamo mehtxow haryhe, kekon xarha tà, Kayu kom hoko. Àsok tawro moxamo mehtxow haryhe. Khoryenà ro komo wàràhyakahra natxhe, moxamo. Âmànà ymo yanàhnopàra natxhe, kekon hatà, horykomo. ³⁸Moxam xehra natxow hamà, Demetryeyu komo, Txeyana kuknonà yakàhtonye ro komo. Àsok tawro hana. Anhàn komo rma yokarymetxow haryhe mà, kekon hatà. Anhàn komo yokarymanàr xe tehtokonye, owto yoh komo wya haxa hak nekarymatxowà. Onyxano ynye ro komo wya haxa hak nekarymatxowà. Nyamoro ryhe, osoxanhàn komo yonytxany me natxow hamà, kekon hatà, horykomo.

³⁹Anaro rha hoko orwonàmrà komo xe manatxow hana, kekon xarha tà. Osonytxaxe kohsamnohnàtokonye, târwonàmporye manatxhe, àhoko. Àsok tawro hana. Osonytxaxe tohsamnohsomà ro me tehxatxow hamà, kekon hatà. ⁴⁰Onà wyaro tweromra tohsamnohporyehra mak mahtxok haryhe. Àsok tawro hana. Onà wyaro nketxow hamà, kàkayaryet komo, Homayana komo, kàwyanye. Amna yarymaxe mohsamnohtxow hamà, ketxow hamà, kàwyanye, kekon hatà. Àro wyaro àwyanye tatoko rma, ekurunhohra tehxatxow hamà, tweromra oyohsamnohrà komo ke, àhoye rohra oyohsamnohrà komo ke, kekon hatà, horykomo, toto komo wya.

⁴¹Àro wyaro tàwya katxhe rma, ohsamnohxemotho komo nyakye hatà. Àpa txow harha, bàn kom yaka harha, kekon hatà, àwyanye. Àro ke totxownà hatà.

Anaro rha owto hona Pawru tothàrà on ha.

20 ¹Tatàknye harha toto komo yehtoko, Txesusu mryenon komo yanyekye hatà, Pawru. Tàwya àhananàhtàkatxhenye, toy hatà,

Ehfesu hoye. Àtehe ha, kekon hatà, àwyanye. Maseknonya yamtar hona toy hatà. ²Anaro rha owto hona toy hatà, Maseknonya yamtar horye rma hatà. Txesusu mryenon komo yowankaryehtoy hatà, tàwya àhananàhrà komo ke. Àro horye rma tátotxhe, Kryehseya yamtar hona nahatakay hatà.

³3 me nuno yonatkay hatà, àto. Tàwya 3 me enatkatxhe rma, tuna ymo wetonàr xe nehxakon haryhe tà, Serya yamtar hona harha tátotonàr horà. Àro wyaro tátosomà rma fufuryemetxkon mak hatà, Xuknewyana komo. Àro ke nehutway harha tà, Pawru. Maseknonya yamtar horye rma rha àten hamà, kekon hatà.

⁴Akoro toy hatà, Sohpatri. Beryeya honotho rma mok nehxakon hatà, Pehu muru rma hatà. Totxownà xarha tà, Tesaroneka honotho kukuru kom xarha, Aryestahku rma, Sekuntu xarha. Toy xarha tà, Kayu, Dekme honotho rma hatà. Toy xarha tà, Txemohtyo. Totxownà xarha tà, Aaseya yamtar honotho komo, Txehkeku rma, Tàrofemu xarha.

⁵Feryepos hona nahatakatzownà hatà, Pawru komo. Àsnye ro Pawru ywaho totxownà, akoron komo, Tàroakne hona. Amna ywaho rma totxownà. Tàroakne hona tahatakatzhenye, amna yomoknàr hona ro nehxatxkonà.

⁶Feryepos ho amna yehtoko rma haka, nasahxemtetxkon hakahpa, Xuknewyana komo. Ekeyu àwakanomnà yonahtoho katxho rma àro hatà, asahxemtotoho komo. Àro hoko rma 7 me nenmahtxownà. Asahxemtotàhkatzhenye, amna ntöye, Feryepos hoye. Tuna ymo amna nwetoye. 5 me emmahàtxhe, amna nahatakaye, Tàroakne hona. Amna ywaho àtoxemo komo hyaka amna ntöye. 7 me amna nenmahiye, Tàroakne ho.

Tàroakne hon kom wawo Pawru yexetxhàrà on ha.

⁷Domenku ho amna nohsamnohye, àton kom yakoro, Tàroakne hon kom yakoro, Txesusu mryenon kom yakoro. Ekeyu kràskanàr hoko ehxe amna nohsamnohye. Khoryenkomo rwonà yokarymaye, Pawru, àton komo wya. Enmahàtxhe, tátosom me amna nehxakonà. Àro ke, mexe rma haxa nekarymekonà, Pawru. Kohsarakataka ro nekarymekonà.

⁸Ososnaha ro nehxakonà, nàmno. Kayen yawo ryhe amna nehxakonà. Àro yawo rma, yak nehxakonà, weyu.

⁹Àto nehxakonà, bàryekomo. Ewteku rma noro hatà. Nàmno yowtar hotawo eryewtaxaho nehxakonà. Mexe rma haxa nekarymekonà, Pawru. Àro ke wetunhamye, Ewteku. Wàà, wàà, wàà, nànàkye, yuhnaka. Kray, too, nehurkay ha, ànàhsah me tesnàr ke. Ewtar hotaye ro nehurkaye, kaye ro rma. Noro yanàmso totxownà, toto komo. Wayehno ha, ketxkon mak ha.

¹⁰Nàhtoy xarha, Pawru, yukryeka hona. Bàryekomo heno hyaka toye. Nahosàye. Oseryehokahra ehtxoko, kekonà, toto komo wya. Naha rma mpànà. Ohxe rma naha, kekonà, Pawru.

¹¹Àro ke amna nekayàmye xarha, àsna rma rha. Ekeyu amna nàkràskaye. Amna nemtakmay xarha. Mexe rma haxa nàrwonàmye,

Pawru, Txesusu mryenon kom yakoro. Tonmahtàkaxe ro rma nàrwonàmye, akoronye. Enmahàtxhe, amna ntoye.

¹²Ohxe harha nehxakonà, bâryekomo. Noro yatxownà, ukukur komo, àmàn yaka. Teryehorye rma haxa nehxatxkonà, noro hoko.

Meryetu hona Pawru komo tothàrà on ha.

¹³Pawru ywaho amna ntoye. Kanawa ymo yaka amna nosonkahye. Tuna ymo amna nwetoye, Asos hona. Pawru haxa ryhe, mahorye toye. Mahorye haxa àtehe, Asos hona, kanyenhàr me nehxakonà. Asos hona rahatakatzhe, kosonkahyaha, kanyenhàr me nehxakonà. Àro ke mahorye toye, Pawru. ¹⁴Asos ho harha, noro amna nenyeye. Nosonkahye, amna yaka. Amna ntoy xarha. Meteryene hona amna nahatakaye.

¹⁵Àsnye ro amna ntoy xarha. Tuna ymo amna nwetekonà rma. Enmahàtxhe, Keyos yamtar màtkoko amna ntoye, eryetarà ymo màtkoko rma. Enmahàtxhe xarha, Samos hona amna nahatakaye. Amna ntoy xarha. Enmahàtxhe xarha, Meryetu hona amna nahatakaye.

¹⁶Mexehra tâtonàr xe nehxakonà, Pawru, Xerusaryen hona. Àto tesnàr xe nehxakonà, Pentekostes yawasàn ho, Xuknewyana yasahxemtoho kom ho. Àro ke, Aaseya yamtar ho târamamrà xehra nehxakonà. Ehfesu hona ahatakahra tehtxe, àramampàra kehtxoho menye, kanyenhàr me nehxakonà.

Pawru wya Ehfesu hon yonye ro komo hananàhàthàrà on ha.

¹⁷Ehfesu màhto rma naha, Meryetu. Àro ke, Meryetu ho amna yehtoko, Ehfesu hon komo yanyekhoye, Pawru. Txesusu mryenon yonye ro komo rma yanyekhoye, tàhyaka. ¹⁸Àhyaka nomohtxownà, nyamoro ha.

Onà wyaro nkekona, Pawru, àwyanye. Àsok hana awawonye wehxakon ha, kekonà. Ohxe roro ryexetxhàràtho muhutwetxow hamà. Àro ma Aaseya yamtar hona romokàtxhe rma, ohxe roro wehxakon hamà, awawonye, kekonà, Pawru. ¹⁹Kohkomo hyaka katamokyakonà. Noro hyaka tatamohxemà rma, ehonomnà mehra kosonyakonà, kekonà. Koseryehokekonà, ohokonye, târataxe ro. Teryewhamnohsomà ro me wehxakonà, Xuknewyana komo wya rofufurymanàr ke, kekonà, Pawru. ²⁰Emahona ro wekarymekonà, owyanye. Tonytxahoryemà rma wekarymekonà, omeroro mak ha, atàknahnà ro me mak ha. Oyohsamnohnàtokony xarha, anaro rha omàn kom yaw xarha, wekarymekonà, owyanye, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya. ²¹Xuknewyana komo wya, Kryekyana komo wya xarha, onà wyaro wekarymekonà. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, àkekonà. Khoryenkomo yoyuknye me harha ehtxoko, àkekonà. Txesusu Kryestu hona harha xenytxoko, àkekonà. Kohkomo rma hona harha xenytxoko, àkekonà, owyanye, omeroron komo wya, kekonà, Pawru.

²²Amnye rma haxa àtehe ha, Xerusaryen hona, kekon xarha. Àsok hana wehxan ha, àto. Àna hana. Àtehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo yokato

yano me mak ha, kekonà. ²³Onà wyaro rma kehutwehe, noro nhutwamohsotho yano me. Anaro rha owto ho ryehtoko, watxa ymo yaka tahryemxem me wehxaha hampànà. Teryewhamnohsom me wehxaha hampànà, kekonà, Pawru. ²⁴Oseryehokahra rma wehxaha. Kosoxanomkahnohyaha rma, twayehso ro, kekonà. Tosoxanomkahnohsomà rma, romyawon tâhkanàr xe rma wehxaha, rowayehpàro rma haka. Romyawon hokon me ranotomaye, Txesusu, Kohkomo. Àrwo yonyhorunu yokarymatxho rma àro ha, romyawono, kekonà. Towahke xaxa Khoryenkomoyehtxoho rma àro ha, àrwo yonyhorunu. Àro rma wekarymehe, toto komo wya, Txesus yano me. Àro yokarymanàr hoko rma, noro yoyuhtukanàr xe wehxaha, rowayehpàro rma haka, kekonà, Pawru.

²⁵Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma wekarymekonà, owyanye, awawonye ryehtoko, kekonà. Àro hokon me uro menyatxkonà. Amnye rma haxa, ronyhera harha manatxhe hampànà, omokhàra harha ryesnàr ke. Àro wyaro ryehtxoho uhutwehe, kekonà, Pawru, Ehjesu hon yonye ro komo wya. ²⁶Àro ke, onà wyaro àkehe, owyanye. Enyhoryehnà me rma okukuru komo yehtoko, rano me rohra àro wyaro natxow hamà. ²⁷Àsok tawro hana, rowya àrwo yonyhorunu yokarymatxehkanàr ke hamà. Khoryenkomoyhutwamohsotho rma wekarymatxehkaye, owyanye, omeroro mak ha, kekonà, Pawru.

²⁸Ohxe mpàn ehtxoko, kekon xarha. Ohxe mpàn xenytxoko, omryenon komo, omeroro. Khoryenkomoyryenon komo yonye ro me manatxhe, omnyamo, Khoryenkomoyokato yano me, kekonà. Tàmryenon me harha netxownà, noro ha, buru yekamsuhkanàr ke. Àro ke, xenye ro kom me oytxownà, owyanye ànyahmanàr kom horà, kekonà, Pawru, Ehjesu hon yonye ro komo wya.

²⁹Onà wyaro oyehtxoho komo uhutwehe. Rototxhe, nomokyatxhe hampànà, anhà komo, awakanye. Anar me ahananàhyatxhe hampànà, nyamoro ha, kekonà. Àsok hana nay ha, kamara ymo, bayanymà ymo. Kahneru yoskany me nay hamà, noro ymo ha. Àro wyaro rma rha, Txesusumryenon komo yanàhnohtxahke natxhe hampànà, nyamoro ha, kekonà, Pawru. ³⁰Anar me rma rha ahananàhyatxhe xarha, okukur komo rma. Yaworohnà yokarymany me harha natxhe hampànà, Txesusumryenon komo wya, enkuhtonàr kom horà, tàmryenon me harha txenyàr kom horà, kekonà, Pawru. ³¹Àro ke, enkuhtonàr kom hona mpàn xenytxoko, àwyanye. Awawonye ryexetxhàràtho hutwahkahpàro ehtxoko, kekonà. Emahona ro khananàhyatxkonà roro, awasnow xarha, kohsaya xarha. Atàknahra ro mak wehxakonà. Tàrataxe ro khananàhyatxkonà, ohnàr kom yawo rma haxa ryesnàr ke, kekonà, Pawru.

³²Khoryenkom hak ohxe oytxowà, àkehe haxa ha, owyanye, kekon xarha. Ohnawonye roro hak nahko, noro rwonà. Àro ryhe, towahkem me xaxa noro hutwamohsehe. Ohnawonye roro tehtoko, tahoxyere rma haxa oyeryatxhe ha, ohnawonye, kekonà. Towakryexam me oyeryatxhe xarha, amnye ha. Àsok tawro hana. Khoryenkomoynewakryenàr me xaxa mpànà natxhe ha, àmryenon komo, ànwahanonkatxhàyamo. Àwawonye rma

towakryexem me oyeryatxhe hampànà, noro rwonà, ohnawonye roro tehtok mak ha, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya.

³³Awawonye ryehtoko, otxenyerun kom hoko eholkahra ro mak wehxakonà, kekon xarha. Owomun kom hok xarha, eholkahra ro mak wehxakonà.

³⁴Romyawon hoko katamokyakonà. Womu hporyenàr hoko rma katamokyakonà, rowya rotxenyerunu yahohtoho me, ronyahrà yehekahtoho yahohtoho me, rowomun xarha yehekahtoho yahohtoho me, kekonà. Àro wyaro ratamoketxhàr hoye ro, rakoron komo nyahrà xarha wehekahtyakonà. Àwomun komo xarha wehekahtyakonà. Àro wyaro ryexetxhàrathò muhutwetxow hamà, kekonà, Pawru. ³⁵Àro wyaro rma wehxakonà, rohoko oyehohkatxho menye. Àro wyaro katamohtxoho kom hoye ro, anar komo tewakryetxow hamà, kekonà. Ànyahpànà rotho komo rma, àwomumnu rotho komo xarha, tewakryetxow hamà. Àro hoko rma, Txesusu rwonà hutwahkahpàra tehtxe, kekonà. Onà wyaro nkekon hatà, noro ha, Kohkomo. Toto katxhomany me oyehtokonye, ohxe rma haxa manatxhe, kekon hatà. Toto katxhomany komo ryhe, tkatxho yahosnye komo yoho rma haxa ohxe natxhe, kekon hatà, Txesusu, kekonà, Pawru, Ehfesu hon yonye ro komo wya.

³⁶Àro wyaro tàwya katxhe rma, neryewtaye, tosoknar ho. Àto rye rma, Khoryenkom yakoro nàrwonàmtxownà, Pawru komo, Ehfesu hon yonye ro komo xarha. ³⁷Nàratetxkonà, Pawru hnànà. Noro yahohtxownà. Namtxuhkatxownà xarha. ³⁸Àwyà ronyhera harha manatxhe hampànà tawro ke ryhe, tehànye rma haxa nehxatxkonà, Ehfesu hon yonye ro komo.

Taa. Noro yatxownà, kanawa ymo yaka.

Xerusaryen hona Pawru tothàrà on ha.

21 ¹Ehfesu hon komo hyaye amna ntoye. Tuna ymo amna nwetoye. Kos yamtar yawo ro amna ntoye. Àsnye ro amna ntoy xarha. Enmahàtxhe, Hoknes hona amna nahatakaye. Àsnye ro amna ntoy xarha. Paatara hona amna nahatakaye.

²Paatara ho nehxakonà, kanawa ymo, anaro. Feneseya yamtar hona tátosomà rma mon nehxakon hatà. Àro yaka amna nosonkahye. Tuna ymo amna nwetoy xarha. ³Amnye, Xeprye yamtarà amna nenyakonà. Eryetarà ymo rma amna nenyakonà. On ho rma amna ntekonà. Serya yamtar yawo ro, tuna ymo amna nwetekonà. Txeru hona amna nahatakaye, Serya yamtar hon hona rma. Àto rma tanàmsom me nehxakon hatà, kanawa ymo yawonotho. Àto rma amna nasanàmye.

⁴Txesusu mryenon komo amna nenyeye. Àhyawonye 7 me amna nenmahiye, àto. Xerusaryen hona àtohra mpàn exko, ketxkonà, àton komo, Pawru wya. Teryewhamnohsom me noro yehtxho hutwany komo kax mak nehxatxkon hatà. Khoryenkom yokato nhutwamohsotyo rma mon nehxakon hatà. Àro ke, àtohra mpàn exko, Xerusaryen hona, ketxkonà, àwyà.

⁵Àto 7 me amna yonmahàtxhe, amna ntoy xarha. Towto kom hoye amna yakoro totxownà, Txesusu mryenon komo, toto komo rma, àhetx

komo xarha, àhokyam xarha, omeroro. Tuna ymo yohokoso rma amna yakoro totxownà. Eryemtun ho amna yehtoko, amna neryewtaye, omeroro, amna yosoknar ho. Khoryenkom yakoro amna nàrwonàmye. Ohxe àtotxoko, ketxkonà, nyamoro, amna wya. Ohxe ehtxoko, kekon xarha amna, àwyanye. ⁶Àro wyaro amna wya katxhe rma, kanawa ymo yaka amna nosonkahye. Bàn kom yaka harha totxownà, nyamoro ha.

⁷Tixeru hoye amna ntoye. Pàtoryemayda hona amna nahatakaye. Àto amna nasanàmye. Tjesusu mryenon komo yonyxe amna ntoye. Àhyawonye 1 me amna nenmahye. ⁸Enmahàtxhe, amna ntoy xarha.

Sesaryeya hona amna nahatakaye. Feryepe mân yaka amna ntoye. Àmân yawo mexe nyhe amna nehxakonà. Khoryenkom rwonà yokarymanye ro me nehxakonà, Feryepe. Nyah yokamnye ro komo kukutho rma mok nehxakonà, 7 komo kukutho rma. ⁹4 me nehxatxkonà, emsàr komo, omaso komo. Ànyomnà rma hak mokyam nehxatxkonà. Khoryenkom yokato yano me, amnye toto yehtxoho yokarymanye ro me nehxatxkonà, nyamoro ha.

¹⁰Mexe nyhe amna nehxakonà, Feryepe mân yawo. Àto amna yehtoko rma, nomokye, toto. Akakmu rma noro ha. Khoryenkom yokato yano me, amnye toto yehtxoho yokarymanye ro me rma rha nehxakonà, Akakmu xarha. Noro ryhe nomokye, Xukneya yamtar hoye. ¹¹Amna hyaka nomokye. Pawru yasotà yewekaye. Asotàthàr ke rma nehrowomye. Natahomomye xarha. Onà wyaro nkekona, Pawru wya. Onà wyaro nhutwamohsehe, Khoryenkom yokato, owya, kekonà. Ayasotàthàr on hamà. Àrotho ke kehrowomnyo. Katahomomnyo xarha. Àro wyaro rma rha, Xerusaryen ho oyehtoko, ayahomomyatxhe hampànà, Xuknewiana komo, kekon hatà. Ohrowomyatxhe xarha hampànà. Ayahohsetxhe xarha hampànà, Xuknewyanahnà komo wya, kekonà, Akakmu, Pawru wya.

¹²Àro wyaro amna wya entxatxhe rma, onà wyaro amna nkekona, Pawru wya. Xerusaryen hona àtohra mpàn exko, kekonà amna, teryewrye ro. Àro wyaro rma rha nketxkon xarha, Sesaryeya hon komo, Tjesusu mryenon komo rma.

¹³Onà wyaro haxa amna yoyukye, Pawru. Àsok tawro uro meryehoketxow harha, kekonà, amna wya. Àsok tawro owratetxow harha, rohnànà. Xerusaryen hon komo wya rahomomnyàr hona oseryehpàra rma wehxaha, kekonà. Tjesus yanoto me ryehtxoho hoye ro rowayehketxow hana, Kohkom yanoto me ryehtxoho hoye ro mak ha. Rowayehrà hona rma oseryehpàra ro mak wehxaha, kekonà, Pawru, amna wya. ¹⁴Amna rwonà yonytxahra ro mak nehxakonà. Àro ke amna natàknaye. Tano me ro hak ohxe amna yeno, Kohkom, kekon haxa amna.

¹⁵Sesaryeya ho mexe nyhe amna yexetxhe, amna nosonyhoryeye, amna tonàr horà. Xerusaryen hona amna ntoye. ¹⁶Amna yakoro totxownà, Tjesusu mryenon kukuru komo, Sesaryeya hon kukuru komo rma. Xerusaryen hona amna yahatakatzhe rma, amna yatxownà, Menason mân yaka, àro yawo roro hak amna yehtxoho me. Xeprye yamtar honotho me nehxakon hatà, Menasonà. Amnyehra rma haxa Tjesusu yahosnyenhàrà rma mok nehxakonà.

Pawru yakoro Txaku komo yosonytxatxhàrà on ha.

¹⁷Xerusaryen hona amna yahatakatzhe rma, teryehorye amna yotakmetxownà, Txesusu mryenon yonye ro komo. ¹⁸Enmahàtxhe, Txaku yonyxe amna ntoye, Pawru yakoro. Àto nehxatxkonà, Txesusu mryenon yonye ro komo, omeroro.

¹⁹Komokno, kekonà, Pawru, àwyanye. Noskarymatxehkaye, àwyanye. Khoryenkomo hyaka tatamoketxhàràtho yokarymatxehkaye. Khoryenkomo wya Xuknewyanahnà komo yowakryetxhàràtho rma yokarymatxehkaye, Pawru, Txaku komo wya.

²⁰Àro wyaro tàwyanye enytxatzhe rma, ohxe xaxa nay hamà, Khoryenkomo, ketxkonà, nyamoro ha. Onà wyaro nketxkon xarha, Pawru wya. Rowtà y, amna enytxako, ketxkonà, àwya. Thenyehra rma haxa natxhe, Xuknewyanana komo, Txesusu yahosnyenhàyamo, Xerusaryen hon komo rma. Yaken mew me rma natxhe, ketxkonà. Nyamoro rma, onà wyaro kany me natxhe. Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehxorye xaxa mpànà natxhe ha, Txesusu mryenon komo, omeroro, kany me natxhe, nyamoro ha, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya. ²¹Onà wyaro oyokarymetxoko, anar komo, àwyanye. Moyses heno nmehothàràtho yawo rohra harha ehtxoko, kany me naha, Pawru, Xuknewyanana komo wya, anaro rha owto hon komo wya, Xuknewyanahnà wawon komo wya, ketxoko, ohoko, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya. Omuru komo yanyyokohra ehtxoko, kany me naha, Pawru, àwyanye, ketxoko. Khoryen heno komo rwonàmàthàràtho yawo rohra harha ehtxoko, kany me naha, Pawru, àwyanye, ketxoko, ohoko, ketxkonà, Txaku komo.

²²Àsoke ryhe tehxatxowà, ketxkon xarha. Àsoke ryhe tehxatxowà. Oyokaytà yonytxetxow hamà. Tan oyehtxoho rma yonytxetxow hamà, ketxkonà, Txaku komo.

²³Àro ke, onà wyaro amna nkehe, owya, ketxkonà, Pawru wya. Onà wyaro ryhe exko. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro osonyhoko, àwyanye, ketxkonà. Tan natxhe, toto komo, 4 komo rma. Khoryenkomo wya noskarymetxoko, àhyaka tatamoknyàr kom horà, ketxkonà, Txaku komo. Tàrwonàmàthàyam yawo ro tesnàr komo xe natxow hatà, nyamoro ha. ²⁴Àro ke, Khoryenkocom mìn yonye ro komo hyaka tetxow hatà, tosonyhoryenàr kom horà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro tehtxoho menye, ketxkonà. Nehpoketxow xarha tà, àro yawo ro rma rha tehtxoho menye. Àro ke, omoro ryhe àtoko, nyamoro yakoro, ketxkonà. Omoro ryhe, okno ànàmrà komo ehekatzko, otxenyerun hona, àwyanye Khoryenkomo yowakryetxho me. Omoro ryhe osonyhoryek xarha, nyamoro wyaro rma rha, ketxkonà. Àro wyaro oyehtoko, onà wyaro oyokarymetxow hamà, Xerusaryen hon komo, omeroro. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ron me nay hamà, Pawru, ketxhe, ohoko. Yaworohra Pawru yokarymetxok hamà, anar komo, ketxhe xarha, ohoko, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya.

²⁵Xuknewyanahnà kom haxa ryhe, Txesusu yahosnyenhàyamo rma, anar me natxhe, amna wya, kàyweronàhyamatxho kom hoko, ketxkon xarha, Txaku komo. Anar me amna nhutwetxkonà. Amna nmenhoye, àhyakanye, ketxkonà. Onà wyaro marma amna nkekona, àwyanye. Thoryenà ro komo wya woto yàmyatxow hamà, anar komo okukur komo rma, tàwyanye ewakryenàr horà, kekonà amna. Àro wyaro tâmsahotho hoye tonohra ehtxoko, kekonà amna, àwyanye, ketxkonà, Txaku komo. Woto komo kamsukutho yonhàra ro mak ehtxoko, kekon xarha amna. Awehxahotho me woto yehtoko, tonohra ehtxoko, àkamsuhtahra esnàr ke, kekon xarha amna. Wos hokohra ehtxoko. Ohetx mehra ehtoko, wos hokohra ehtxoko, kekon xarha amna. Onyo mehra ehtoko, kàrà hokohra ehtxoko, woràskomo komo y, kekon xarha amna, Xuknewyanahnà komo wya, ketxkonà, Txaku komo, Pawru wya.

²⁶Àro ke toye, Pawru, toto kom yakoro, 4 kom yakoro rma. Enmahàtxhe, tàyweronàhyamatxhàyam yawo ro nosonyhoryetxownà hatà, nyamoro rye, Pawru xarha. Totxownà xarha tà, Khoryenkom mân yonye ro komo hyaka. Amna nosonyhoryeno, ketxkon hatà, àwyanye. Amna nosonyhoryeno. Amna yosonyhoryenàr hoko rma, 7 me amna nenmahyan hamà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro, ketxkon hatà, Pawru komo. Àro yawo ro rma rha, okno amna nàmyaha, 7 me enmahàtxhe, amna yosonyhoryetxehkatxhe rma, ketxkon hatà, Pawru komo, Khoryenkom mân yonye ro komo wya.

Arymano ynye ro komo wya Pawru yahosàthàrà on ha.

²⁷Taa. 7 me enmahpàra rma hak nehxakon hatà, Pawru. Osonyhoryetxehkahra rma hak nehxakon hatà. Àtoko rma Pawru yonytxownà hatà, Xuknewyanana komo, Aaseya yamtar hoye omohxemo komo rma. Khoryenkom mân yawo noro yehtoko, nenytxownà hatà. Àro ke, toto komo yowakàhkahnohtxownà hatà, noro hoko. Nahohtxownà hatà, txom. ²⁸Onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro, toto komo wya. Toto komo y, Ehsayewyanana komo y, omohtxoko. Amna akoronamatxoko, ketxkon hatà. Atxke naha, mosonà. Anar me hananàhno yeryaha. Xuknewyanana komo wàràhyakehe, ketxkon hatà. Kàyweronàhyamatxho komo xarha wàràhyakehe. Khoryenkom mân xarha wàràhyakehe, mosonà, ketxkonà rma haryhe tà, Pawru hoko. Khoryenkom mân yaka Kryekyana komo yokyako. Àro wyaro rma nanàhnonyako. Enyhoru rotho rma yanàhnonyako, mosonà, ketxkonà rma haryhe tà, Pawru hoko.

²⁹Yaworohra mak noro yokarymetxkon hatà. Xerusaryen ho Pawru yakoro nehxakonà, Tàrofemu. Kryekyana rma noro ha, Ehjesu hoye omohsaho rma, Aaseya yamtar hoye omohsaho rma. Pawru yakoro noro yonytxownà hatà, Xuknewyanana komo, Aaseya yamtar hoye omohxemo komo. Àro ke, onà wyaro nketxkonà rma haryhe tà. Khoryenkom mân yaka Tàrofemu yaryak hamà, Pawru, ketxkonà rma haryhe tà, yaworohra mak hatà.

³⁰Àrwonàmàthàyam hoye ro, Pawru hoko ewakhàra rma haxa nehxatxkon hatà, Xerusaryen hon komo, omeroro. Àto rye rma haxa kàtatxownà hatà,

àhoko. Txom, nahohtxownà hatà. Khoryenkom mân yaye nàhpexehtxownà hatà. Ahataktxhenye rma, Khoryenkom mân yahutxownà hatà, àhotar yonye ro komo. ³¹Pawru yotahatxahke nehxatxkon haryhe tà, toto komo.

Àtoko rma ekaytà komo yonytxay hatà, arymano ynye ro komo yohà ymo, Homayana rma. Tweromra ro rma haxa nohsamnohtxow hatà, Xerusaryen hon komo, omeroro, ketxkon hatà, anoto komo, àwya. ³²Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, karyhe toy hatà, noro ymo ha. Arymano ynye ro komo yarày hatà, takoro. 100 komo yoh komo xarha yarày hatà. Karyhe totxownà hatà, toto komo hyaka. Dow dow dow dow, Pawru heno yotahetxkon hatà, toto komo. Tàwyanye arymano ynye ro komo yonyetxhe rma, natàknatxownà hatà.

³³Àhyakanye haxa toy hatà, arymano ynye ro komo yohà. Pawru yahohsoy hatà, arymano ynye ro komo wya. Nasohtohoy xarha tà, yawaka ke, osoraka ro hatà. Onok mosonà, kekon hatà, Pawru hoko. Onok mosonà. Àsok nahko haryhe, kekon hatà, toto komo wya.

³⁴Anar me rha nàrwonatxkon mak hatà, toto komo, teryewrye ro. Natmeryketxkonà rma haxa mak hatà. Àro ke uhutwahra rma nehxakon hatà, noro ymo. Bàn kom yaka moson atxok ha, kekon hatà, àro ke, arymano ynye ro komo wya.

^{35,36}Àwenarye tetxkon hatà, toto komo, thenyenohnà komo. Etahatxok ha, ketxkon hatà, Pawru hoko. Etahatxok ha. Etahanàr xe rma haxa nehxatxkon hatà. Àro ke Pawru yanàmtxownà hatà, arymano ynye ro komo, toto kom hona ukurunhonàr horà. Anàmsah me rma natxownà hatà, okayàmno ytxoho yarye.

³⁷Àro yarye tátotxhenye rma, bàn kom yaka owompaya nehxatxkon hatà. Àtoko rma, onà wyaro nkekón hatà, Pawru, arymano ynye ro komo yohà wya. Rorwonàmrà xe wehxaha, ayakoro, kekon hatà, àwya, Kryekyana komo rwon yaw hatà.

Hàà, Kryekyana komo rwon yaw manay hamà, kekon hatà, noro ymo. ³⁸Exetyana ymo me haxa khutwan haryhe. Homayana komo yarymatxahke nehxak hatà, noro ymo ha, kekon hatà. Àhyaka nohsamnohyatxok hatà, waha komo, 4 mew kom hatà. Ahehnaka naryatxok hatà, noro ymo ha, kekon hatà. Noro ymo mehra kat manaye, kekon hatà, arymano ynye ro komo yohà, Pawru wya.

³⁹Neyukye hatà, Pawru. Norohnà uro, kekon hatà. Xuknewiana haxa uro, Tahsu honotho rma, Seryeseya yamtar honotho rma. Anaro owto yoho rma haxa naха, rowtotho, kekon hatà. Rorwonàmrà xe wehxaha, toto kom yakoro, moxam yakoro, kekon hatà, Pawru.

⁴⁰Hàà, kasko kahpa, kekon hatà, arymano ynye ro komo yohà. Kasko kahpa, àwyanye.

Okayàmno ytxoho yawo rma nehxakon hatà, Pawru. Natahoyotkay hatà, tatàknye harha toto komo yehtxoho me. Dà, natàknatxehkatxownà hatà, nyamoro, omeroro. Àro ke nàrwonàmye hatà, Pawru, Xuknewiana komo rwon yaw hatà.

Xerusaryen hon komo wya Pawru yoskarymatxhàrà on ha.

22 ¹Onà wyaro nkekón hatà, Pawru, toto komo wya. Rokukur komo y, rohoryen komo y, koskarymax haka, owyanye. Uro enytxatxoko, kekon hatà, àwyanye.

²Xuknewyana komo rwon yawo ryhe nàrwonakon hatà, Pawru, ànenytxanàr kom me. Àro ke, tatàknye rma haxa nehxatxkon hatà.

³Onà wyaro nkekón xarha tà. Xuknewyana ryhe uro, kekon hatà. Tahsu ho konuruye, Seryeseya yamtar hon ho. Tano ryhe tompamnohsom me wehxakonà, Xerusaryen ho. Kamaryewu ryhe, rompamnohnye ro me nehxakonà, kekon hatà. Khoryen heno komo rwonàmàthàrà yawo ro rma haxa, tompamnohsomà ro me wehxakonà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro rma haxa mak ha. Khoryenkomo yoyuknuru xe rma haxa wehxakonà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo yoyuknuru xe manatxow hamà, omnyam xarha, amnye rma, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

⁴Weryewhamnohyatxkonà, Txesusu mryenon heno komo, Khoryenkomo hyaka kany kom me naha, Txesusu, kany heno komo rma. Kàrkomo heno komo, woràskomo heno komo xarha, wasohtetxkonà, kekon hatà. Watxa ymo yaka wahryempetxkonà. Wetahahetxkon xarha, kekon hatà, Pawru. ⁵Yaworo koskarymehe. Àro wyaro ryexetxhàrà rma hutwetxhe, Khoryenkomo màn yonye ro komo yohà ymo, horykomo komo xarha, tosonytxaxemà ro komo rma, omeroro, kekon hatà. Nyamoro ryhe, rotonàr hoko nmenhotxownà, Damasku hon komo hyaka, kukukur komo hyaka rma. Àro ke, Damasku hona àtoye. Àton heno komo yahosnàr xe wehxakon haryhe, kekon hatà. Txesusu mryenon heno komo rma yahosnàr xe wehxakon haryhe. Asohtonàr komo xe wehxakon haryhe. Xerusaryen hona soknàr komo xe wehxakon haryhe, anàhnohrà kom horà, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

⁶Asama yarye rotontoko, awasànà ymo wenye, Damasku hahnoke rma ryehtoko, kekon xarha tà. Kàmàmà thataw ehtoko, nawasmeye, awasànà ymo, kahe yaye ro. Bamtotàhkaxe ro nawasmeye ymo, kekon hatà. ⁷Yukryeka hona kehurkaye. Arwo wenytxaye. Sawru y, Sawru y, àsok tawro uro meryewhamnohyano, kaye, rowya, kekon hatà. ⁸Rohà y, onok omoro, àkaye, àwya. Txesusu uro ha, Nasarye honotho, kaye, rowya. Uro meryewhamnohyaha, kaye, kekon hatà, Pawru. ⁹Rakoron komo ryhe, awasànà ymo yonytxownà hatà. Txesusu rwonà yonytxahra mak nehxatxkon hatà, kekon hatà. ¹⁰Rohà y, àsok ryesnàr xe manaye, àkaye, àwya, kekon hatà. Onà wyaro nkaye, Kohkomo, rowya. Asanàmko harha, kaye. Àtoko rma, Damasku hona, kaye, kekon hatà. Àsok hana oyesnàr xe wehxan ha. Àro rma yokarymehe, ranoto, owya, owto ymo ho oyehtok mak ha, kaye, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru, toto komo wya.

¹¹Awasànà ymo hoye ro enhura harha wehxakonà, thenyehra rma haxa awasmenàr ke, kekon xarha tà. Àro ke, ramor hoko ratxownà, rakoron komo. Damasku hona amna nahatakaye, kekon hatà, Pawru.

12 Àto nehxakonà, Ananeyasà. Khoryenkom hokono ro me nehxakon hatà, kàyweronàhyamatxho kom yawo ro hatà. Noro hoko ryhe, ohxe xaxa na, mosonà, kany me nehxatxkon hatà, Xuknewyana komo, Damasku hon komo, kekon hatà. 13 Noro rma nomokyè, rohyaka. Onà wyaro nkekonà, rowya. Sawru y, rowtà rma omoro ha, kekonà. Oyontehe harha hampànà, kekonà, rowya. Àtoko rma kontay harha. Ananeyasà wenyeye, kekon hatà, Pawru, toto komo wyo.

14 Onà wyaro nkekon xarha, Ananeyasà, rowya, kekon hatà. Awahanonkay hatà, Khoryenkomo. Khoryen heno komo horyenàndo rma noro ha, kekonà, rowya, kekon hatà. Awahanonkay hatà, tàwya onà wyaro exko ha katxho me oyehtxoho me, kekonà, Ananeyasà. Awahanonkay hatà, owya enyhoru xaxa yonytxoho me, owya àrwon yonytxatxho me xarha, kekonà, rowya. Noro rma menyako. Menytxek xarha, kekonà, Ananeyasà, rowya, kekon hatà, Pawru. 15 Tokarymaxe anyakyan hatà, noro ha, toto komo hyaka, omeroron komo hyaka, kekon xarha, rowya. Áwyanyemekarymen hatà, onenyetxhàrà, onenytxatxhàrà xarha, kekonà, Ananeyasà, rowya, kekon hatà. 16 Àro ke àramampàra exko, kekon xarha, rowya. Asanàmko hxa ha. Ataymompoko, kekon xarha, rowya. Kohkom me na, Txesusu, kasko. Noro yakoro rma orwonàmko, kekon xarha, rowya. Ranhànàtho towko, tonyhoryexem me ryehtxoho me, kasko, àwya, kekonà, Ananeyasà, rowya, kekon hatà, Pawru, toto komo wyo.

17 Xerusaryen hona harha komokye, kekon xarha tà. Khoryenkom mân yaka àtoye, Khoryenkomo yakoro àrwonàmso. Rorwonàmnàtoko rma, Kohkom wenyeye, rosenyetnàrà wyaro. 18 Onà wyaro nkekonà, noro, rowya, kekon hatà, Pawru. Xerusaryen hoye àtoko hxa hampànà, kekonà, rowya. Owya rokarymantoko, oyonytxahra ro mak natxhe ha, tanon komo, kekonà. Àro ke, tan àramampàra exko. Àtoko hxa hampànà, kekonà, Kohkom, rowya, kekon hatà, Pawru. 19 Onà wyaro haxa weyukye. Àna matà, rohà y, àkekonà. Ronytxetxow hamà, tanon komo, àsok tawro hana, tàwyanye omryenon komo yeryewhamnohnyenhàr me rohutwanàr ke, àkekonà, kekon hatà. Anaro rha ohsamnohtoho kom yaka àtekonà, omryenon komo yahosnàr horà, àkekonà, àwya. Watxa ymo yaka wahryemyatxkonà. Àhpokhetxkon xarha, àkekonà. Àro wyaro ryexetxhàrà hutwetxow hamà, tanon komo, àkekonà, Kohkom wya, kekon hatà, Pawru. 20 Áwyanye Estefaw heno yotahantoko, àto wehxakonà, àkekon xarha, àwya. Áwyanye oyokarymane ro heno wayehkantoko rma, àhyawonye rma wehxakonà, àkekonà, kekon hatà. Totahahorye nehxakonà, Estefawu, rowya, àkekonà. Noro heno yotahany womun komo wenyakonà, àkekonà. Àro wyaro ryexetxhàrà hutwetxow hamà, tanon komo. Àro wyaro omryenon komo yeryewhamnohnyenhàrà rma yonytxetxow hamà, anar me harha ryesnàr ke, àkekonà, Kohkom wya, kekon hatà, Pawru. 21 Onà wyaro haxa nkekonà, noro, rowya. Àtoko rma haxa hampànà, Xerusaryen hoye, kekonà, Kohkom, rowya, kekon hatà, Pawru, toto komo wyo.

Pawru wya Homayana ryhe uro katxhàrà on ha.

²²Àro wyaro noskarymay hatà, Pawru. Wahoro htxero, ohxe nenytetxkonà httxer hakahpa tà, toto komo. Àwya, dyakyaha hampànà, Xuknewyanahnà komo hyaka, kekonà, Kohkomo, rowya, katxhe rma, ewakhàrà harha nehxatxkon hatà. Onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Etahatxoko yxak ha, ketxkon hatà. Etahatxoko yxak ha. Totahahorye xak naha, ketxkon hatà. ²³Kowntetxkon hatà. Fow fow, twomun komo yahmerketxkon xarha tà. Yukryeka yarymetxkon xarha tà, fom, txaray, ewakhàrà rma haxa tesnàr komo ke hatà.

²⁴Àro ke, bàn kom yaka Pawru yarhoy hatà, arymano ynye ro komo yohà. Àsok tawro hana nàrwonatxow ha, moson hoko, kekon hatà, tàwya rma. Pawru yanhànà hutwahra rma nehxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekong hatà, arymano ynye ro komo wya. Àhpoxhtxoko, oskarymatxho me, kekon hatà.

²⁵Àro ke, Pawru yahomomtxownà hatà, tàwyanye àhpoknyàr horà. Tàhpokhera ro rma haka, onà wyaro nkekong hatà, Pawru, 100 komo yohà wya. Homayana ryhe uro, kekon hatà. Homayana kom katà màhpokyatxowà. Anhàn komo hutwahra rma oyehtokonye, màhpokyatxowà. Nyamoro rma tàhpokhoryehra natxow hamà, kekon hatà, Pawru, 100 komo yohà wya.

²⁶Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, tohà hyaka toy hatà, 100 komo yohà. Arymano ynye ro komo yohà ymo hyaka rma toy hatà. Toto kat màhpokheno, kekon hatà. Ohxe mpàn exko, noro hoko. Homayana me nay hatà, kekon hatà, 100 komo yohà, tohà wya.

²⁷Àro ke, Pawru hyaka toy hatà, eh komo ymo. Yaworo oskarymako, rowya, kekon hatà, àwya. Homayana me manaye, kekon hatà.

Àhà, noro mat uro, kekon hatà, Pawru, àwya.

²⁸Onà wyaro nkekong hatà, noro ymo. Homayanahnà me ryhe konuruye, uro, kekon hatà. Rotxenyerunutho hona Homayana me harha koteryeye, kekon hatà. Thenyehra rotxenyerunutho wàmye, Homayana me harha ryehtxoho me, kekon hatà, arymano ynye ro komo yohà.

Uro haxa ryhe, Homayana me rma konuruye, Homayana muru kaxe, kekon hatà, Pawru, àwya.

²⁹Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, Pawru hyaye totxownà hatà, arymano ynye ro komo, àhpoknye komo. Àhpokhera nehxatxkon hatà, toseryehrà komo ke. Eh komo xarha, noseryehyakon hatà, tàwya Homayana me Pawru hutwanàr ke hatà, tàwya ahomomponàr ke hatà.

³⁰Sa, nenmahye hatà. Pawru hoko, Xuknewyana komo yonytxanàr xe nehxakon hatà, arymano ynye ro komo yohà. Àsok tawro hana noro hoko nàrwonatxowà, nyamoro ha, kekonà rma hatà, tàwya rma. Àro ke, Xuknewyana yoh komo yanyekhoy hatà. Khoryenkem mân yonye ro yoh komo rma yanyekhoy hatà. Tosonytxaxemà ro komo xarha yanyekhoy hatà. Omeroro rma nohsamnohtàkatxownà hatà. Pawru

yahomompokahoy hatà, arymano ynye ro komo yohà. Narhoy hatà, ohsamnohxemo komo hyaka. Nyamoro yamrakataka neryhoy hatà.

Xuknewyana yoh komo yatameryekatxhàrà on ha.

23 ¹Horykomo komo yonytxehkekon hatà, Pawru. Tosonytxaxemà ro komo rma yonytxehkekon hatà. Onà wyaro nkekon hatà, àwyanye. Rokukur komo y, onà wyaro koskarymehe, owyanye, kekon hatà. Khoryenkomu nenýàr me ryhe, ohxe roro exhah me kehutwehe. Rohnawo yaworo ryehutwantoko rma, ohxe roro exhah me kehutwehe, kekon hatà, Pawru.

²Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, ewakhàrà nehxakon hatà. Khoryenkom mân yonye ro komo yohà ymo. Ananeyasà rma noro hatà. Àhotakahatxok ha, kekon hatà, Pawru hoko, àton komo wya, àmàhton komo wya. Àhotakahatxok ha, kekon hatà.

³Onà wyaro haxa nkekon hatà, Pawru, àwya. Khoryenkomu mpànà oyotaheno, kekon hatà, àwya. Khoryenkomu mpànà oyotaheno, yaworonohnà me oyesnàr ke mak ha. Àsok tawro hana. Ohxe mosonyhehe rma haryhe, kekon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro amna oyonytxehe, màkehe rma haryhe, kekon hatà, Pawru. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra mak manaha ha. Àsok tawro hana. Owya rohotakahahontoko rma, àro yawo rohra manay hamà, kekon hatà, Pawru, Ananeyasà wya.

⁴Àsok tawro màwàràhyaken harha, Khoryenkom mân yonye ro komo yohà, ketxkon hatà, àton komo, Pawru wya.

⁵Rokukur komo y, mosonà ywenyeke wahko, kekon hatà, Pawru. Khoryenkom mân yonye ro komo yoh me moson hutwahra wahko. Rowya uhutwantok haxa, àro wyaro kahra ryesnàràtho haryhe, kekon hatà. Àro wyaron komo wàràhyakahra wehxaha, Khoryenkom karyehtan yawo ro ryehtxoho me, oyoh komo wàràhyakahra ehtxoko katxhàr yawo ro rma ryehtxoho me, kekon hatà, Pawru.

⁶Àsok hana nehxatxkon ha, tosonytxaxemà ro kom ha. Saknusew kom me nehxatxkon hatà, ukukuru komo. Farysew kom me haxa nehxatxkon hatà, ukukuru komo xarha. Àro wyaro anar me rha nenytownà hatà, Pawru. Àro ke, onà wyaro nkekon hatà, teryewrye ro, àwyanye. Rokukur komo y, Farysewu ryhe uro, kekon hatà, teryewrye ro hatà. Farysew me nehxakonà, royàm peno. Farysew me rma rha wehxaha, uro xarha, kekon hatà. Farysew komo wyaro, onà wyaro kany me wehxaha. Kwayhàtxhenye, tasanàmyatxhe harha, kany me wehxaha, kasanàmtaho kom hona ron kaxe. Àro hoye ro ryhe, atxke xak manaha katxho me wehxan hamà, onenytxanàr kom me, kekon hatà, Pawru.

⁷Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nosoyatxkon hatà, tosonytxaxemà ro komo, Pawru hoko. Àme ryehra harha nàrwonatxkon hatà. Natameryeketxkon harha tà, Farysew komo, Saknusew kom yakoro. ⁸Àsok tawro hana. Kwayhàtxhenye, asanàmpàra ro mak tehxatxhe ha, kany me natxhe, Saknusew komo. Ehxera ro mak natxhe ha, kahe yawon komo,

totohnà rma, kany me xarha natxhe. Ehàmnà komo ehxera ro mak natxhe ha, kany me xarha natxhe, Saknusew komo. Anar me kany me natxhe, Farysew komo. Àro ke nosoyatxkon hatà, Pawru rwonàmàthàr hoye ro hatà.

⁹Natmeryketxkon mak hatà, thenyehra rma haxa mak hatà.

Nasanàmtxownà hatà, Farysew kukuru komo, àyweronàhyamano ynye ro kukuru komo rma. Onà wyaro nketxkon hatà, Pawru hoko. Ohxe we na ha, mosonà, amna wya, ketxkon hatà. Moson yanhànà, ehxera we na ha, amna wya. Totohnà yano me hana nekarymen ha, ehàmnà rma yano me hana, ketxkon hatà. Kahe yawon yano me hana, Khoryenkomо nànyaketxho yano me hana nekarymen ha, mosonà. Àro ke, ohxe mpàn tenytxatxe, noro rwonà, ketxkon hatà, Farysew komo, Pawru hoko.

¹⁰Waha komo wyaro nosoyatxkon hatà. Áwyanye Pawru yampokryekanàr hona nenyakon hatà, arymano ynye ro komo yohà. Àro ke arymano ynye ro komo nyakye hatà. Pawru suhtatxko ha, tosonytxaxemà ro komo hyaye, kekon hatà, àwyanye. Sokhohra nyamoro yehtoko, tahoxerye ehtxoko, àhokonye. Bàn kom yaka harha noro atxoko, kekon hatà, arymano ynye ro komo yohà.

¹¹Taa. Kokmamye hatà. Kohsaya rma nomokye hatà, Kohkomo, Pawru hyaka. Towankaryhe exko, kekon hatà, àwya. Uro mekarymeko rma, tanon komo wya, Xerusaryen hon komo wya. Àro wyaro rma rha mpànà uro mekarymehe xarha, Homa hon komo wya xarha. Àro ke, towankaryhe exko, kekon hatà, Kohkomo, Pawru wya.

Xuknewyana kukuru komo wya Pawru fufurymatxhàrà on ha.

¹²Sa, nenmahye hatà. Pawru fufurymetxkon hatà, Xuknewyana kukuru komo. Pawru tetahatxe, ketxkon hatà. Pawru tetahatxe. Kàwyanye etahahra ro rma haka, asahxemtohra rma hak tehtxe, ketxkon hatà. Kasahxemtontokony haxa, Khoryenkom hak komtatkatxowà, ketxkon hatà, Pawru yotahanàr xe rma haxa tesnàr komo ke hatà. ¹³Àro wyaro nosonytxatxownà hatà, nyamoro rye. 40 yoho nyhe nehxatxkon hatà, àyakenon komo.

¹⁴Àro ke totxownà hatà, Xuknewyana yoh komo hyaka, Khoryenkom mìn yonye ro yoh komo hyaka rma, horykomo komo hyaka xarha. Noskarymatxownà hatà, àwyanye. Onà wyaro amna nosonytxano, amna rye rma, teryewrye ro, ketxkon hatà. Pawru tetahatxe kan amna. Kàwyanye etahahra ro rma haka, asahxemtohra rma hak tehtxe, kan xarha amna, ketxkon hatà. Kasahxemtontokony haxa, Khoryenkom hak komtatkatxowà, kan xarha amna, ketxkon hatà, horykomo komo wya. ¹⁵Àro ke, onà wyaro ehtxoko, omnyamo, tosonytxaxemà ro kom yakoro xarha, ketxkon xarha tà. Arymano ynye ro komo yohà hyaka àtotxoko. Pawru yonytxanàr xe xarha amna na ha, yaworo amna wya uhutwatxho me, màketxhe ha, noro wya. Àro ke Pawru ànyahko, amna hyaka, amna wya enytxatxho me, màketxhe ha, àwya, ketxkon hatà. Àro wyaro owyanye katxhe rma, Pawru yomoknàr hona ro amna na ha. Ohyakanye omoknàtoko rma, amna netahehe ha, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo wya.

¹⁶Àto nehxakon hatà, bàryekomo, Pawru mxekrà hatà, Pawru wosàñà mryer hatà. Noro ryhe, Pawru xanhàn komo yosonytxatxho yonytxay hatà. Àro ke toy hatà, arymano ynye ro kom mân yaka. Nekarymay hatà, Pawru wya. ¹⁷Àro ke 100 komo yohà yanyekye hatà, Pawru. Moson bàryekomo arko, oyoh komo hyaka, kekon hatà. Noro yakoro târwonàmrà xe nay hatà, kekon hatà, Pawru, 100 komo yohà wya.

¹⁸Àro ke narày hatà, arymano ynye ro komo yohà hyaka. Pawru ranyeknyo, kekon hatà, àwya. Watxa ymo yawono rma ranyeknyo. Moson bàryekomo yoknàr xe nahko hatà, rowya, ohyaka. Târwonàmrà xe nay hatà, mosonà, ayakoro, kekon hatà, 100 komo yohà. ¹⁹Bàryekomo yahosày hatà, arymano ynye ro komo yohà. Amor hoko narày hatà, anar komo nenytshahtor me àrwonàmrà horà. Åsok tawro xe manaye, rowya, kekon hatà, àwya.

²⁰Pawru hoko nosonytxatxow hatà, Xuknewyana kukuru komo, kekon hatà, bàryekomo. Pawru ànyahko, amna hyaka, tosonytxaxemà ro komo hyaka rma, ketxow hatà, eh komo, owya, kekon hatà. Awanaworo amna hyaka ànyahko, amna wya enytxatxho me, yaworo amna wya uhutwatxho me, ketxow hatà, owya, kekon hatà, bàryekomo. ²¹Ànyakhera mpàn exko, kekon xarha tà. Åsok tawro hana. Noro tonàr hona ro asama yawo momokyatxow hatà, àmryenon komo, waha komo rma. 40 yoho nyhe natxow hatà, kekon hatà. Pawru tetahatxe, kanyenhàr me natxow hatà. Kàwyanye etahahra ro rma haka, asahxemtohra rma hak tehtxe, kanyenhàr me xarha natxow hatà, kekon hatà. Kasahxemtontokony haxa, Khoryenkem hak komtatkatzowà, kanyenhàr me xarha natxow hatà, kekon hatà. Thona ro natxow hatà. Owyà noro ànyakyaha tawro hona ro rma natxow hatà, kekon hatà, bàryekomo, arymano ynye ro komo yohà ymo wya.

²²Àro wyaro tâwya enytxatxhe rma, bàryekomo nyakye hatà, noro ymo. Ekarymahra xaxa mpàn exko ha, kekon hatà. Wekarymano, arymano ynye ro komo yohà wya, kahra xaxa mpàn exko ha, toto komo wya, kekon hatà, àwya.

Kofehnakno hyaka Pawru nyaketxhàrà on ha.

²³100 komo yoh komo yanyekye hatà, arymano ynye ro komo yohà ymo. Asako nanyehtxownà hatà. Onà wyaro nkekón hatà, àwyanye. Arymano ynye ro kom hak nosonyhoryetxowà, Pawru kurunhony komo, tâhror ho tâtosom komo rma, 200 komo rma, kafaru mkawo tâtosom komo xarha, 70 komo rma, tamoyenkem komo xarha, 200 komo rma rha, kekon hatà. Osonyhoryetxoko, nyamoro yakoro, otonàr kom horà. Kohsaya mâtetxhe ha, 9 oras me ehtoko. Sesaryeya hona ryhe mâtetxhe ha, kekon hatà, arymano ynye ro komo yohà ymo. ²⁴Kafaru xarha xenytxoko, àmkawo Pawru totho me. Noro maryatxhe ha, kofehnakno hyaka, Feeryesà hyaka rma. Ohxe mpànà maryatxhe ha, àhyaka, kekon hatà, noro ymo, 100 komo yoh komo wya, asakon komo wya.

²⁵Onà wyaro nmehoy hatà, noro ymo, Feeryesà hyaka. ²⁶Krawdyu Eryeseyasà uro. Feeryesà omoro. Kofehnakno omoro. Ehonomnà rma omoro. Ohyaka àmenhehe. Ohxe manaye. ²⁷Toto ànyakyaha, ohyaka. Noro yahohsatzoko,

Xuknewyana komo. Emtatkahaya nehxatxoko. Emtatkahaya ehtokonye rma, àhyakanye amna nteko, arymano ynye ro kom yakoro. Homayana me noro yehtxoho amna nenyttxeko. Àro ke amna nkurunheko, Xuknewyana kom hona. ²⁸Àwyanye noro yanhànà yokarymanàr xe wehxaknan haryhe. Uhutwanàr xe wehxaknan haryhe. Àro ke noro waryako, àhyakanye, tosonytxaxemà ro komo hyaka rma. ²⁹Noro hoko nàrwonatzkenano, tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra noro yehtxoho hok hatà. Twayehkahoryehra mak nehxaknano, rowya. Watxa ymo yaka tahryemporyehra mak nehxaknano, rowya. ³⁰Noro fufurymatxow hatà, ukukuru komo. Àro wyaro wenytxano. Àro ke amamehra ànyakyyaha, ohyaka. Onà wyaro àkan xarha, àxanhànà komo wya. Feeryesà hyaka àtotxoko, owyanye noro yanhànà yokarymatxho me, àkano, àwyanye. Feeryesà ryhe oyonytxetxhe ha, àkano, àwyanye. Àro ke ànaha kahpa.

Àro wyaro nmehoy hatà, arymano ynye ro komo yohà ymo, Feeryesà hyaka.

³¹Àro ke, Pawru yatxownà hatà, arymano ynye ro komo, toh komo rwon yawo ro hatà. Kohsaya natxownà hatà, Antepatryekne hona. ³²Enmahàtxhe, bàn kom yaka totxownà harha tà, ukukuru komo. Tàhror ho tàtosomà ro komo rma nyamoro hatà. Kafaru mkawo tàtosomà ro kom haxa, Pawru yatxownà rma hatà.

³³Sesaryeya hona nahatakatxownà hatà. Tahatakatxhenye rma, totxownà hatà, Feeryesà hyaka, kofehnakno hyaka. Eryeseyasà karyehtanà yàmtxownà hatà, àwya. Pawru yàmtxownà xarha tà, àwya.

³⁴Eryeseyasà karyehtanà yonyey hatà, Feeryesà. Tàwya xenyetxhe rma, onà wyaro nkekón hatà, Pawru wya. Eten yamtar honotho me manaye, kekon hatà, àwya. Seryeseya yamtar honotho me wehxaha, kekon hatà, Pawru.

Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, onà wyaro nkekón xarha tà, Feeryesà. Axanhàn komo yomokàtxhe, kanyekyyaha, rowya oyonytxatxho me, kekon hatà, Pawru wya. Onà wyaro nkekón xarha tà, tanoto komo wya. Moson xenytxoko, kekon hatà. Moson xenytxoko. Tahuoso hak nahko, romànà ymo yawo, kofehnakno mònà ymo yawo, kekon hatà, àwyanye. Eroknes heno yano me txexahothe rma àro hatà, kofehnakno mònà ymo.

Xuknewyana yoh komo wya Pawru yokarymatxhàrà on ha.

24 ¹⁵ me emmahàtxhe, toy hatà, Ananeyasà, Khoryenkom mòn yonye ro komo yohà ymo. Sesaryeya hona totxownà hatà, Ananeyas komo, horykomo kukuru kom yakoro xarha. Toto yatxownà hatà, takoronye. Tàrwonhoryemà ro me nehxakon hatà, noro ha. Onytxano ynye komo wya toto yokarymanye ro me nehxakon hatà. Tehturu rma noro hatà. Pawru yanhànà yokarymatxownà rma haryhe tà, nyamoro ha, Feeryesà wya, kofehnakno wya.

Àro ke Pawru yanyekhoy hatà, Feeryesà. Omokàtxhe rma, noro yanhànà hutwamohsekònà rma haryhe tà, Tehturu. Onà wyaro nkekón hatà. Feeryesà y, ehnominà me xaxa manaha, amna wya, kekon hatà. Ohxe xaxa manaha, amna wya, Xuknewyana komo wya. Amna kayaryet me oyehtxoho hoye ro, teryehorye rma haxa amna naha, kekon hatà. Amna yowakryenyre ro me

manaha. Ohxe harha amna naha, amna kayaryet me oyesnàr ke mak ha, kekon hatà. ³Àro ke, ohxe xaxa manaha kehe amna, omeroro, owya, thenyehra rma haxa owya amna yowakryenàr ke, kekon hatà, Tehturu. ⁴Mexehra mak kàrwonaha, ayakoro. Mexe nyhe txko uro enytxako, kekon hatà, Feeryesà wya.

⁵Mosonà ryhe, anhà ro mak moson ha, amna wya, kekon hatà, Pawru hoko. Anaro rha owto hona tàtosom me naha. Àto Xuknewiana kom yehtoko, neryehoketxhe, anar me tàwya àhananàhrà komo ke. Nasarye honotho kom kukuru me naha. Nyamoro yoh me rma naha, kekon hatà, Tehturu, Pawru hoko. ⁶Khoryenkom mènàtho yanàhnohtxahke nehxako. Àro ke amna nahohsako, kekon hatà. Amna yweronàhyamatxho yawo ro noro yonytxanàr xe amna nehxaknano. ⁷Nomokyak mak ha, Eryeseyasà, arymano ynye ro komo yohà. Tahoxerye rma haxa Pawru yaryako, noro ha, amna hyaye, kekon hatà, Tehturu. ⁸Noro yanhanà yokarymanàr xe oyehtokonye, Feeryesà hyaka àtotxoko, keknano, Eryeseyasà, amna wya, kekon hatà. Àro ke omoro rma, moson enytxako, owya anhanà hutwatxho me. Owya enytxatxhe rma, yaworo màkatzow hamà, moson yanhanà hoko, màken hamà, amna wya, kekon hatà, Tehturu, Feeryesà wya.

⁹Àro wyaro rma rha Pawru hoko nàrwonatxkon xarha tà, Xuknewiana yoh komo. Yaworon xaxa mpànà mokro nkan ha, ketxkon hatà, Feeryesà wya.

Feeryesà wya Pawru yoskarymatxhàrà on ha.

¹⁰Pawru wetxe neramay hatà, Feeryesà, kofehnakno. Fow kay hatà, tamor ke. Àro ke neyukye hatà, Pawru. Teryehorye rma haxa wehxaha, owya roskarymanàr ke, kekon hatà. Amna yonytxanye ro me manaha. Yake ro àtxemnyehàntaxah me manaha, amna wawo, Xuknewiana kom wawo. Àro ke, teryehorye rma haxa wehxaha, ronytxany me oyesnàr ke, kekon hatà, Pawru, Feeryesà wya.

¹¹Xerusaryen hona àteko, Khoryenkomoyowakryexe, kekon xarha tà. ⁷me marma kommahyako, àto. 5 me xarha kommahyako, tano, Sesaryeya ho. Àro wyaro ryexetxhàrà yokarymetxhe, anar komo, owya yaworo kany me rohutwatxho me, kekon hatà. ¹²Xerusaryen ho ryehtoko, anar komo yameryekahra ro mak wehxaknano. Toto komo yeryehokahra ro mak wehxaknano, kekon hatà. Àro wyaro ohxe roro wehxaknano, Khoryenkom mèn yawo ryehtoko, Xuknewiana yohsamnohtoho kom yawo ryehtok xarha, owto ymo yosamar yawo ryehtok xarha, kekon hatà. ¹³Ranhànà yokarymetxhe rma haryhe, moxamo. Yaworohra mak rokarymetxhe. Ranhànà hutwamohsohra ro mak natxhe ha, owya, ehxera esnàr ke, kekon hatà, Pawru.

¹⁴Anatoko yaworo haxa rokarymetxhe, moxamo, kekon xarha tà. Anar me thananàhsomà ro kom kukuru me naha, Pawru, ketxhe, rohoko, Khoryenkomoyakakany kom me naha, Txesusu, kany me ryesnàr ke mak ha. Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, yaworo rokarymetxhe, kekon hatà. Àsok hana natxow ha, Txesusu mryenon kom ha. Àsok hana amna nay ha. Onà wyaro amna naha ha. Xuknewiana horyen henò komo wyaro Khoryenkom hokon me amna naha, kekon hatà. Xuknewiana komo yweronàhyamatxho yawo ro xarha

amna naha. Khoryenkomо rwonà yokarymanyе ro heno komo nmenhoho yawo ro xarha amna naha, kekon hatà, Pawru. ¹⁵Moxamo wyaro rma rha, onà wyaro kany me amna naha. Kwayhàtxhenye tasanàmyatxhe kany me amna naha, kekon hatà. Ohxe ehxemotho komo rma, atxke ehxemotho komo xarha, omeroro nasanàmyatxhe harha, kany me amna naha. Anàmno ynye me Khoryenkomо yehtxoho hona ro amna naha, kekon hatà, Pawru. Àro wyaro rma rha wehxaha, uro xarha, Txesusu mryenon me ryesnàr ke. ¹⁶Àro ke, rohnawo yaworo ryehutwantoko, ohxe wehxaha kanye ro me ryesnàr xe wehxaha, Khoryenkomо nenyàr me, toto komo nenyàr me xarha, kekon hatà, Pawru.

¹⁷Amnyehra àtoye, rowto hoye, Xukneya yamtar hoye rma, kekon xarha tà. Anaro rha otwo ho yake ro rotxemnyehàntatxhe, komokyak harha. Anar komo nàmàtho wekyako, Xukneya yamtar hon komo yowakryexe, ànyahpàn komo rma yowakryexe, àkatxhomnà komo rma yowakryexe. Khoryenkomо yowakryex xarha komokyako, kekon hatà, Pawru. ¹⁸Khoryenkomо hoko rma ryehtoko, ronyatxoko, roxanhàn komo. Khoryenkomàn yawo wehxaknano, kekon hatà. Amna yweronàhyamatxho yawo ro osonyhoryexaho rma wehxaknano. Toto komo yohamnohpàrа wehxaknano. Tatàknye rma wehxaknano, kekon hatà. Àto ryehtoko, ronyatxoko, Xuknewiana kukuru komo, Aaseya yamtar hoye omohxemo komo rma, kekon hatà, Pawru.

¹⁹Nyamoro ryhe, tan tehxorye nahtxok haryhe, kekon xarha tà. Rohoko tarwonàmrà komo xe tehtokonye, owya rma rokarymany me tehxorye nahtxok haryhe, kekon hatà, Pawru, Feeryesà wya. ²⁰Àsok haxa katà rokarymetxowà, moxamo. Tosonytxaxemà ro komo wya roskarymantoko, atxke kat wehxaknano, àwyanye. Ohxe rma haxa we koskarymek ha, kekon hatà. ²¹Onà wyaro rowya tatok haxa, atxke wehxaknan hamà, àwyanye. Kwayhàtxhenye tasanàmyatxhe harha kany me ryehtxoho hoye ro ryhe, atxke xak manaha katxho me wehxan hamà, amnye rma, onenytxanàr kom me, àkeknan mak haryhe, teryewrye ro, àwyanye. Àro wyaro rma rowya tatoko, atxke wehxaknan hamà, àwyanye, kekon hatà, Pawru, Feeryesà wya. Àro wyaro noskarymay hatà, àwya.

Feeryesà wya tahuсо rma Pawru yeryetxhàrà on ha.

²²Khoryenkomо hyaka kany kom me naha, Txesusu, kany komo hutwekonà rma hatà, Feeryesà. Ekaytà komo yonytxekonà rma hatà, yaworo hatà. Àro ke, onà wyaro nkekong hatà, Pawru xanhàn komo wya. Àsok hana àken ha, moson hoko, ohxe hana, atxke haxa hana, kekon hatà. Kahra hak wehxaha. Amnye àkehe haxa ha, owyaneyе, Eryeseyasà yomokàtxhe, arymano ynye ro komo yoh yomokàtxhe rma, kekon hatà, Feeryesà, àwyanye.

²³Onà wyaro nkekong xarha tà, 100 komo yohà wya. Ohxe mpàn xenyko, mosonà, kekon hatà, àwya, Pawru hoko. Tahuсо rma hak nahko. Ohxe rma noro txeryko, kekon hatà. Àmryenon kom hak nomohtxowà, xenyxe. Àhorohkahraneyе exko. Nyamoro hak nomohtxowà, ewakryexe, kekon hatà, Feeryesà, 100 komo yohà wya.

²⁴Taa. Mexe nyhe txko ehxah me, nomokye harha tà, Feeryesà, Sesaryeya hona. Thetx yokyé hatà. Dàrusera rma noro hatà, Feeryes hetxe. Xuknewyana rma mok nehxakon hatà, Dàrusera. Pawru yanyekhoy hatà, Feeryesà, tàhyaka. Kryestu Txesus hona kàwyanye xenytxohó yokarymay hatà, Pawru, àwya. ²⁵Ohxe xaxa kesnàr komo xe naha, Khoryenkomó, kekon xarha tà, àwya. Kanhàn kom hona kosowyomanàr komo xe naha. Àro wyarohra kehtokony haxa, amnye, tanàhnohsom me manatxhe hampànà, kany me naha, noro ha, kàwyanye, kekon hatà, Pawru.

Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, noseryehyakon hatà, Feeryesà. Àtok hakahpa harha, kekon hatà, Pawru wya. Àtok hakahpa harha. Amnye, àhokohra ryehtoko, kanyekyaha xarha, kekon hatà, Feeryesà.

²⁶Àro wyaro tàwya tatoko rma, onà wyaro nehutwekonà rma hatà, tàhnawo. Rotxenyerunu yàmyan hona, Pawru, rowya, tonampatakanàr horà, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, yake ro Pawru yanyekye hatà. Yake ro nosomytxatxownà hatà.

²⁷Tahuso rma hak noro yeryakon hatà, Feeryesà. Xuknewyana komo yeryehotanàhrà xan kax mak nehxakon hatà. Àro wyaro rma 2 me txemnyehàntatxownà hatà. 2 me tàtxemnyehàntatxhe rma, toy hatà, Feeryesà. Kofehnakno mehra harha nehxakon hatà. Àhryetayo me nomokye hatà, anaro. Pohseyu Festu rma noro hatà.

Pawru wya Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha owya katxhàrà on ha.

25 ¹Kofehnakno me ehxe nomokye hatà, Festu, Xukneya yamtar hona. Sesaryeya hona ryhe nomokye hatà. 3 me enmahàtxhe, toy hatà, Xerusaryen hona.

²Àto ehtoko, àhyaka nomohtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom mán yonye ro yoh komo rma, horykomo kom yakoro xarha. Pawru yokarymatxownà hatà, àwya. ³Owya amna yoyuknur xe amna naha, ketxkon xarha tà, àwya, teryewrye ro hatà. Pawru anyekhoko, xaro, Xerusaryen hona, ketxkon hatà. Àro wyaro nketxkon hatà, tàwyanye Pawru fufuryamanàr ke hatà. Asama yarye noro yomoknàtoko, tetahetxhe ha, kanyenhàr me nehxatxkon hatà.

⁴Àna matà, kekon mak hatà, Festu, àwyanye. Sesaryeya ho rma manaye, Pawru. Xaro anyekhohra wehxaha, kekon hatà. Mexehra ehxah me àtehe harha, Sesaryeya hona. ⁵Àro ke, horykomo komo ànyahtxoko, rakoro. Okukur komo rma ànyahtxoko, rakoro, kekon hatà. Atxke Pawru yehtoko, nyamoro hak anhànà yokarymatxowà, rowya, noro nenytxanàr me, kekon hatà, Festu.

⁶Xerusaryen ho rma mexe nyhe txko nehxakon hatà. 8 me hana, 10 me haxa hana, nemahye ha, àto. Amnye toy harha tà, Sesaryeya hona harha. Àsna nahatakay hatà.

Enmahàtxhe, neryewtay hatà, tahanà ymo hona, onytxano ytxoho ro hona. Pawru yanyekhoy hatà. ⁷Àto nehxatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Xerusaryen hoye omohxemo komo rma. Pawru yomokàtxhe rma, noro mamtotxownà hatà, nyamoro ha. Noro yanhanà yokarymetxkonà

rma haryhe tà. Atxke rma haxa nehxakonà, mosonà ymo, ketxkon hatà, Pawru hoko. Yaworohra mak nekarymetxkon hatà. Anhànà hutwamohsohra ro mak nehxatxkon hatà, ehxera esnàr ke.

⁸Noskarymay hatà, Pawru. Ranhànà ehxera ro mak naha, kekon hatà. Xuknewyana komo yweronàhyamatxho yawo ro ohxe wehxakonà. Khoryenkom mân hoko xarha, ohxe roro wehxakonà, kekon hatà. Sesa yoyuknye ro me xarha wehxakonà. Ranhànà ehxera ro mak nehxakonà, kekon hatà, Pawru.

⁹Xuknewyana yoh komo yeryehotanàhrà xe mak nehxakon hatà, Festu. Àro ke, onà wyaro nkekong hatà, Pawru wya. Xerusaryen hona karyan hamà, kekon hatà. Xerusaryen ho kehtoko, konytxen hamà, àton komo xarha nenytxanàr me, kekon hatà. Otonàr xehra kat manaye, Xerusaryen hona, kekon hatà, Festu, Pawru wya.

¹⁰Àhà, rotonàr xehra wehxaha, kekon mak hatà, Pawru. Xerusaryen hona rotonàr xehra wehxaha. Tano rma tonytxahorye wehxaha, kekon hatà. Xaro Sesa nànyaketxho me manaha, tano rma amna yonytxanye ro me oyehtxoho me. Àro ke, tano rma tonytxahorye wehxaha, kekon hatà. Àsok tawro hana. Xuknewyana kom hoko, ranhànà ehxera ro mak naha. Àro wyaro yaworo kany me uro muhutwen hamà, kekon hatà, Pawru, Festu wya. ¹¹Atxke kat wehxano, owya. Ranhàn hok kat wehxakonà, owya, kekon hatà. Twayehkahorye kat wehxano, owya. Owya twayehkahorye manaha, atxke oyesnàr ke, tatoko rma, rowayekahohra exko kahra wehxaha, kekon hatà. Yaworohra mak rokarymetxhe, moxamo. Àwyanye yaworohra rokarymantoko rma, àhyakanye tàyakhoryehra wehxaha, kekon hatà. Xerusaryen hona ànyakhenà ro me wehxaha. Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha, owya. Noro wya ryhe ronytxanàr xe wehxaha, Homayana komo kayaryetà ymo wya mak ha, kekon hatà, Pawru, Festu wya.

¹²Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nosonytxatxownà hatà, Festu komo, tàmryenon kom yakoro, tosonytxaxemà ro kom yakoro. Tosonytxatxhenye rma, onà wyaro nkekong hatà, Festu, Pawru wya. Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha, owya, màkan haryhe, kekon hatà. Àro ke, Sesa hyaka mpànà dyakyaha ha, kekon hatà, àwya.

Akryepa komo hyaka Pawru yokàthàrà on ha.

¹³Yake ro nyhe txko enmahàtxhe, Sesaryeya hona nomohtxownà hatà, Akryepa komo, twosàñ yakoro. Anaro owto hon komo kayaryet me nehxakon hatà, Akryepa. Beryenese rma noro hatà, àwosàñà. Festu yonyxe nomohtxownà hatà. ¹⁴Mexe nyhe txko nehxatxkon hatà, Sesaryeya ho. Àro ke, Pawru yokarymay hatà, Festu, Akryepa wya.

Tahuso rma toto nomyako, Feeryesà, kekon hatà, àwya. ¹⁵Xerusaryen ho ryehtoko, noro yokarymetxoko, rowya, Khoryenkom mân yonye ro yoh komo, horykomo komo xarha, Xuknewyana yoh komo rma. Noro àwayehkahoko, atxke rma haxa esnàr ke, ketxoko, rowya, kekon hatà, Festu. ¹⁶Onà wyaro haxa weyukyatxoko. Homayana komo yweronàhyamatxho yawo ro toto komo

yonytxanye ro me wehxaha, àkeknano, àwyanye, kekon hatà. Àro ke, toto hoko, twayehkahorye naha, kahra ro rma haka, onà wyaro àkehe, àwya, àkeknano. Omoro rma oskarymako, ayanhànà yokarymany komo nenytzanàr me, àkehe, àwya, àkeknano, Xuknewyana yoh komo wya, kekon hatà, Festu, Akryepa wya.¹⁷ Àro ke, xaro nomokyatxoko, ukukuru komo. Mexehra wehxako. Enmahàtxhe, keryewteko, onytxano ytxoho ro hona. Pawru wanyekheko, kekon hatà, Festu.

¹⁸Àro ke, noro yokarymaxe nasanàmyatxoko, nyamoro ha, kekon xarha tà. Thenyehra rma haxa nehxakon hamà, anhànà, àkeknano rma haryhe, rowya rma, àwyanye twayehkahorye naha tawro ke. Àro wyarohra mak nekarymetxoko, rowya, kekon hatà, Festu. ¹⁹Tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra exetxàr marma yokarymetxoko, rowya. Anaro hoko nàrwonatxok xarha. Txesusu rma noro ha, àwayehsahonhàrà rma hatà, kekon hatà. Karyhe harha naha, Txesusu, àwayehsahotho rma, kany me nay hatà, Pawru. Àro hoye ro noro yameryeketxoko, Xuknewyana yoh komo, kekon hatà, Festu, Akryepa wya.

²⁰Àro wyaro atameryekatxhàyamo hutwahra wehxaknano, àwyeronàhyamatxho komo hutwanyehnà ro kaxe, kekon hatà. Àsok hana àken ha, àwyanye, àkeknano, rowya rma. Àro ke, onà wyaro àkeknano, Pawru wya, kekon hatà. Otonàr xehra kat manaye, Xerusaryen hona, àkeknano, àwya. Xerusaryen ho kehtoko, konytxen hamà, àton komo xarha nenytzanàr me, àkeknano, àwya, kekon hatà, Festu. ²¹Sesa hyaka haxa ronyaknyàr xe wehxaha, owya, keknano mak ha, Pawru. Noro wya ryhe ronytxanàr xe wehxaha, keknano, rowya. Àhyaka ronyakhera ro rma haka, tahuuso rma hak wehxè, tano, keknano, rowya, kekon hatà. Àro ke, onà wyaro àkeknano, ranoto komo wya. Sesa hyaka noro nyakhera ro rma haka, tahuuso rma hak nahko, tano, àkeknano, noro hoko, kekon hatà, Festu, Akryepa wya.

²²Onà wyaro nkekong hatà, Akryepa, Festu wya. Uro ryhe, noro yonytxanàr xe wehxaha, kekon hatà. Hàà, awanaworo noro menytxen hamà, kekon hatà, Festu.

²³Àro ke enmahàtxhe nohsamnohtxownà hatà, nàmno ymo yaka, onytxano ytxoho ro yaka. Àto nehxatxkon hatà, Akryepa komo, Beryenese xarha. Ehonomnà me xaxa ewomumtosaho nehxatxkon hatà. Àto nehxatxkon xarha tà, arymano ynye ro yohà ymo komo xarha, Sesaryeya hon yoh komo xarha. Omeroro nohsamnohtàkatxownà hatà. Pawru yanyekhoy hatà, Festu.

²⁴Onà wyaro nkekong hatà, Festu. Akryepa y, toto komo kayaryetà y, kekon hatà. Toto komo y, amna hyaka omohxemo komo y, kekon xarha tà. Mosonà toto menyatxow hamà. Noro yanhànà yokarymetxoko rma haryhe, rowya, Xuknewyana komo, Xerusaryen hon komo rma, Sesaryeya hon komo xarha, omeroro. Twayehkahorye naha, ketxkenano, moson hoko, kekon hatà, Festu. ²⁵Twayehkahoryehra we naha ha. Tanhàn hokohra we nehxakon ha, kekon hatà. Sesa hyaka ronyaknyàr xe wehxaha, owya, keknano, rowya. Àro ke, Sesa hyaka dyakyaha, àkeknano, àwya, kekon hatà, Festu.

²⁶Àsok hana àmenhen ha, Sesa hyaka, rohà ymo hyaka, kekon xarha tà. Moson yanhàn hoko àmenhen hamà, àhyaka. Uhutwahra mak wehxaha. Àro

ke moson wekhono, xaro, owyanye enytxatxho me, kekon hatà. Akryepa y, owyà ryhe noro yonytxanàr xe wehxaha. Kàwyanye enytxatxhe rma, yaworo màmenhohetxhe ha, rowya, kekon hatà, Festu.²⁷ Àsok tawro hana. Sesa hyaka rowyaasohtosaho nyaknyetoko, anhànà wekarymen hamà. Ekarymahra rma ryehtoko, àhoye rohra ànyakyan hamà, kekon hatà, Festu, àton komo wya.

Akryepa komo wya Pawru yoskarymatxhàrà on ha.

26 ¹Onà wyaro nkekong hatà, Akryepa, Pawru wya. Oyoskarymanàr xe oyehtoko, oskarymako, kekon hatà. Àro ke natahoyotkay hatà, Pawru. Onà wyaro noskarymay hatà, tekrunhonàr horà.

²Akryepa y, toto komo kayaryetà y, teryehorye wehxaha, amnye rma, owyà rosckarymanàr ke, kekon hatà. Xuknewyana komo ryhe, ranhànà yokarymetxhe rma haryhe. Àro ke, koskarymehe, ryekrunhonàr horà, kekon hatà. ³Omoro ryhe, Xuknewyana komo yweronàhyamatxho hutwanye ro me manaha. Nyamoro yatameryekatxho xarha hutwanye ro me manaha. Àro ke, teryehorye wehxaha, owyà rosckarymanàr ke, kekon hatà. Àro ke mexe nyhe kàrwonaha. Uro nyhe txko enytxako, kekon hatà, Pawru.

⁴Àsok hana wehxakon ha, kekon xarha tà. Rohutwatxehketxhe, Xuknewyana komo. Romryenà rma hutwetxhe. Amnyehra rowto ho ryexetxhàràtho rma hutwetxhe, kekon hatà. Horykomo me ryexetxhàràtho xarha hutwetxhe. Xerusaryen ho ryexetxhàràtho rma hutwetxhe, kekon hatà. ⁵Farysew me ryhe wehxakonà. Amna yweronàhyamatxho yawo ro rma haxa wehxakonà, Farysew kom kukuru kaxe, àro yawo ron kom kukuru kaxe, kekon hatà. Àro wyaron me rohutwetxkonà, Xuknewyana komo, mexe rma haxa mak ha. Yaworo rokarymanàr xe tehtokonye, àro wyaron me rma rokarymetxow hamà, kekon hatà, Pawru.

^{6,7}Àwayehxemotho komo wanàmyaha hampànà, kanyenhàr me na, Khoryenkomo, amna horyen heno komo wya, kekon xarha tà. Àro wyaro katxhàrànhàr hona ro wehxaha, kekon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàr hona ro rma rha natxhe xarha, Xuknewyana komo, 12 heno komo yohamàthàyamo rma. Khoryenkomo yowakryenyre ro kom kax mak natxhe ha, kekon hatà. Emahona ro noro yowakryetxhe, enmhàrà ro xarha, awanaka xarha. Nyamoro rma, ranhànà yokarymetxhe rma haryhe, rowya àwayehxemotho komo yanàmnye me na. Khoryenkomo tawro kmak ha. Akryepa y, àro wyaro tawro hoye ro ryhe, atxke manaha katxho me harha wehxaha, onenytxanàr kom me, kekon hatà, Pawru.

⁸Àwayehxemotho komo yanàmyatxowà ryhe mpe, Khoryenkomo, kany me kat manatxowà. Àsok tawro àro wyaro mameryeketxow harha, kekon hatà, Pawru, Akryepa komo wya.

⁹Amnyehra, thenyehra rma haxa Txesusu àwàràhyakekonà httxer hakahpa, uro ha, kekon xarha tà. Teryewhamnohporye xaxa mpànà natxhe ha, Txesusu mryenon heno komo, Nasarye honotho heno komo, àkekonà httxer hakahpa, kekon hatà, Pawru. ¹⁰Àro ke, Xerusaryen ho weryewhamnohyatxkonà. Watxa

ymo yaka wahryemyatxkonà, ukukur heno komo, thenyenohnà heno komo, kekon hatà. Khoryenkom mân yonye ro yoh kom yano me wahryemyatxkonà. Twayehkaxem me ehtokonye, twayehkahorye natxhe kany me rma rha wehxakonà, uro xarha, kekon hatà, Pawru.¹¹ Amna yohsamnohtoho yaka waryatxkonà. Anaro rha nàmno ymo yaka waryatxkonà, amna wya anàhnoprà kom horà, kekon hatà. Txesusu àwàràhyakatzok xaxa mak hampànà, anàhnopàn me oyehtxoho menye, àkekon haryhe, àwyanye. Ewakhàra rma haxa wehxakonà, nyamoro heno hoko, kekon hatà. Àro ke, anar komo yowto hona ekahtàmàtxhenye rma, àwenaryenye àtekonà, rowya eryewhamnoprà kom horà, kekon hatà, Pawru.¹² Àro ke, Damasku hona àtote, Khoryenkom mân yonye ro yoh kom yano me. Nyamoro ryhe ronyahtxownà, kekon hatà, Pawru.

¹³Toto komo kayaryetà y, koskaryemehe rma, owya, kekon xarha tà, Akryepa wya. Kamàmà thataw ehtoko, awasànà ymo wenyeye, asama yarye rotontoko. Kahe yaye ro nawasmeye. Kamàm yoho rma haxa nawasmeye. Rohorye ro, rakoron kom horye ro xarha, bamtotàhkaxe ro nawasmeye, awasànà ymo, kekon hatà, Pawru.¹⁴Fuhto, amna nehurstay, omeroro, yukryeka hona. Àrwo wenytxaye. Rakoro nàrwonakonà, Xuknewyana komo rwon yawo, kekon hatà. Sawru y, Sawru y, àsok tawro uro meryewhamnohyano, kekonà, rowya. Tanye yamoyen yawo ro tehroknyetoko, thoko rma noseryewhamnohyan hamà, faka. Àro wyaro rma rha, owya ryeryewhamnònàtoko, ohoko rma moseryewhamnohyaha, kekonà, rowya, kekon hatà, Pawru.

¹⁵Rohà y, onok omoro, àkekonà, àwya, kekon xarha tà. Txesusu uro ha. Uro meryewhamnohyaha, kekonà, Kohkomo, rowya, kekon hatà.¹⁶Ohror ho harha asanàmko, kekon xarha. Ranoto me anyaknye rma uro kosonyhono, owya, kekon xarha, kekon hatà, Pawru. Rokarymaxe dyakyaha. Onenyetxhàrà rma yokarymaxe dyakyaha, kekon xarha. Amnye kosonyhehe xarha, owya, àro hoko xarha rokarymany me oyehtxoho me, kekon xarha, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru.¹⁷Kukurunhehe, Xuknewyana kom hona, Xuknewyanahnà kom hona xarha, kekon xarha, rowya. Xuknewyanahnà komo hyaka dyakyaha, kekon xarha, kekon hatà.¹⁸Yaworon xaxa muhutwamohsehe, àwyanye, awaràñ wawohra harha ehtxoho menye, awasàñ ho harha ehtxoho menye, Satanas yoh mehra harha ehtxoho menye, Khoryenkom yoyuknye me harha ehtxoho menye, kekon xarha. Anhàñàthàyam hoko Khoryenkom yoseryewhokatzho me yaworon xaxa muhutwamohsehe, àwyanye, kekon xarha, kekon hatà, Pawru. Onà wyaro nkekón xarha, rowya. Khoryenkom newakryenàr me xaxa mpànà natxhe ha, àmryenon komo, ànwahanonkatxhàyamo, rohona tàwyanye xenyàr ke mak ha, kekon xarha. Nyamoro wyaro noro newakryenàr me rma rha natxhe hampànà, Xuknewyanahnà komo xarha, kekonà, Kohkomo, rowya, kekon hatà, Pawru.

¹⁹Akryepa y, toto komo kayaryetà y, kahe yawono rwonà yanwekhera ro mak wehxakonà, kekon xarha tà. Rowya osonyhosaho rwonà yanwekhera wehxakonà.²⁰Damasku hon komo wya htxero wekarymaye, kekon hatà. Amnye wekarymay xarha, Xerusaryen hon komo wya. Xukneya yamtar hory xarha

àtoye, anaro rha owto hona. Àton komo wya xarha wekarymaye, kekon hatà. Wekarymay xarha, Xuknewyanahnà komo wya xarha. Onà wyaro àkekonà, omeroron komo wya. Anar me harha ayanhànàthàyamo xenytxoko, àkekonà, kekon hatà. Khoryenkom hona harha xenytxoko, àkekon xarha. Anar me harha ayanhànàthàyamo yonyenhàrà rma, ayanhàn komo rma àhnànkatzoko, anar me harha oyosonyhoho menye, àkekon xarha, àwyanye, kekon hatà, Pawru.

²¹Àro wyaro rowya ekarymanàr ke ryhe, rahohtxownà, Xuknewyana komo, kekon xarha tà. Khoryenkom mân yawo ryehtoko, rahohtxownà. Rotahatxahke nehxatxkon haryhe, kekon hatà, Pawru. ²²Rakoronomekon mak ha, Khoryenkom. Noro ryhe rakoronomehe rma. Àro ke tano rma wehxaha, kekon hatà. Wekarymehe rma, ehonomnà komo wya, norohnàtho komo wya xarha. Moyses heno nmehotho yawo ro wekarymehe, Khoryenkom rwonà yokarymanye ro heno komo nmehotho yawo ro xarha. Tomohsomà ryhe yokarymetxkon hatà, nyamoro heno, kekon hatà, Pawru. ²³Teryewhamnohsom me mpànà naha ha, Kryestu, ketxkon heno hatà. Noro htxero mpànà nasanàmyaha harha, àwayehxemo kom waye, ketxkon heno hatà, kekon hatà, Pawru. Tasanàmàthàr hoyer ro mpànà, yaworon xaxa hutwamohsehe, Kryestu, Xuknewyana komo wya, Xuknewyanahnà komo wya xarha, ketxkon hatà, àmenhonye ro heno komo. Nyamoro heno nekarymatxhàràtho marma wekarymehe, kekon hatà, Pawru, Akryepa komo wya.

Pawru wya Kryestu yahosnàr xe wehxaha owyanye katxhàrà on ha.

²⁴Àro wyaro Pawru yoskarymantoko rma, onà wyaro nkekong hatà, Festu, teryewrye ro hatà. Pawru y, tàwyenyeke manay hamà, kekon hatà. Osompamnohposah me rma haxa oyehtxoho hoyer ro, tàwyenyeke manay hamà, kekon hatà, Festu.

²⁵Festu y, ehonomnà me xaxa manaha, omoro. Tàwyenyekeohnà mak uro ha, kekon hatà, Pawru. Takàhsom haxa uro. Yaworon xaxa wekarymano, owyanye, kekon hatà. ²⁶Ronekarymatxho hutwanyenhàr me naha, mosonà, Akryepa, toto komo kayaryetà. Àro ke towankaryhe kàrwonaha, noro yakoro, kekon hatà. Omeroro enytxanyenhàr me nay hamà, noro ha. Àsok tawro hana. Txesusu yexetxhàrà, ekayhàn mehra ro mak nehxakon hamà, kekon hatà, Pawru, Festu wya.

²⁷Onà wyaro nkekong xarha tà, Akryepa wya. Akryepa y, toto komo kayaryetà y, àsok màkeno, Khoryenkom karyehtan hoko, noro rwonà yokarymanye ro heno komo nmehotho hoko, kekon hatà. Yaworo xaxa nay hamà, kahra kat manaye, àhoko. Àro wyaro kany me manay hamà, kekon hatà, Pawru.

²⁸Onà wyaro haxa neyukye hatà, Akryepa. Mexehra owya ekarymatxhe rma, Kryestu mryenon me ryenyàr xe manay hamà, kekon hatà.

²⁹Rowyaro oyesnàr xe wehxaha, kekon hatà, Pawru, àwya. Tasohtosom mehra ryhe, Kryestu mryenon me haxa, rowyaro oyesnàr xe wehxaha. Omoro marmahnà, moxam xarha, ronytxany komo rma, omeroro rma,

rowyaro esnàr komo xe wehxaha, kekon hatà. Amnye rma hana, amnye haxa hana, Kryestu yahosnàr xe wehxaha, owyanye. Àro wyaro oyesnàr kom horà ryhe, Khoryenkom yakoro kàrwonaha, ohokonye, kekon hatà, Pawru.

³⁰Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, nasanàmtxownà harha tà, eryewtaxemotho komo, Akryepa komo rma, kofehnakno xarha, Beryenese xarha, anar komo xarha. ³¹Tahatakatxhenye rma, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Ohxe manaye mokà, ketxkon hatà. Twayehkahoryehra manaye. Watxa ymo yaka tahryemporyehra xarha manaye, anhànà ehxera esnàr ke, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

³²Onà wyaro nkekong xarha tà, Akryepa, Festu wya. Sesa hyaka ronyaknyàr xe wehxaha owya kahra ehtok haxa, owya enampatakanàràtho haryhe, kekon hatà, Akryepa, Pawru hoko.

Pawru komo wya tuna ymo wetothàrà on ha.

27 ¹Homa hona Pawru ànyakan hamà, kekon hatà, Festu. Tuna ymo weten hamà, Etarya yamtar hona, kekon hatà. Àro ke, Pawru yarhoy hatà, Xuryu wya. Arymano ynye ro komo yohà rma noro hatà, 100 komo yohà rma hatà. Awkustu komo ryhe moxamo, arymano ynye ro komo, katxho komukukuru me nehxakon hatà, Xuryu. Tasom me rma rha nehxatxkonà, asohtoxemotho komo xarha, wahanhoto komo rma. Pawru yakoro àtoye, uro xarha. ²Amna yakoro toy xarha, Aryestahu. Maseknonya yamtar honotho rma mok nehxakon ha, Tesaroneka honotho rma. Amna nosonkahye, kanawa ymo yaka. Aknàramehiteyu honotho rma mon nehxakon hatà, kanawa ymo. Aaseya yamtar màtkoko tàtosom me nehxakon hatà. Anaro rha otwo hona tàtosom me nehxakon hatà. Àro ymo yawo amna ntoy.

³Enmahàtxhe, Seknon hona amna nahatakaye. Pawru hoko towahke nehxakonà, Xuryu. Ayasanàmrà xe oyehtoko, asanàmkò, kekonà, àwya. Àro ke tàxan komo yonyxe toye, Pawru. Noro yowakryetxownà, nyamoro ha.

⁴Àsnye ro amna ntoy xarha. Tuna ymo amna nwetekonà rma. Xeprye yamtar màtkoko amna ntekònà, eryetarà ymo màtkoko rma. Amna yompataye nomokyakonà, atxowowo. Àro ke, on ho rma amna ntekònà, atxowowo hona. ⁵Mon ho nehxakon ha, Seryeseya yamtarà, Pamferya yamtar xarha. Àro wyaro tuna ymo amna nwetoye. Meha hona amna nahatakaye. Ryeeseya yamtar hono rma àro ha, Meha.

⁶Àto nehxakonà, kanawa ymo, anaro. Aryesantryeya honotho rma mon nehxakon hatà. Etarya yamtar hona tàtosom me nehxakon hatà. Àro ke, tàwya xenyetxhe, on yaka osonkahtxoko, kekonà, Xuryu, amna wya.

⁷Amna ntoy xarha. Kàrhàra ro amna ntekònà, atxowowo yomoknàr ke. Àro wyaro yake ro amna nenmahye. Krawame rma haxa amna ntoy, Kàneknu màtkoso. Amna horohkekònà, atxowowo ymo, thenyehra esnàr ke. Àro ke, Kryeta yamtar màtkoko amna ntekònà, eryetarà ymo

màtkoko rma, atxowowo ymo hona. Sawmona màtkoso rma amna ntoyé.

⁸Krawame rma haxa yukryeka màtkoko amna ntekona.

Taa. Owto txko hona amna nahatakaye. Kanawa yosarà onà, enyhoru rma, katxho me rma nehxakon hatà, owto txko yosotà. Àro màhto rma nehxakonà, owto ymo, Raseya. ⁹Mexe rma haxa exhah me amna nehxakonà. Krawame rma haxa àtosah me amna nehxakonà, àhahnoke txemnyehà yesnàr ke.

Àro ke, onà wyaro nkekona, Pawru, Xuryu komo wya, kanawa ymo yoh komo wya xarha. ¹⁰Hoymo komo y, àtohra rma hak tehtxe, kekonà, àwyanye. Tontokonye rma, tànoryatxhe mpànà. Nowomyaha, kanawatho, kanawa yawonotho xarha. Kàwyamotho xarha, tosamtatketxhe hampànà, kekon hatà, Pawru.

¹¹Noro yonytxahra mak nehxakon ha, Xuryu, 100 komo yohà. Kanawa ymo yoh kom haxa yonytxaye. Kanawa ymo yosom komo rma yonytxaye, Xuryu. ¹²Onà wyaro ryhe nktxkonà, kanawa ymo yoh kukur komo, thenyenohnà komo rma. Atxke na, tano, txemnyehàntanàr komo, ketxkonà. Àro ke àpa txowà rma. Tuna ymo twetotxe rma, ketxkonà. Fenese hona hana tahataketxow ha. Àto kehtokonye, ohxe tàtxemnyehàntetxhe, ketxkonà. Kryeta yamtar hono rma rha àro xarha, owto ymo, Fenese. Tuna ymo yohoye rma na. Atxowowo ymo yomohtoho mehrä nay hatà, Fenese.

Tuna ymo rakatawo atxowowo ymo yomokàthàrà on ha.

¹³Ohxe harha nomokyakon hakahpa, atxowowo. Sur hoye ro, ohxe nomokyakonà. Fenese hona ohxe tàtetxow hamà, atxowowo ymo omokhàrà harha esnàr ke, ketxkonà rma haryhe, kanawa ymo yoh komo. Àro ke, kanawa ymo horohkatxho yanàmtxownà harha. Amna ntoy xarha. Kryeta yamtar màtkoko rma amna ntekona. Yukryeka horye ro rma haxa amna ntekona.

¹⁴Mexehra exhah me nomokyakon xarha, atxowowo ymo, thenyenohnà ymo. Nokneste hoye ro tomohsom onà katxho me rma nay hatà, àro ymo yosotà, atxowowo ymo yosotà. Kryeta yamtar hoye nomokyakonà. Amna yompataye rma haxa nomokyakonà. ¹⁵Amna horohkaye. Àyoho ro àtohra ro mak amna nehxakonà. Àro ke, àro ymo hak katxow ha kekonà amna. Amna ramaye. Àsok make rma haxa amna yaryakonà.

¹⁶Taa. Eryetarà txko màtkok harha amna ntekona. Kawda rma àro hatà. On ho rma amna ntekona hakahpa harha, atxowowo ymo hona. Krawame rma haxa kanawa txko amna nanàmye, tuna kwaye. Amna nàhpexeketxhoho rma àro txko ha. ¹⁷Amna nanàmye, kanawa ymo yaka. Kanawa ymothro yerakanàr hona nenyatxkonà, kanawa ymo yoh komo. Àro ke, nawrutamtxownà, yawaka ymo ke, erakahra ehtxoho me. Serte hona amna yanàr hona xarha nenyatxkonà. Sakarara ymo yosotà rma àro ha, Serte. Àro ke, wom yatxarakaxaho ymo yowtxownà. Atxowowo nahosnàrà rma àro ha, wom yatxarakaxaho ymo. Nowtxownà, ahohsàra ehtxoho me. Àsok make rma amna yaryakonà, atxowowo ymo.

¹⁸Sa, amna nenmahye. Amna yaryakonà rma, atxowowo ymo, thenyehra rma haxa. Dyow dyow dyow kekonà, tuna ymo, kanawa ymo hoko. Àro ke kanawa ymo yaye katxhonanotho yarymatxownà, tuna kwaka. ¹⁹Sa, amna nenmahye xarha. Àro rma ho, kanawa ymo yawono rotho xarha yarymatxownà.

²⁰Mexe rma haxa kamàm heno yonyhera amna nehxakonà. Xeryko heno xarha yonyhera amna nehxakonà. Àro wyaro yake ro amna nenmahye. Thenyehra rma haxa nomokyakonà rma, atxowowo ymo. Àro ke, tànotàhkjetxow haxa hamà kekonà amna. Ohxe amna yesnàr hona rohra harha amna nehxakonà.

²¹Mexe rma haxa asahxemtohra nehxatxkonà, kanawa ymo yawon komo. Àro ke, àhyakanye toye, Pawru. Hoymo komo y, kekonà, àwyanye. Kryeta yamtar ho rma hak kehtokonye, àtohra rma hak tehtxe, àkek haxa ryhe. Owyanye royukutxhe haxa, ohxe kesnàràtho kom haryhe, katxhonanotho xarha kàhyawonye rma esnàràtho haryhe, kekonà, Pawru.

²²Onà wyaro àkehe haxa ha, kekon xarha. Towankaryhe ehtxoko. Àwayehpàra tehxatxow hatà, kekonà. Omeroro rma, ohxe tehxatxow hatà. Kanawa ymo heno marma neraken hatà, kekonà, Pawru. ²³Kohsaya nomokno, rohyaka, kahe yawono, Khoryenkom yanoto. Uro ryhe, Khoryenkomо mryyenon me wehxaha, kekonà. Noro hokono ro me wehxaha. Noro rma, tanoto nyaknyo, rohyaka.

²⁴Onà wyaro nkano, rowya, kekonà. Pawru y, oseryehokahra exko. Sesa hyaka otonàrà rma moro, kano, rowya. Ànorhàrà rma rha mpànà natxhe ha, ayakoron komo xarha, kanawa ymo yawon komo, omeroro, kan xarha, Khoryenkomо, àwawonye oyesnàr ke mak ha, kano, kahe yawono, rowya, kekonà, Pawru. ²⁵Àro ke, towankaryhe ehtxoko, hoymo komo y, kekonà. Khoryenkom hona wenya. Tàrwon yawo ro rma haxa naha, noro ha. Rowya tànèkarymatxhàr yawo ro rma haxa naha, kekonà. ²⁶Eryetarà ymo hona tuna ymo nanàr me tehxatxow hatà, kekonà, Pawru, àwyanye, kanawa ymo yawon komo wya.

²⁷14 me amna nemahye, atxowowo ymo nanàr me rma. Tuna ymo kwaha amna yaryakonà rma. Aknàryateku katxho me rma naha, tuna ymo yosotà.

Taa. Kohsarakatawo amna yehtoko, onà wyaro nketxkonà, kanawa ymo yoh komo. Ahetar hahnok tehxatxow hamà, ketxkonà. Ahetar hahnok tehxatxow hamà. ²⁸Àro ke ahtunu kuknomatxownà. Krow, xeryeryeryerye dey, tok tok tok say. 36 metrus me nehxakonà, ahtunu. Moxe nyhe amna totxhe rma, kuknomatxownà xarha. 27 metrus me harha nehxakonà, ahtunu. ²⁹Toh hona noseryehatxkonà, kanawa ymo yoh komo. Dey tawro hona noseryehatxkonà. Àro ke yawaka yarymatxownà. Kanawa ymo horohkatxho rma àro ha, yawaka. 4 me narymatxownà, krow krow krow krow. Enmahrà hona ro rma haxa nehxatxkonà.

³⁰Tokahtàmrà komo xe nehxatxkonà, kanawa ymo yoh komo. Kanawa ymo yaye tàtonàr komo xe nehxatxkonà. Àro ke amna yonkuhtetxkonà. Yawaka yarymaxe amna ntehe, àhotkoso, ketxkonà rma haryhe. Amna yonkuhtetxkon mak ha. Kanawa txko haxa yonàhtetxkonà, tuna ymo kwaka, àro txko yawo tàtonàr kom horà. ³¹Onà wyaro haxa nkekona,

Pawru, 100 komo yohà wya, arymano ynye ro komo wya xarha. Àtohra hak nahtxoko, kekonà. Tano rma hak nahtxoko. Onà ymo yawohra ehtokonye, awayehyatxhe xak mak hampànà, omeroro, kekonà, Pawru.

³²Àro ke, kanawa txko yasotàtho yawototxownà, arymano ynye ro komo, osonkahpàra ronye rma haka. Nàhtoy ha, kanawa txko heno.

³³Enmahpaya amna nehxakonà. Àtoko rma, onà wyaro nkekona, Pawru, kanawa ymo yawon komo wya. Tasahxemtotx haxa ha, kekonà, àwyanye. 14 me oyomahyatzoko, asahxemtohra rma. Thenyehra moseryehoketxoko, asahxemtohra tehx ro, kekonà, Pawru. ³⁴Àro ke asahxemtotxok xaxa mak hampànà, tahovery harha oyehtxoho menye. Oseryehokahra ehtxoko, kekonà. Àwayehpàra ryhe manatxow hatà. Eheryantahra xarha manatxow hatà, kekonà, Pawru, kanawa ymo yawon komo wya.

³⁵Àro wyaro tàwya katxhe rma, ekeyu yanàmye. Apa y, amna yuru onàmàthàrà onà. Ohxe xaxa manaha, kekonà, Khoryenkomo wya, omeroron komo nenyàr me. Tàwya towàtxhe rma, nokye ha. ³⁶Àro ke, teryehorye harha nehxatxkonà, kanawa ymo yawon komo, omeroro. Nyamoro xarha nasahxemtotxownà. ³⁷Kanawa ymo yawo rma 276 me amna nehxakonà, amna yakenonà.

³⁸Tasahxemtotàhkatxhenye rma, nyah heno yarymatxownà, tuna ymo kwaka. Nasànasà heno rma yarymatxehkatxownà, kanawa ymo amusumra harha ehtxoho me.

Kanawa ymo heno yerakatxhàrà on ha.

³⁹Sa, nemahye haxa ha. Yukryeka amna nenyeye. Esotà ywenyek mak nehxatxkon hatà, kanawa ymo yoh komo. Àkwayen yowanà yonytxownà. Àto nehxakon xarha, eryemtunu. Eryemtun hona àpa toxwà, ketxkonà. Àsna taryatxow hana, kanawa ymo, ketxkonà. ⁴⁰Àro ke, àhorohkatxhàràtho wompokatxownà. Nàhnànkatxownà, tuna kwawo rma, sa. Àmakoryenkatxhàràtho wompokatxownà xarha. Àhotwo womu txko yatxarakatxownà xarha, atxowowo wya ahohtoho me. Eryemtun yawo ro amna nttoyé.

⁴¹Xiu, kràà, nakàhye mak ha, kanawa ymo heno. Àrakatawo ro rma, sakarara ymo hona nakàhye, àhotuthuru. Àtohra ro mak nehxakon harha. Nekahxemekonà rma haxa mak ha, tuna ymo. Bàtyow, bàtyow, kekon mak ha, kanawa ymo heno hoko. Àro ke àmahtumye nanàmyakon ha. Nàkrakrantekonà, àmahtumuthuru.

⁴²Ahryemxemotho komo yotahanàr xe nehxatxkon haryhe tà, arymano ynye ro komo, ekahtàmpàra ehtxoho menye. Àwyanye xuhxu tawro hona nenyatxkon hatà, ekahtàmrà kom hona rma hatà. ⁴³Etahahranye ehtxoko, kekon mak ha, Xuryu, eh komo rma. Pawru kurunhonàr xan kax mak nehxakon hatà.

Onà wyaro nkekona xarha, amna wya, omeroron komo wya. Xuhxu kany me oyehtokonye, omnyamo htxero onotxoko, tuna kwaka, kekonà, amna wya. Owyanye xuhxu tawro ke rma àtotxoko, mahona. ⁴⁴Xuhxu

kanyehnà me oyehtokonye, omnyam xarha onotxoko, kekonà. Kanawa heno yerakaxahotho hoko atahohtxoko. Wewe hoko xarha atahohtxoko, kekonà, Xuryu, amna wya. Àro ke amna neyukye. Àro wyaro rma mahona amna ntoye. Omeroro rma amna nasanàmye.

Mawta yamtar ho Pawru komo yexetxhàrà on ha.

28 ¹Tuna ymo kwaye amna yasanàmàtxhe, eryetarà ymo yosotà amna nenytxaye. Mawta onà, amna yukryekanà, ketxkonà, àton komo, amna wya. ²Towahke rma haxa nehxatxkonà, nyamoro ha, amna hoko. Tuna heno nomokyakonà. Amna komsànakonà. Àro ke amna wehetohtotxownà. Ohxe rma haxa nehxatxkonà, amna hoko.

³Weheto yamukyakonà, Pawru. Àwya weheto kemehtontoko, àwaye ro rma nomokyе, okoye, atunu wya. Pawru yamor hoko natahosàye. Neskaye. ⁴Noro hoko tamposokranye rma nehxakonà, okoye. Nenytxownà, àton komo, Mawta hon komo rma. Àro ke, onà wyaro nketxkonà, tàwyanye rma. Anhàtho me nay hamà, mosonà, ketxkonà, Pawru hoko. Otahano ynyenhàr me nay hamà. Àro ke, okoye wya wayehyan heno hamà, ketxkonà. Tuna kwawo àwayehpàra nahko haryhe. Àwayehpàra ehxahotho rma, wayehyan haxa hamà, okoye wya, Khoryenkom yano me mak ha, anhàtho me tesnàr ke mak ha, ketxkonà, Mawta hon komo, Pawru hoko.

⁵Fow, okoy heno yarymaye, Pawru, weheto waka. Ohxe rma nehxakonà. ⁶Nenytxehketxkonà rma, àton komo. Amnye namoyanukyan heno hamà, ketxkonà. Wayehyan heno haxa hamà, ketxkonà. Pawru wayehrà hona ro nehxatxkonà. Mexe nyhe ehxah me, ohxe rma nehxakonà, noro ha. Àro ke, onà wyaro haxa nketxkonà, àton komo, àhoko. Totohnà moson hamà, ketxkonà. Khoryenà ro kom haxa moson hamà, ketxkonà, Mawta hon komo, Pawru hoko. Thoryenà ro kom kukuru me noro hutwetxkonà.

⁷Amna yasanàmàthàr màhito rma nehxakonà, horykomo yowto. Eryetarà ymo hon komo yoh me nehxakon hatà, noro, horykomo. Pukmàryeyu rma noro hatà. Noro rma, bàn yaka amna yaràye. ³ me amna nenmahiye, àto. Ohxe rma haxa amna yeryakonà, noro ha.

⁸Àto rma hak amna yehtoko, ekeh me nehxakonà, Pukmàryeyu yàmà. Atunano wya ekeh me nehxakonà, masku wya xarha. Àhyaka toye, Pawru. Khoryenkom yakoro nàrwonàmye, àhoko. Àhona tamor yeryey xarha. Ohxe harha nehxakonà, ekehàtho.

⁹Tàwyanye noro yokaytà yonytxatxhe rma, Pawru hyaka nomokyatxkonà, ekeh komo, eryetarà ymo hon komo rma, omeroro. Nenyhoryetxownà, Pawru. ¹⁰Thenyehra rma haxa amna yowakryetxkonà, ekehàtho komo, enyhoryexemo komo. Amnye nyhe rma, eryetarà ymo hoye amna tontoko, amna horomatxownà xarha. Amna nyahrà yonkahtxownà, kanawa ymo yaka.

Homa hona Pawru komo yahatakatxhàrà on ha.

¹¹ 3 me nuno amna nenatkaye, Mawta ho rma haka. Àto nehxakonà, kanawa ymo. Aryesantryeya honotho rma mon nehxakon hatà. Sewsà muru rye komo katxho me nehxakon hatà, kanawa ymo yosotà. Kanawa ymo yoh horyenà ro komo rma nyamoro hatà, Sewsà muru rye komo, asak enuxemo komo rma hatà. Mawta ho àtxemnyehàntaxah me nehxakonà, kanawa ymo. Àro ymo yaka amna nosonkahye. Mawta hoye amna ntoye.

¹² Serakusa hona amna nahatakaye. 3 me amna nemahye, àto. ¹³ Àsnye ro amna ntoy xarha. Yukryeka màtkoko amna ntekònà. Hexu hona amna nahatakaye. Enmahàtxhe, nomokyakonà, atxowowo, sur hoyeno. Àro ke amna ntoy xarha. 2 me enmahàtxhe, Posworye hona amna nahatakaye. ¹⁴ Àto nehxatxkonà, Txesusu mryenon komo. Amna nenytxownà. Amna hyawo mexe nyhe ehtxoko, ketxkonà, amna wya. Àro ke àhyawonye 7 me amna nemahye. Àsnye ro amna ntoy haxa ha. Asama yarye harha amna ntoye, Homa nano yarye rma.

¹⁵ Àsok hana nehxatxkon ha, Txesusu mryenon kom ha, Homa hon komo rma. Amna yomoknàr yokaytà yonytxatxownà hatà. Àro ke, amna yohoso nomohtxownà. Anaro rha otwo txko ho amna yohotxownà. Ukukuru komo, Pàrasatxe Aapeyu ho amna yohotxownà. Ukukuru komo xarha, Tàryes Fentas ho amna yohotxownà. Tàwya xenyetxhenye rma, towankaryhe nehxakonà, Pawru. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, kekonà, Khoryenkomo wya.

¹⁶ Homa hona haxa amna nahatakaye. Omànà ryhe xenyko, kekon hatà, arymano ynye ro komo yohà, Pawru wya. Bàn yawo nehxakonà, Pawru. Watxa ymo yaka ahryempen me nehxakonà. Tahuoso rma nehxakonà, bàn yawo. Àhyawo roro nehxakonà, arymano ynye ro. Àtonàr hona Pawru yonye ro me nehxakonà, noro ha.

Homa ho Pawru wya Txesusu yokarymatxhàrà on ha.

¹⁷ 3 me enmahàtxhe, Xuknewyana yoh komo yanyekhoy hatà, Pawru. Àhyaka nohsamnohtxownà hatà. Onà wyaro nkekón hatà, Pawru, àwyanye.

Rokukuru komo y, kukukuru kom hoko ranhàrà exhera ro mak nehxakonà, kekon hatà. Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro wehxakonà. Khoryen heno komo rwonàmàthàrànhàr yawo ro rma wehxakonà. Rahohtxownà mak ha, Xerusaryen hon komo, kukukuru komo rma, kekon hatà. Rahryempotxownà mak ha, nyamoro ha, Homayana komo wya, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya, Homa hon komo wya. ¹⁸ Tàwyanye ronytxatxhe rma, ronampatakanàr xe nehxatxkonà rma haryhe tà, Homayana yoh komo. Ohxe we na ha, ketxkon hatà, rohoko. Twayekkahoryehra we na ha, ketxkon hatà, rohoko, ranhàrà exhera esnàr ke, kekon hatà, Pawru. ¹⁹ Ronampatakanàr xehra mak nehxatxkonà, kukukuru komo. Àro ke, onà wyaro haxa àkekonà. Sesa hyaka ronyaknyàr xe wehxaha, owwa. Noro wya ryhe ronytxanàr xe wehxaha, àkekonà, kekon hatà. Onà wyaro tawro xehra mak wehxaha, Sesa

wya. Atxke rma haxa nehxatxkonà, rokukuru komo, Xuknewyana komo, tawro xehra wehxaha, àwya. Koskarymehe marma mak ha, àwya, kekon hatà, Pawru.

²⁰Àro ke kanyehtxowà, rohyaka, kekon xarha tà. Wahoro htzero roskarymanàr xe wahko, owyanye. Ehsayewyana komo wyaro, kukukuru komo wyaro rma, kwayhàtxhenye kasanàmtoho kom hona ro wehxaha. Àro hoye ro ryhe, asohtosah me wehxaha, on ke, yawaka ke, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya.

²¹Hàà, ketxkon hatà, nyamoro ha. Oyokaytà yonytxahra amna nehxako. Amna hyaka àmenhohra nehxatxoko, Xukneya yamtar hon komo, ohoko, ketxkon hatà. Xaro omohxemo komo xarha, oyokarymahra nehxatxoko. Ohoko àrwomra nehxatxoko, kukukuru komo, Xukneya yamtar hoye omohxemo komo, ketxkon hatà. ²²Àsok hana natxow ha, Txesusu mryenon kom ha. Anar me thananàhsom me natxow hamà, ketxkon hatà. Àhokonye rma, atxke natxhe, nyamoro ha, ketxhe mak ha, toto komo, omeroro. Àro ke, oyonytxanàr xe amna naha, ketxkon hatà. Àsok nyamoro muhutwetxowà, omoro. Anatoko mekarymetxhe ha, amna wya, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. ²³Àsokentoko amna nomokyan xarha, oyonytxaxe, ketxkon hatà. Àro ke, awasànà wahanonkatxownà hatà.

Taa. Aro yawasàn ho nomohtàkatxownà hatà, Pawru màn yaka, thenyenohnà kom hatà. Àro ke nekarymay hatà, Pawru, àwyanye. Enmhavrà ro, tkokmamnohso ro, nekarymekon hatà, àwyanye. Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkom ha. Àro rma yokarymekon hatà. Txesus xarha yokarymekon hatà. Moyses heno nmennotho hoye ro, Kryestu me Txesus yehtxoho yokarymekon hatà, àwyanye, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo nmennotho hoye ro xarha hatà. Àro wyaro thenyehra nekarymay hatà, yaworo xaxa nay hamà tawro horà, àwyanye.

²⁴Yaworo xaxa nay hamà, ketxkon hatà, ukukuru komo, Pawru nekarymatxho hoko. Àna matà, yaworohra we màkehe ha, ketxkon hatà, anar komo, ukukuru komo rma. ²⁵Àme ryehra nehxatxkon hatà, nyamoro ha. Àro ke totxownà hatà. Àtohra ronye rma haka, onà wyaro nkekong haxa hatà, Pawru, àwyanye.

Yaworo xaxa nkekong hamà, Khoryenkom yokato, kekon hatà. Yaworo xaxa nkekong hamà, ohoryen heno kom hoko, ohokony xarha hamà. Onà wyaro rma nkahekon hatà, Esaeyas heno wya, tårwonà yokarymanye ro heno wya.

²⁶Ehsayewyana komo hyaka átoko. Onà wyaro katxa ha, àwyanye. Rorwonà menytxetxhe roro mak haryhe. Uhutwahra rma manatxhe ha, kehe, Khoryenkomo, owyanye, katxa ha. Rahoxetà menyatxhe roro mak haryhe. Roywenyeke rma manatxhe ha, kehe xarha, owyanye, katxa ha, àwyanye. ²⁷Àsok tawro hana. Akàhpàrà natxow hamà, romryenon komo, tåhnawonye, tåwyanye royuknur hona. Nehanahuryatxow hamà, tåwyanye rorwonà yonytxanàr hona. Nosompatanyohomttxow hamà, tåwyanye rahoxetà yonyàr hona. Rohona xenyhera natxow hamà. Rowya tonyhoryenàr komo xehra natxow hamà.

Àro wyaro rma nkehe, Esaeyas heno nmennotho, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya.

²⁸Àro ke, onà wyaro uhutwamohsehe, owyanye, kekon xarha tà.
Xuknewyanahnà komo wya haxa ryhe Khoryenkomo rwonà wekarymehe ha.
Khoryenkomo wya konyhoryetxho komo rma wekarymehe, àwyanye. Nyamoro
ryhe, ohxe ronytxetxhe, kekon hatà, Pawru, Xuknewyana yoh komo wya.

²⁹Àro wyaro àwya katxhe rma, totxownà hatà, Xuknewyana yoh komo.
Natameryeketxkon hatà, nyamoro rye rma, thenyehra hatà.

³⁰Homa ho rma 2 me txemnyehàntay hatà, Pawru. Bàn yawo tehtxoho
yehemekonà rye rma hatà, tåtxenyerun ke. Àmàn yaka noro yonyxe tetxkon hatà,
toto komo. Omeroro rma teryehorye netakmetxkon hatà, Pawru. ³¹Nekarymekon
hatà, àwyanye. Àsok hana kàkayaryet kom me nay ha, Khoryenkomo ha. Àro
rma yokarymekon hatà, àwyanye. Txesusu Kryestu xarha yokarymekon hatà.
Kohkomo rma yokarymekon hatà. Hananàhyatxkonà rma hatà, oseryehpàra ro
mak hatà. Noro yatàknanàhkahra nehxatxkon hatà, Homayana yoh komo.